

Väestöennusteet 1973—2000
Befolkningsprognoser 1973—2000
Population projections 1973—2000

HELSINKI 1974

Koko maan väestöennusteet ja alueellisten laskelmien vertailu

Befolkningsprognoser för hela riket och en jämförelse av regionala beräkningar

Population projections for the whole country and a comparison of regional calculations

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Central Statistical Office of Finland

[TILASTOKESKUS]

Väestöennusteet 1973—2000
Befolkningsprognoser 1973—2000
Population projections 1973—2000

ISBN 951-46-1357-0

Helsinki 1975. Valtion painatuskeskus

ALKUSANAT

Tässä julkaisussa on aluksi katsaus väestönmuutos-tekijöiden kehitykseen koko maassa, minkä jälkeen esitetään koko maata koskevat väestöennusteet vaihtoehtoisilla syntyvyys- ja kuolevuusolettamuksilla. Julkaisun lopussa on esitetty katsaus alueelliseen väestönkehitykseen sekä vertailtu vuoden 1973 aikana eri tahoilla laadittuja alueellisia ennustelaskelmia. Nyt julkaistavat koko maata koskevat ennustevaihtoehdot eivät vastaa täysin esitettyjä alueellisia arvioita koko maan tasolla.

Julkaisun on suunnitellut aktuaari Heli Soininen, joka on laatinut myös tekstin.

Helsingissä, Tilastokeskuksessa, toukokuussa 1974

FÖRORD

Denna publikation innehåller till en början en översikt över utvecklingen av befolkningens förändringsfaktorer i hela landet varefter framläggs befolkningsprognoser för hela landet med alternativa nativitets- och dödlighetsantaganden. I slutet av publikationen ingår en översikt av den regionala befolkningsutvecklingen och en jämförelse av prognosberäkningar som 1973 uppgjorts på olika håll. De prognosalternativ för hela landet som nu publiceras motsvarar inte helt de regionala kalkyler på hela landets nivå som framlagts.

Publikationen har planerats av aktuarie Heli Soininen, som även utarbetat texten.

Helsingfors, Statistikcentralen, maj 1974

AARO KENTTÄ

Jorma Hyppölä

SISÄLLYS

Teksti	Sivu
1. Johdanto	8
1.1. Lähtöväkiluvut	8
2. Koko maan ennustelaskelmat	9
2.1. Vaihtoehtoisten laskelmien tarve	9
2.2. Vaihtoehdot	10
2.3. Olettamukset	10
2.3.1. Syntyvyys	10
2.3.2. Kuolevuus	15
2.3.3. Siirtolaisuus	19
2.3.4. Yhteenveto olettamuksista erivaihtoehdoissa	21
2.4. Tulokset	23
2.4.1. Väkiluvut	23
2.4.2. Syntyneet ja kuolleet	24
2.4.3. Väestön rakenne	27
2.4.4. Vaihtoehtojen realismi	29
3. Alueellinen väestönkehitys	29
3.1. Lähtökohta	29
3.2. Kehitys suuralueittain	31
3.3. Kehitys lääneittäin	33
3.4. Tuoreimmat alueelliset kehitysarviot	35
3.5. Vaihtoehtojen realismi	37
Lähteet	45

Tekstitaulut

A. Keskimääräinen odotettu perheen lapsiluku avioliiton keston mukaan	14
B. Kuolleiden määrät 1970-73	15
C. Siirtolaisuus 1960- ja 1970-luvulla	20
D. Nuorten ikäluokkien koko keskimäärin 1966-80	20
E. Väkiluvut (1000) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000	24
F. Syntyneiden määrät (1000) ja syntyneet suhteessa keskiväkilukuun (o/oo) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000	26
G. Kuolleiden määrät (1000) ja kuolleet suhteessa keskiväkilukuun (o/oo) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000	27
H. Väkiluvut alueellisten ennustelaskelmien mukaan vuosina 1972 ja 1980	37

Kuviot

1. Yleiset syntyneisyysluvut eräissä Euroopan maissa 1940-72	11
2. Erikoishedelmällisyyslukujen summa koko maassa ja lääneittäin 1961-70	11
3. Kuolleet kuolemansyyn mukaan keskiväkiluvun 100 000 asukasta kohden 1951-71	16
4. Kuolemanvaaraluvut 5-vuotiskäryhmittäin 1951-70	18
5. Syntyvyysolettamukset eri vaihtoehtoisissa (erikoishedelmällisyyslukujen summa)	22

INNEHÅLL

Text	Sida
1. Inledning	8
1.1. Utgångsfolkmängder	8
2. Prognosberäkningar för hela landet	9
2.1. Behovet av alternativa beräkningar	9
2.2. Alternativ	10
2.3. Antaganden	10
2.3.1. Nativitet	10
2.3.2. Dödlighet	15
2.3.3. Migration	19
2.3.4. Sammandrag av antagandena i olika alternativ	21
2.4. Resultat	23
2.4.1. Folkmängder	23
2.4.2. Födda och avlidna	24
2.4.3. Befolkningsstruktur	27
2.4.4. Alternativens realism	29
3. Regional befolkningsutveckling	29
3.1. Utgångspunkt	29
3.2. Utveckling efter storregion	31
3.3. Utveckling länsvis	33
3.4. Senaste regionala utvecklingskalkyler	35
3.5. Alternativens realism	37
Källor	45

Texttabeller

A. Det genomsnittliga förväntade barnantalet i familjen enligt äktenskapets varaktighet	14
B. Antal avlidna 1970-73	15
C. Migrationen under 1960- och 1970-talet	20
D. Unga åldersklassernas storlek i genomsnitt 1966-80	20
E. Folkmängder (1000) enligt prognosalternativen 1973-2000	24
F. Födda (1000) och födda i relation till medelfolkmängden (o/oo) enligt prognosalternativen 1973-2000	26
G. Avlidna (1000) och avlidna i relation till medelfolkmängden (o/oo) enligt prognosalternativen 1973-2000	27
H. Folkmängder enligt regionala beräkningar åren 1972 och 1980	37

Figurer

1. Allmänna födelsetal i vissa europeiska länder 1940-72	11
2. Summan av åldersspecifika fruktsamhetstal i hela landet och länsvis 1961-70	11
3. Avlidna enligt dödsorsak per 100 000 invånare av medelfolkmängden 1951-71	16
4. Dödsrisker efter 5-årsåldersgrupper 1951-70	18
5. Nativitetsantaganden i olika alternativ (summan av åldersspecifika fruktsamhetstal)	22

Sivu	Sida
6. Keskimääräinen jäljellä oleva elinaika 0-vuotiailla olettamusten mukaan	22
7. Koko maan väkiluku 1940-73 ja ennustelaskelmien mukaan vuoteen 2000	25
8. Väestö ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan 1973, 1985 ja 2000 vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan	28
9. Väkiluvun muutokset suuralueittain 1961-73 ..	32
10. Väkiluvut lääneittäin 1960-73 ja ennustelaskelmien mukaan vuoteen 1985	40
 Liitetaulut	
1. Erikoishedelmällisyysluvat ja bruttouusiutumisluvat vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan	48
2. Kuolemanvaaraluvat vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan	49
3. Väestö (1000) ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan 1973, 1985 ja 2000 koko maassa vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan	51
4. Väkiluvut (1000) 1- ja 5-vuotisikäryhmittäin sukupuolen mukaan vuoteen 2000 koko maassa vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan	54
5. Lääniä väkiluvun muutokset komponenteittain 1961-73	66
6. Alueellisten ennustelaskelmien mukaiset väkiluvut lääneittäin 1980 ja 1985	68
 Kartta	
Väestömuutokset suuralueittain 1961-65, 1966-70 ja 1971-73 (keskimäärin vuodessa)	69
6. Återstående medellivslängd vid 0 år enligt antagandena	22
7. Hela landets folkmängder 1940-73 och enligt prognosberäkningarna fram till år 2000	25
8. Befolkning åldersgruppsvis och efter kön 1973, 1985 och 2000 enligt alternativ A, B, C och D	28
9. Befolkningens förändringar efter storregion 1961-73	32
10. Folkmängder länsvis 1960-73 och enligt prognosberäkningarna fram till år 1985	40
 Tabellbilagor	
1. Åldersspecifika fruktsamhetstal och bruttoreproduktionstal enligt alternativen A, B, C och D	48
2. Dödsrisker enligt alternativen A, B, C och D	49
3. Befolkning (1000) efter åldersgrupp och kön 1973, 1985 och 2000 i hela landet enligt alternativen A, B, C och D	51
4. Folkmängd (1000) i 1- och 5-årsåldersgrupper efter kön fram till år 2000 i hela landet enligt alternativen A, B, C och D	54
5. Folkmängdens förändringar komponentvis 1961-73 efter län	66
6. Folkmängd länsvis enligt de regionala prognosberäkningarna 1980 och 1985	68
 Karta	
Befolkningsförändringar efter storregion 1961-65, 1966-70 och 1971-73 (i genomsnitt per år)	69

CONTENTS	Page	Page
Summary in English	44	
Text tables		
A. Average estimated number of children in the family by duration of marriage.....	14	
B. Number of deaths in 1970-73	15	
C. International migration in the 1960s and 1970s	20	
D. Average size of young age groups in 1966-80	20	
E. Population (1,000) according to alternative projections in 1973-2000	24	
F. Births (1,000) and crude birth rates (o/oo) according to alternative projections in 1973-2000	26	
G. Deaths (1 000) and crude death rates (o/oo) according to alternative projections in 1973-2000	27	
H. Population according to alternative regional calculations for the years 1972 and 1980.....	37	
Figures		
1. Crude birth rates in some European countries in 1940-72	11	
2. The sum of age-specific fertility rates in the whole country and by province in 1961-70 ...	11	
3. Deaths by cause of death per 100,000 mean population in 1951-71	16	
4. Probabilities of death by 5-year age groups in 1951-70	18	
5. Fertility assumptions in different alternatives (the sum of age-specific fertility rates)	22	
6. The expectation of life at birth according to assumptions	22	
		7. Population of the whole country in 1940-73 and by projections up to and including the year 2000
		25
		8. Population by age groups and sex in 1973, 1985 and 2000 according to alternatives A, B, C and D.....
		28
		9. Changes in population by region in 1961-73..
		32
		10. Population by province in 1960-73 and according to calculations up to and including the year 1985
		40
Enclosed tables		
1. Age-specific fertility rates and gross reproduction rates according to alternatives A, B, C and D.....		48
2. Probabilities of death according to alternatives A, B, C and D.....		49
3. Population (1,000) by age groups and sex in 1973, 1985 and 2000 in the whole country according to alternatives A, B, C and D		51
4. Population (1,000) in single year and five-year age groups by sex up to and including the year 2000 in the whole country according to alternatives A, B, C and D		54
5. Population changes in 1961-73 by province ...		66
6. Population by province according to regional calculations in 1980 and 1985.....		68
Map		
		Changes in population by region in 1961-65, 1966-70, and 1971-73 (annual average)
		69

1. JOHDANTO

Tämän työn tarkoituksena on aluksi selvittää syntyvyyden, kuolevuuden ja siirtolaisuuden viimeaikaista kehitystä koko maassa sekä vertailla tapahtunutta kehitystä aikaisemmin laadittujen väestöennusteiden tuloksiin¹⁾. Tarkastelun pohjalta on laadittu uudet vaihtoehtoiset koko maan laskelmat erilaisilla syntyvyys- ja kuolevuus-olettamuksilla. Laskentamenetelmä on sama kuin aikaisemmissa tilastokeskuksen ennusteissa. Toiseksi tarkoituksena on vertailla viimeksi laadittuja alueittaisia ennustelaskelmia, niiden yleisiä ominaisuuksia ja tuloksia lääneittäin.

Koko maan väestöennusteiden tarkistaminen on aiheellista, koska lähtöväkiluvut ovat muuttuneet eikä kehitys ole kaikilta osin kulkenut laadittujen ennusteiden mukaisesti. Syntyvyys on aikaisemmin laskenut voimakkaammin kuin on ennustettu. Samoin kuolevuus on ennakkotietojen mukaan osoittanut melko huomattavaa laskua, vaikka ennusteissa sen yleensä on oletettu pysyvän muuttumattomana. Virheet syntyvyys- ja kuolevuus-olettamuksissa antavat väestön ikärakenteen kehityksestä jonkin verran vääristyneen kuvan. Lisäksi siirtolaisuus on 1970-luvun alussa muuttunut ratkaisevasti 1960-luvun kehityksestä. Se on ollut 1970-luvun alussa muutovoittoista. Tätä edeltäneissä ennusteissa on yleensä oletettu esiintyvän 1960-luvun tapaan muuttotappiota.

Alueellisen väestönkehityksen osalta ei tässä yhteydessä esitetä uusia laskelmia, vaan verrataan keskenään eri tahoilla laadittujen viimeisimpien laskelmien yleisiä ominaisuuksia ja tuloksia. Vertailu on katsottu aiheelliseksi, koska samanaikaisesti on ilmestynyt useita tuloksiltaan toisistaan poikkeavia laskelmia. Tässä yhteydessä esitetyt koko maan laskelmat eivät vastaa täysin esitetyjä alueellisia ennusteita.

1.1. Lähtöväkiluvut

Koko maan ennustelaskelmien lähtöväkiluvut on saatu vuoden 1970 väestölaskennan väkiluvun pohjalta, johon

1) Tätä edellinen tilastokeskuksen julkaisema ennuste on kunnittainen. Se on julkaistu sarjassa tilastotiedotuksia VÄ 1973:6 "Laskelmia tulevasta väestönkehityksestä 1972-2000". YK:lle suoritettiin vuoden 1973 aikana laskelmia, jotka poikkeavat nyt julkaisutavista laskelmista lähinnä siirtolaisuus- ja kuolevuus-olettamuksiltaan. Näitä laskelmia ei ole Suomessa julkaistu.

1. INLEDNING

Syftet med detta arbete är att till en början utreda nativiteten, dödlighetens och migrationens senaste utveckling i hela landet samt jämföra den inträffade utvecklingen med resultatet av tidigare uppgjorda prognoser¹⁾. På basen av granskningen har nya alternativa beräkningar uppgjorts för hela landet med olika nativitets- och dödlighetsantaganden. Samma beräkningsmetod har använts som i statistikcentralens föregående prognoser. I andra hand är syftet att jämföra de senaste uppgjorda regionala prognosberäkningarna, deras allmänna egenskaper och resultat länsvis.

En justering av befolkningsprognoserna för hela landet är motiverad, ty utgångsfolkmängderna har förändrats och utvecklingen har inte heller till alla delar följt de uppgjorda prognoserna. Nativiteten har tidigare uppvisat en kraftigare nedgång än man har prognosticerat. Även dödligheten har enligt förhandsuppgifterna uppvisat en avsevärd nedgång, trots att man i prognoserna i allmänhet har antagit att den skulle bibehållas oförändrad. Felen i nativitets- och dödlighetsantagandena ger en något snedvriden bild av utvecklingen i befolkningens åldersstruktur. Dessutom har migrationen på ett avgörande sätt förändrats i början av 1970-talet i jämförelse med utvecklingen under 1960-talet. Den har i början av 1970-talet uppvisat ett inflyttningsöverskott. I föregående prognoser har man i allmänhet räknat med ett utflyttningsöverskott såsom under 1960-talet.

För den regionala befolkningsutvecklingens del framläggs inte nya beräkningar i detta sammanhang, utan istället jämförs de senaste beräkningarna som uppgjorts på olika håll sinsemellan ifråga om allmänna egenskaper och resultat. En jämförelse har ansetts vara motiverad, ty flera olika beräkningar med avvikande resultat har publicerats samtidigt. Beräkningarna för hela landet som framläggs i detta sammanhang motsvarar inte helt de regionala prognoser som framlagts.

1.1. Utgångsfolkmängder

Utgångsfolkmängderna för prognosberäkningarna som avser hela landet har erhållits utgående från folk-

1) Den närmast föregående prognos, som publicerats av statistikcentralen, är kommunvis. Den har publicerats i serien Statistisk rapport VÄ 1973:6 "Beräkningar av den kommande befolkningsutvecklingen 1972-2000". Under 1973 utfördes åt FN beräkningar, som avviker från de beräkningar som nu publiceras närmast ifråga om migrations- och dödlighetsantaganden. Dessa beräkningar har ej publicerats i Finland.

on tehty vuosina 1971-73 tapahtuneet väestönmuutokset syntyvyyden, kuolevuuden ja siirtolaisuuden osalta. Vuoden 1971 muutoksista on ollut käytettävissä lopulliset tiedot. Sen sijaan vuosilta 1972-73 ovat tiedot ennakkotietoja, joissa ei esiinny ikä- ja sukupuolirakennetta. Nämä tiedot on jouduttu arvioimaan. Vuoden 1971 väkilukuun on lisätty lisäksi väestölaskennan alipeittävydestä ja vuoden 1971 ennakkotietojen epätarkkuuksista johtuva vajaus noin 12 000 henkeä, joka tuli ilmi henkilörekisteriin perustuvassa vuoden 1971 väestönmuutostietojen tarkistuksessa. Tällaista perusrekisteriin tulevaa väestölaskennan alipeittävydestä johtuvaa väestönkeinotekoista kasvua tulee olemaan - joskin vähäisemmässä määrin - tarkistettaessa myös muiden vuosien väestönmuutostietoja 1970-luvulla. Ennusteväkilukuja laskettaessa ei ole tätä kasvua otettu huomioon. Tosin saattaa myös tapahtua niin, ettei perusrekisteristä poisteta muuttoilmoitusten puuttuessa kaikkia ulkomaille muuttaneita, jolloin rekisterin mukainen väkiluku voi tulla 1970-luvun loppupuolella liian suureksi.

Alueellisissa ennustelaskelmissa lähtöväkiluvut vaihtelevat hieman. Yleensä niissä ei ole otettu huomioon edellä mainittua vuoden 1971 väkilukuun tulevaa lisäystä lukuunottamatta asunnontarvejaoston laskelmaa.

2. KOKO MAAN ENNUSTELASKELMAT

2.1. Vaihtoehtoisten laskelmien tarve

Yleisenä piirteenä maassamme julkaistuissa väestöennusteissa on ollut vaihtoehtoisten laskelmien niukkuus. Yleensä ennusteet on laadittu korkeintaan kahtena vaihtoehtona, useimmiten kuitenkin yhtenä laskelmana. Mikäli on esitetty useampia vaihtoehtoja, ovat joko syntyvyys- tai siirtolaisuusolettamukset vaihdelleet.

Vaihtoehtoisten laskelmien niukkuus on usein johtanut ennusteiden jäykkään tulkintaan. Siinä ei ole useinkaan kiinnitetty riittävästi huomiota laskelmien perustana oleviin olettamuksiin eikä erilaisiin mahdollisuuksien rajoissa oleviin kehitysuuntiin. Vaihtoehtoisten laskelmien tarvetta voidaan perustella myös sillä, että ennusteilla on taipumus vaikuttaa kehityksen kulkuun, kun niitä käytetään yhteiskuntapoliittisen suunnittelun ja päätöksenteon perustana. Tämän vuoksi ennusteita laadittaessa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti tuloksiin. Esimerkiksi oletetaan, että laaditaan väestöennuste, jossa syntyvyys laskee niin paljon kuin trendikehityksen perusteella on pidettävä todennäköisenä. Tällöin päädytään kuitenkin niin alhaisiin syntyvyyslukuihin, että sen mukainen kehitys johtaisi huomattavan epäedulliseen vä-

mängden vid 1970 års folkräkning, som korrigerats i enlighet med befolkningsrörelsen 1971-1973 för nativitetens, dödlighetens och migrationens del. För år 1971 har slutgiltiga uppgifter funnits tillgängliga om förändringarna. För åren 1972-73 är uppgifterna däremot förhandsuppgifter, i vilka ålders- och könsstruktur saknas. Dessa uppgifter har därför kalkylerats. Till 1971 års folkmängd har lagts ytterligare c. 12 000 personer. Detta underskott berodde på folkräkningens bristande täckning och inexaktheter i 1971 års förhandsuppgifter. Underskottet framkom vid en kontroll av uppgifterna om befolkningsrörelsen år 1971 som gjordes utgående från personregistret. En dylik konstgjord befolkningsökning i basregistret beroende på folkräkningens bristande täckning kommer att förekomma - om även i mindre utsträckning - även då uppgifterna om befolkningsrörelsen under 1970-talet justeras för andra år. Då prognosfolkmängderna har uträknats har denna ökning inte beaktats. Dock kan även det inträffa, att inte alla som flyttat utomlands avlägsnas ur basregistret då flyttningsanmälningen saknas, varvid folkmängden enligt registret kan bli alltför stor mot slutet av 1970-talet.

I de regionala prognosberäkningarna varierar utgångsfolkmängderna något. Ovannämnda tillskott till 1971 års folkmängd har i allmänhet inte beaktats i dessa med undantag av bostadsbehovssektionens beräkning.

2. PROGNOSEBERÄKNINGAR FÖR HELA LANDET

2.1. Behovet av alternativa beräkningar

Ett allmänt drag hos de befolkningsprognoser som publicerats i vårt land har varit det ringa antalet alternativa beräkningar. I allmänhet har prognoserna uppgjorts med högst två alternativ, oftast dock som en beräkning. Om flera alternativ har framlagts, har antingen nativitets- eller migrationsantagandena varierat.

Det ringa antalet alternativa beräkningar har ofta lett till en stel tolkning av prognoserna. Ofta har inte tillräcklig uppmärksamhet fästas vid de antaganden som utgör bas för beräkningarna samt vid olika utvecklingsriktningar som ligger inom möjligheternas gräns. Behovet av alternativa beräkningar kan även motiveras med att prognoserna tenderar att inverka på utvecklingens gång, då de används som grund för samhällspolitisk planering och beslutsfattning. Därför borde speciell uppmärksamhet fästas vid resultaten då prognoser utarbetas. Som exempel kan antagas, att en befolkningsprognos uppgörs, där nativiteten sjunker så mycket som kan anses sannolikt på basen av trendutvecklingen. Detta ger dock så låga födelsetal som resultat, att en dylik utveckling skulle leda till en synnerligen oförmånlig befolknings-

estörakenteeseen, kuten nuoren työikäisen väestön liialliseen vähenemiseen ja eläkeikäisten osuuden voimakkaaseen kasvuun. Päätöksentekijöillä on kuitenkin tiedossa, mihin trendin mukainen kehitys johtaisi. Ja jotta valtyttäisiin sen aiheuttamalta katastrofalta, pyritään todennäköisesti kehityksen suuntaa muuttamaan. Päätöksentekijöiden taholta tuleva feed-back voidaan pyrkiä ennakoimaan laatimalla trendivaihtoehdon lisäksi muita vaihtoehtoisia laskelmia, joissa tietyn viivekauden jälkeen oletetaan syntyvyyden kohoavan. Tällä perusteella vaihtoehtoisia olettamuksia tulisi laatia lähinnä niiden tekijöiden osalta, joihin yhteiskuntapolitiikan keinoin ajatellaan voitavan vaikuttaa.

2.2. Vaihtoehdot

Koko maan osalta ennustelaskelmat on laadittu 1-vuotisikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan. Laskelmat perustuvat erilaisiin syntyvyys- ja kuolevuusolettamuksiin. Siirtolaisuutta ei ole laskelmissa otettu huomioon vuoden 1973 jälkeen, joten kaikki laskelmat vastaavat omavaraista väestönkehitystä. Seuraavat vaihtoehtoiset olettamukset on laadittu:

- A. Syntyvyys ja kuolevuus pysyvät lähtökohdan (1973) tasolla.
- B. Alhainen syntyvyys ja alhainen kuolevuus.
- C. Alhainen kuolevuus. Syntyvyys alkaa vähitellen kohota niin, että ennustekauden lopulla kokonaisväestö pysyy muuttumattomana.
- D. Hitaasti laskeva ja tasoittuva syntyvyys ja kuolevuus. Vaihtoehto vastaa olettamuksiltaan tilastokeskuksen vuoden 1973 väestöennusteen omavaraisuuslaskelmaa.

2.3. Olettamukset

2.3.1. Syntyvyys

Syntyvyyden aleneminen on 1960- ja 1970-luvulla ollut nopeampaa kuin laadituissa ennusteissa on yleensä osattu arvioida. Ero 1960-luvun alussa laadittujen syntyvyysennusteiden ja 1970-luvun alussa toteutuneen kehityksen välillä on jopa yli 25 000 syntynyttä vuosittain. Myös tilastokeskuksen viimeisimmässä ennusteessa ovat syntyneiden vuosittaiset kokonaismäärät ennustekauden alussa noin 3 000 liian suuria.

Syntyvyys on maassamme tällä hetkellä maailman alhaisimpia. Yleiset syntyneisyysluvut ovat pienimpiä koko Euroopassa (kuvi 1), vaikka väestön ikärakenne on syntyvyyden kannalta maassamme edullinen. Ikävaikoidut hedelmällisyysluvut antavat vielä alhaisemman kuvan maamme syntyvyydestä verrattuna muihin maihin.

struktur, såsom att den unga befolkningen i arbetsålder skulle minska i alltför hög grad och att andelen personer i pensionsålder skulle öka kraftigt. Beslutsfattarna känner dock till, vart en trendmässig utveckling skulle leda. Och för att undvika en av denna förorsakad katastrof, strävar man troligen till att förändra utvecklingens riktning. Man kan även sträva till att förutsäga den feedback som utgår från beslutsfattarna, genom att förutom trendalternativet dessutom uppgöra andra alternativa beräkningar, där man antar att nativiteten igen börjar öka efter en viss period. På basen av detta borde alternativa antaganden närmast uppgöras för de faktorer del, som kan påverkas genom samhällspolitiska åtgärder.

2.2. Alternativ

För hela landets del har prognosberäkningarna uppgjorts för 1-årsåldersgrupper och enligt kön. Beräkningarna baserar sig på olika nativitets- och dödlighetsantaganden. Migrationen har inte beaktats i beräkningarna efter år 1973, varför alla beräkningar motsvarar befolkningsutvecklingen utan migration. Följande alternativa antaganden har gjorts:

- A. Nativiteten och dödligheten bibehålls på utgångspunktens (1973) nivå.
- B. Låg nativitet och låg dödlighet.
- C. Låg dödlighet. Nativiteten börjar småningom att öka, så att totalbefolkningen bibehålls oförändrad i slutet av prognosperioden.
- D. Långsamt sjunkande och utjämnande nativitet och dödlighet. Alternativets antaganden motsvarar beräkningen exkl. flyttningsrörelse i statistikcentralens befolkningsprognos år 1973.

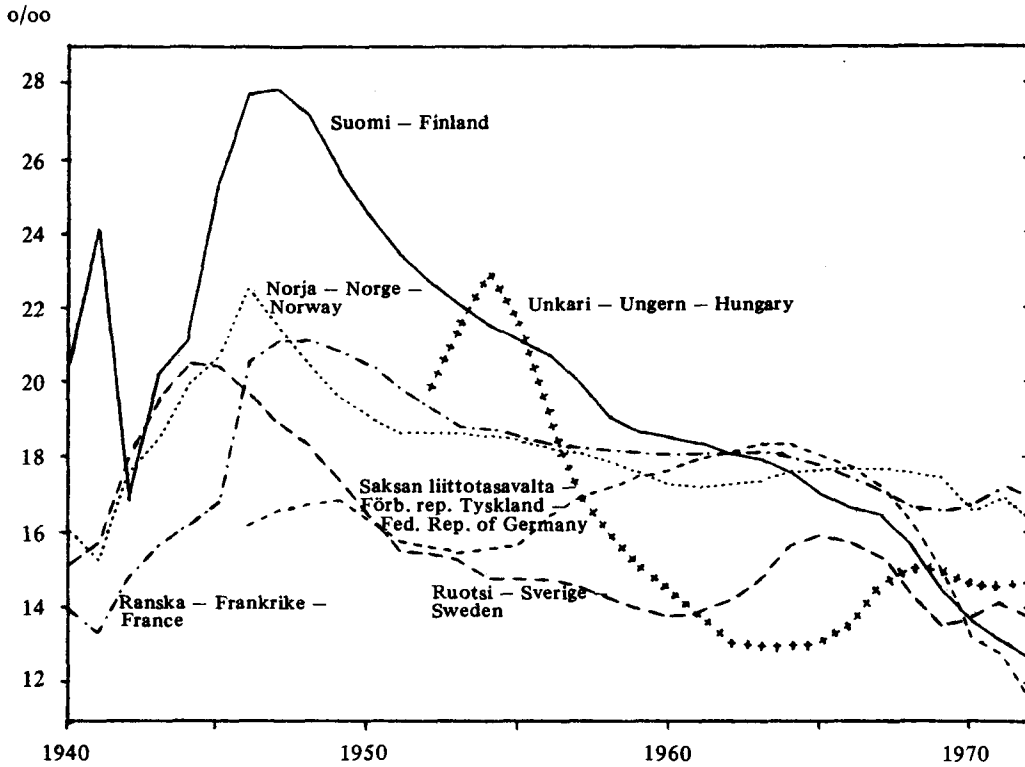
2.3. Antaganden

2.3.1. Nativitet

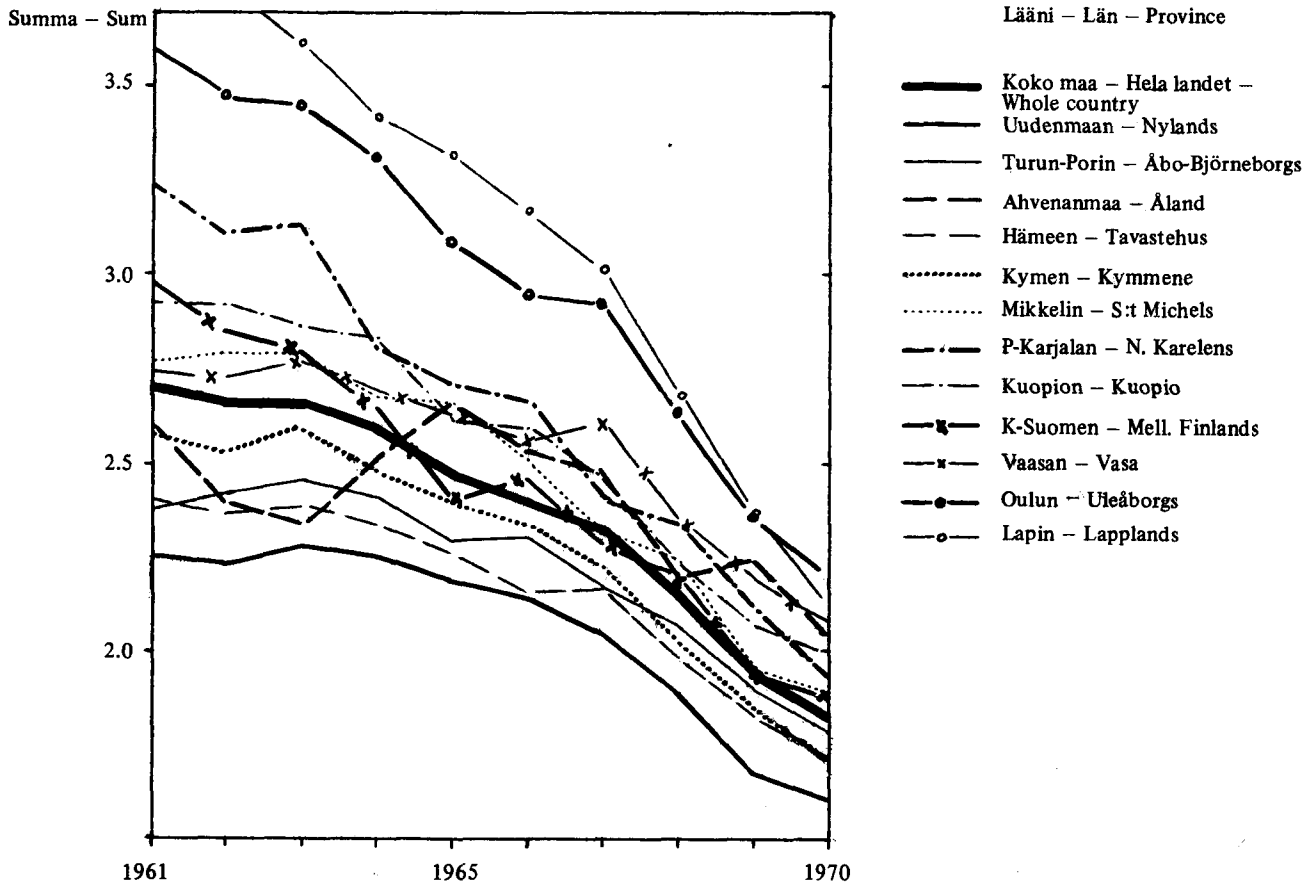
Nativiteten har nedgått snabbare under 1960- och 1970-talet än vad man i allmänhet har kunnat förutsäga i de uppgjorda prognoserna. Skillnaden mellan nativitetsprognoser uppgjorda i början av 1960-talet och den utveckling som förverkligats i början av 1970-talet överstiger t. o. m. 25 000 födda per år. Även i statistikcentralens senaste prognos är det totala antalet födda årligen i början av prognosperioden c. 3 000 för stort.

Nativiteten i vårt land hör för närvarande till de lägsta i världen. De allmänna födelsetalen hör till de lägsta i Europa (figur 1), även om befolkningens åldersstruktur är fördelaktig ur nativitets synpunkt. De åldersstandardiserade fruktsamhetstalen ger en ännu ofördelaktigare bild av nativiteten i vårt land jämfört med and-

Kuvio 1. Yleiset syntyneisyysluvut eräissä Euroopan maissa 1940–72
 Figur 1. Allmänna födelsetal i vissa europeiska länder 1940–72
 Figure 1. Crude birth rates in some European countries in 1940–72

Kuvio 2. Erikoishedelmällisyyslukujen summa koko maassa ja lääneittäin 1961–70
 Figur 2. Summan av åldersspecifika fruktsamhetstal i hela landet och länsvis 1961–70
 Figure 2. The sum of age-specific fertility rates in the whole country and by province in 1961–70

Syntyvyys on laskenut jyrkimmin vuosina 1967-69 ja lasku on ollut voimakkaainta korkean syntyvyyden alueilla (kuvio 2). Mainittakoon, että vuonna 1970 voimaan tulleen aborttilain seurauksena ei syntyvyyden laskusuuntaus enää jyrkentynyt.

1960-luvun voimakkaaseen syntyvyyden alenemiseen on etsitty syitä myös samanaikaisesti tapahtuneesta yhteiskunnallisesta kehityksestä ja elinolosuhteiden muutoksista. Raju elinkeinorakenteen muutos 1960-luvulla ja sen aiheuttamat lieveilmiöt, kuten väestön kasautuminen asutuskeskuksiin ja siitä johtuva asuntopula, väestön ikä- ja sukupuolirakenteen alueelliset vinoutumat muuttoliikkeen valikoivuuden vuoksi sekä suurten ikäluokkien astuminen samanaikaisesti riittämättömille työ- ja asuntomarkkinoille, ovat olleet syynä syntyvyyden voimakkaaseen laskuun (vrt. Leppo 1973). Vaikka syntyvyys oli maassamme sodan jälkeen muihin maihin nähden huomattavasti korkeampi, eivät suuret ikäluokat tultuaan parhaaseen hedelmällisyysikään 1960-luvun lopulla kohottaneet syntyvyyttä, kuten tapahtui muissa maissa (vrt. kuvio 1). Päinvastoin syntyneiden määrät jatkuvasti alenivat. Tosin on arveltu, että suuret ikäluokat ovat siirtäneet 1960-luvun monelta kannalta epävarmojen olosuhteiden vuoksi synnytyksiään myöhemmälle iälle. Vaikuttaa kuitenkin tässä vaiheessa siltä, että näiden ikäluokkien kohorttivedelmällisyys jää pienemmäksi kuin aikaisempien ikäluokkien kohdalla.

Yhteiskunnassamme on hyväksytyt periaatteet, joiden mukaan yksilön on helppo toteuttaa syntyvyyden säännöstelyä ja päättää lasten saannin ajoituksesta. Aborttilaki on suhteellisen vapaamielinen ja vuodesta 1972 lähtien on ehkäisyneuvonta kuulunut lakisääteisesti kunnallisten terveystieteiden toiminnan piiriin.

Nykyisin lasten lukumäärää koskevat odotukset ovat siis helposti toteutettavissa. Ne tekijät, jotka vuorostaan vaikuttavat odotuksiin ja asenteisiin, voivat olla luonteeltaan hyvin erilaisia, kuten taloudellisia, sosiologisia, psykologisia, fysiologisia tai uskonnollisia. Useimmissa esitetyissä syntyvyysteorioissa on tekijöitä tarkasteltu mikrotasolta kuten perheyksikön hyöty-kustannuskohdista (vrt. Brunborg 1973). Perheet pyrkivät löytämään optimaalisen kombinaation lasten lukumäärän, materiaallisen kulutuksen ja muun tarvetydytyksen välillä. Lasten hankinnasta koituva hyöty voi olla luonteeltaan sosiaalista ja psyykkistä, kuten tyytyväisyyden tunnetta, henkilökohtaista iloa tai vanhuuden turvan tunnetta. Hyöty voi olla myös taloudellista, kuten ainakin aikaisemmin maatalouspiirissä olivat lapset kasvetuaan tuotannon kannalta merkittävää työvoimaa. Samanaikaisesti lasten hankinnasta voi aiheutua erilaisia kustannuksia. Materiaalisesta kulutuksesta johtuvien kustannusten lisäksi ovat kustannustekijöitä esimerkiksi nais-

ra länder. Nativiteten har minskat mest åren 1967-69, och minskningen har varit kraftigast inom regioner med hög nativitet (figur 2). Det bör nämnas, att nativitetens nedgångskurva sedan inte mera blev brantare som en följd av den abortlag som trädde i kraft år 1970.

Den kraftiga nedgången av nativiteten under 1960-talet har förklarats med den samhällsutveckling som inträffade samtidigt och förändrade levnadsförhållanden. Den våldsamma förändringen i näringsstrukturen under 1960-talet och dess följdföreteelser, såsom befolkningens koncentration till bosättningscentra och den därav förorsakade bostadsbristen, regional snedvridenhet i befolkningens ålders- och könsstruktur p.g.a. flyttningsrörelsens urval samt de stora åldersklassernas samtida inträdande på de otillräckliga arbets- och bostadsmarknaderna, har orsakat nativitetens kraftiga nedgång (jfr. Leppo 1973). Även om nativiteten efter kriget var avsevärt högre i vårt land än i andra länder, höjdes inte nativiteten av att de stora åldersklasserna i slutet av 1960-talet inträdde i sin bästa fruktsamhetsålder, vilket skedde i andra länder (jfr. figur 1). Tvärtom sjönk antalet födda oavbrutet. Man har visserligen antagit, att de stora åldersklasserna har uppskjutit sina födselar till senare ålder p.g.a. de osäkra förhållandena under 1960-talet. I detta skede verkar det dock som om kohortfrukt-samheten för dessa åldersgrupper skulle förbli mindre än för tidigare åldersklasser.

Vårt samhälle godkänner principer, enligt vilka individen lätt kan tillämpa barnbegränsning och fatta beslut om tidpunkten för barnanskaffning. Abortlagen är rätt frisinnad och fr. o. m. år 1972 har preventivrådgivning enligt lag hört till de kommunala hälsocentralernas verksamhet.

Idag går det således lätt att förverkliga de förväntningar som rör antalet barn. De faktorer, vilka i sin tur inverkar på förväntningar och ställningstaganden, kan vara mycket olika till sin natur, såsom ekonomiska, sociologiska, psykologiska, fysiologiska eller religiösa. I de flesta nativitetsteorier som framlagts, har faktorerna betraktats på mikronivå såsom ur familjeenhetens nytta-kostnadsperspektiv (jfr. Brunborg 1973). Familjerna strävar till en optimal kombination ifråga om barnantal, materiell konsumtion och övrig behovstillfredsställelse. Den nytta barnanskaffningen innebär kan vara social och psykisk, såsom en känsla av tillfredsställelse, personlig glädje eller en känsla av trygghet på ålderdomen. Nyttan kan också vara ekonomisk och detta var fallet isynnerhet tidigare inom jordbruket, där barnen utgjorde viktig arbetskraft i produktionen. Samtidigt kan barnanskaffning föranleda olika kostnader. Förutom kostnader förorsakade av materiell konsumtion förekommer kostnadsfaktorer såsom t. ex. inkomstbort-

ten työssäkäyntimahdollisuuksien pienenemisestä aiheutuvat tulojen menetykset lasten hankinnan yhteydessä. Muita kuin taloudellisia kustannustekijöitä on esimerkiksi vapaa-ajan väheneminen.

Tältä pohjalta tehtyjä empiirisiä tutkimuksia on maassamme suoritettu hyvin vähän. Esimerkiksi ei tunneta tarkoin, mitkä ovat erilaisten taloudellisten tekijöiden vaikutukset lapsilukuun eikä tunneta näihin tekijöihin liittyviä joustoja. Yhtäältä voidaan arvella, että elintason kohotessa perheen mahdollisuudet hankkia enemmän lapsia paranevat; toisaalta elintason kohoaminen voi vaikuttaa pikemminkin lapsia koskevan kvalitatiivisen vaatimustason parantumiseen, esimerkiksi asumisväljyyden, lasten koulutustason ja terveydentilan kohottamiseen kuin perheen lapsiluvun kasvuun (Brunborg 1973). Väestöliiton toimesta suoritettua haastattelututkimuksen mukaan ei ainakaan perheen tulotasolla olisi merkittävää vaikutusta lapsilukuun (Visuri, Ritamies 1973). Perhekustannusten tasauksilla, verohelpoituksilla, lasten päivähoidon järjestämisellä ja muilla perhepoliittisilla toimenpiteillä lienee ainakin suuntaa antavaa vaikutusta syntyvyyteen, mutta vaikutuksen voimakkuutta on vaikea arvioida. Kun otetaan huomioon, että maassamme naisten työhönohallistuminen on huomattavasti yleisempää kuin muualla länsimaissa ja se vielä todennäköisesti lisääntyy, lienee tässä vaiheessa lasten päivähoidon järjestäminen eräs tärkeimmistä yhteiskuntapolitiikan keinoista, jolla syntyvyyteen voidaan vaikuttaa.

Eräissä maissa on syntyvyyden vastaisen kehityksen ennakoimiseksi tehty haastattelututkimuksia, joiden avulla on pyritty selvittämään lapsilukua koskevia odotuksia. Toistamalla haastattelut on saatu tietoja odotuksissa tapahtuneista muutoksista ja odotusten toteutumisesta. Yleensä on havaittu odotetun ja toteutuneen lapsiluvun korreloivan voimakkaasti (esim. Whelpton, Campbell, Patterson 1966). Maassamme suoritettiin Väestöliiton toimesta vuonna 1971 tällainen haastattelututkimus, jossa tiedusteltiin perhekoon ihanteita ja tapahtunutta perhemuodostusta. Tutkimustulosten käsittely on vielä keskeneräinen, mutta eräitä tuloksia on jo käytettävissä. Ennusteen laadinnan kannalta on olennaista tieto, jonka mukaan vasta solmituissa avioliitoissa odotettu lasten lukumäärä on huomattavasti pienempi kuin kauemmin aikaa kestäneissä avioliitoissa. Odotettu lasten lukumäärä jää vasta solmituissa avioliitoissa alle sen perheen lapsiluvun, joka täytyisi olla, jotta väestönkehitys pysyisi stabiilina. On laskettu, että perheen lapsiluvun tulisi olla keskimäärin 2.4-2.5, jotta stabiili kehitys saavutettaisiin (Visuri, Ritamies 1973). Keskimääräinen odotettu lapsiluku kaikissa avioliitoissa on tätä suuruusluokkaa, mutta 0-4 vuotta kestäneissä avioliitoissa odotettu lapsiluku sen sijaan vaihtelee vaimon iän mukaan 2.14:stä 1.40:een.

fall p. g. a. kvinnornas minskade möjligheter att vara på arbete i samband med barnanskaftning. Andra än ekonomiska kostnadsfaktorer är t. ex. minskad fritid.

Utgående från detta har mycket få empiriska undersökningar utförts i vårt land. Man vet till exempel inte exakt, hur olika ekonomiska faktorer influerar på barnantalet och man känner inte heller till elasticiteter i anslutning till dessa faktorer. Å ena sidan kan man gissa, att en familjs möjligheter att skaffa flera barn ökar då levnadsstandarden stiger; å andra sidan kan en förhöjd levnadsstandard snarare leda till en förbättring av barnens uppväxtmiljö t. ex. genom att erbjuda dem större bostadsutrymmen, bättre utbildning och hälsotillstånd än till en ökning av familjens barnantal (Brunborg 1973). Enligt en intervjuundersökning utförd av Väestöliitto skulle åtminstone inte familjens inkomstnivå ha någon större inverkan på barnantalet (Visuri, Ritamies 1973). En utjämning av familjekostnaderna, skattelättnader, ordnad barndagvård och andra familjepolitiska åtgärder, torde åtminstone kunna påverka nativitetsutvecklingens riktning, men det är svårt att förutsäga inverkans styrka. Då man beaktar, att förvärvsarbete bland kvinnor är betydligt vanligare i vårt land än i något annat land i väst och att det troligen kommer att öka ytterligare, torde en förbättrad barndagvård vara en av de viktigaste samhällspolitiska åtgärderna, med vilken nativiteten kan påverkas.

I vissa länder har man, för att utröna nativitetsens framtida utveckling, utfört intervjuundersökningar med vilka man försökt utreda det förväntade barnantalet. Genom upprepade intervjuer har information erhållits om förändringar i förväntningarna och om deras förverkligande. I allmänhet har en stark korrelation mellan förväntningarna och det förverkligade barnantalet kunnat iakttagas (t. ex. Whelpton, Campbell, Patterson 1966). År 1971 föranstaltade Väestöliitto en sådan intervjuundersökning i vårt land, där den ideala familjestorleken och den inträffade familjebildningen efterfrågades. Behandlingen av undersökningens resultat är ännu på hälft i detta skede, men vissa resultat finns redan tillgängliga. Med tanke på uppgörandet av prognoser framkom en viktig sak, nämligen att antalet förväntade barn i nyligen ingångna äktenskap är avsevärt mindre än i äktenskap som varat under en längre tid. Det förväntade barnantalet i nyligen ingångna äktenskap understiger det antal barn i familjen, som skulle krävas för en stabil befolkningsutveckling. Man har beräknat, att familjens barnantal borde vara 2.4-2.5 i genomsnitt, för att en stabil utveckling skall uppnås (Visuri, Ritamies 1973). Det genomsnittliga förväntade barnantalet i alla äktenskap är av denna storleksklass, men i äktenskap som varat 0-4 år varierar det förväntade barnantalet däremot enligt kvinnans ålder från 2.14 till 1.40.

Taulu A. Keskimääräinen odotettu perheen lapsiluku avioliiton keston mukaan
 Tabell A. Det genomsnittliga förväntade barnantalet i familjen enligt äktenskapets varaktighet
 Table A. Average estimated number of children in the family by duration of marriage

Vaimon ikä Kvinnans ålder Age of wife	Avioliiton kesto Äktenskapets varaktighet Duration of marriage				Yhteensä Sammanlagt Total
	0-4	5-9	10-14	15+	
-22	2.14	2.35	2.74	3.49	2.74
22-24	1.89	2.32	2.54	2.79	2.36
25-29	1.95	1.96	2.82	2.75	2.37
30+	1.40	1.91	2.33	-	1.75

Lähde - Källa - Source: Visuri, Ritamies 1973

Syntyvyyden vastaisesta kehityksestä voidaan esittää erilaisia arvioita. Trendikehitys on osoittanut kuluvan vuoteen (1974) saakka jatkuvaa vakaata syntyvyyden laskua. Samoin syntyvyyden kannalta keskeisessä asemassa olevien nuorten avioparien lapsiluvun odotukset viittaavat edelleen alhaiseen syntyvyyteen. Solmittujen avioliittojen vuosittaiset määrät ovat myös alkaneet laskea 1970-luvulla. 1960-luvun loppupuolella solmittujen avioliittojen määrä pysyi vakiona, keskimäärin 40 000 avioliittoa vuodessa, vuonna 1973 lukumäärä oli 35 000. Koska parhaassa hedelmällisyysissä olevien naisten työhönosallistuminen on edelleen jatkuvasti lisääntynyt eikä kunnallisen lasten päivähoitojärjestelmän toteuttaminen ole sujunut suunnitelmien mukaisesti, ei tältäkin pohjalta voida olettaa aivan heti syntyvyyden kehityssuunnan muuttumista. Syntyvyyden alenemisen pysähtymistä tai kehityssuunnan muuttumista voidaan puolestaan perustella sillä, että syntyvyys on jo tällä hetkellä maassamme kovin alhainen tai että suuret ikäluokat olisivat siirtäneet synnytyksiään myöhemmälle iälle. ¹⁾ Tätä kirjoitettaessa on meneillään verouudistus, joka on varsin perhemyönteinen ja äitiysloman melko huomattavasta pidentämisestä on myös tehty päätöksiä, joilla on todennäköisesti vaikutuksia syntyvyyteen. Pidemmällä aikavälillä pyritään myös erilaisilla perhe-, asunto- yms. yhteiskuntapoliittisilla toimenpiteillä edelleen vaikuttamaan kehityksen kulkuun, sillä nykyinen kehitys tulisi aktiiviväestön kannalta johtamaan varsin epäedulliseen väestönrakenteeseen. Toisin sanoen työikäisen väestön kasvu hidastuisi, nuoren työikäisen väestön määrä vähenisi, mikä lisäisi vanhempaan työikään ehtineen väestön rasitusta, sekä eläkeläisten määrä kasvaisi kohtuuttoman paljon suhteessa muuhun väestöön. Tosin nuorten ikäluokkien vähentyminen on jo tähän saakka ollut niin voimakasta, että nämä ongelmat tulevat esiintymään, vaikka syntyvyys ei enää laskisikaan.

1) Vuoden 1974 alkupuoliskon ennakkotiedot osoittavat jo lievää syntyvyyden nousua.

Om nativitetens framtida utveckling kan olika kalkyler framläggas. Trendutvecklingen har visat på en fortsatt stadig nedgång av nativiteten ända till innevarande år (1974). Det förväntade barnantalet hos unga äkta par, som är av central betydelse för nativiteten, tyder likaså på en fortsatt låg nativitet. Även antalet årligen ingångna äktenskap har börjat sjunka under 1970-talet. Antalet ingångna äktenskap höll sig under slutet av 1960-talet konstant i medeltal omkring 40 000 äktenskap om året, men 1973 var antalet bara 35 000. Då förvärvsarbete fortsättningsvis har blivit vanligare bland kvinnor i sin bästa fruktsamhetsålder och då förverkligandet av det kommunala dagvårdssystemet inte har skett planerligt, kan man inte heller på denna grund antaga att en omedelbar förändring i nativitetsutvecklingens riktning kommer att ske. Att nedgången i nativiteten skulle avstanna eller att utvecklingsriktningen skulle förändras kan på kort sikt å sin sida motiveras på det sätt, att nativiteten redan nu är mycket låg i vårt land eller att stora åldersklasser skulle ha uppskjutit sina födselar till längre fram. ¹⁾ Denskatteformen som i skrivande stund håller på att genomföras är också mycket familjevänlig och även den avsevärda förlängningen av moderskapsledigheterna har gett upphov till beslut, som sannolikt inverkar på nativiteten. På längre sikt torde man också försöka inverka på utvecklingen med olika familje-, bostads- o. a. samhällspolitiska åtgärder, ty den nuvarande utvecklingen skulle med tanke på den aktiva befolkningen leda till en ytterst ofördelaktig befolkningsstruktur. Med andra ord skulle ökningen av befolkningen i arbetsålder bli långsammare, den unga befolkningen i arbetsålder skulle minska starkt, vilket skulle öka bördan på den äldre befolkningen i arbetsålder samt antalet pensionärer växa orimligt mycket i relation till den övriga befolkningen. I själva verket har de unga åldersklassernas minskning redan nu varit så kraftig, att dessa problem kommer att uppträda, även om nativiteten inte mera skulle nedgå.

1) Förhandsuppgifterna för första hälften av 1974 visar att nativiteten stiger något.

2.3.2. Kuolevuus

Maassamme 1960-luvulla laadituissa ennusteissa on kuolleisuuden yleensä oletettu pysyvän sillä tasolla, jossa se oli ennusteen lähtökohdassa. Vaikka keskimääräisen jäljellä olevan eliniän kasvu onkin 1960-luvulla ollut hidasta, ovat laadittujen ennusteiden mukaiset kuolleiden määrät liian suuria. Esimerkiksi vuoden 1961 kuolleisuuden tasoa vastaavan ennusteen ja 1970-luvun alussa tapahtuneen todellisen kehityksen välinen ero on noin 6 000 kuolemantapausta vuosittain. Myös viimeisimmässä tilastokeskuksen ennusteissa ovat vuosittaiset kuolleiden määrät jo ennustekauden alussa noin 2000-3000 liian suuret.

Ennakkotiedot kahdelta viime vuodelta osoittavat selvää kuolleisuuden alenemista. Alla oleva taulu kuvaa kuolleiden määriä vuosina 1972-73, mikäli ikävakioitu kuolleisuus olisi pysynyt vuosien 1970-71 tasolla. Vertailukohteena on havaittu kehitys. Kuolemantapausten määrän lisääntyminen tilanteessa, jossa ikävakiotua kuolleisuutta pidetään vuosien 1970-71 tasolla kuvaa väestön ikärakenteen vanhenemisen vaikutusta kuolleiden kokonaismäärän kasvuun. Lukujen erotus todelliseen kehitykseen nähden johtuu ikävakioidun kuolleisuuden alenemisesta. Alenemista voidaan pitää varsin huomattavana.

Taulu B. Kuolleiden määrät 1970-73
Tabell B. Antal avlidna 1970-73
Table B. Number of deaths in 1970-73

Yuosi År Year	Havaittu Observerat Observed	Ikävakioitu kuolleisuus 1970-71 tasolla Ålderskorrigerad dödlighet på 1970-71 nivå Mortality rates on the 1970-71 level	Erotus Skillnad Difference
1970 ...	44 100	44 100	-
1971 ...	45 900	45 900	-
1972 ...	44 400	46 000	-1 600
1973 ...	43 200	47 200	-4 000

Ennakkotiedoista käy selville ainoastaan kuolleiden kokonaismäärän kehitys. Kuolemansyiden, iän ja sukupuolen mukaisesta kuolleisuudesta ei ole viimeisimmiltä vuosilta tietoa.

Kuviossa 3 on esitetty koko väestön keskiikäkilukuun suhteutetut kuolleisuusluvut kuolemansyiden mukaan vuosina 1951-71. Kuolleisuus on laskenut jyrkästi tartuntatautien ja syntymäkauden kuolemansyiden kohdalla. Lääketieteen kehitys ja terveydenhuollon uudistukset ovat pystyneet aikaisemmin vaikuttamaan juuri näiden tautiryhmien kohdalla. Kuitenkin kuolleisuus on kohonnut sydäntautien ja erilaisten verenkiertoelinten tautien kohdalla. Kohoaminen oli suhteellisen voimakasta 1960-luvun alkupuolella, minkä jälkeen on tapahtunut tasaantumista. Kuolleisuuden kohoamista on tapahtunut myös kasvainten ja tapaturmien kohdalla.

2.3.2. Dödlighet

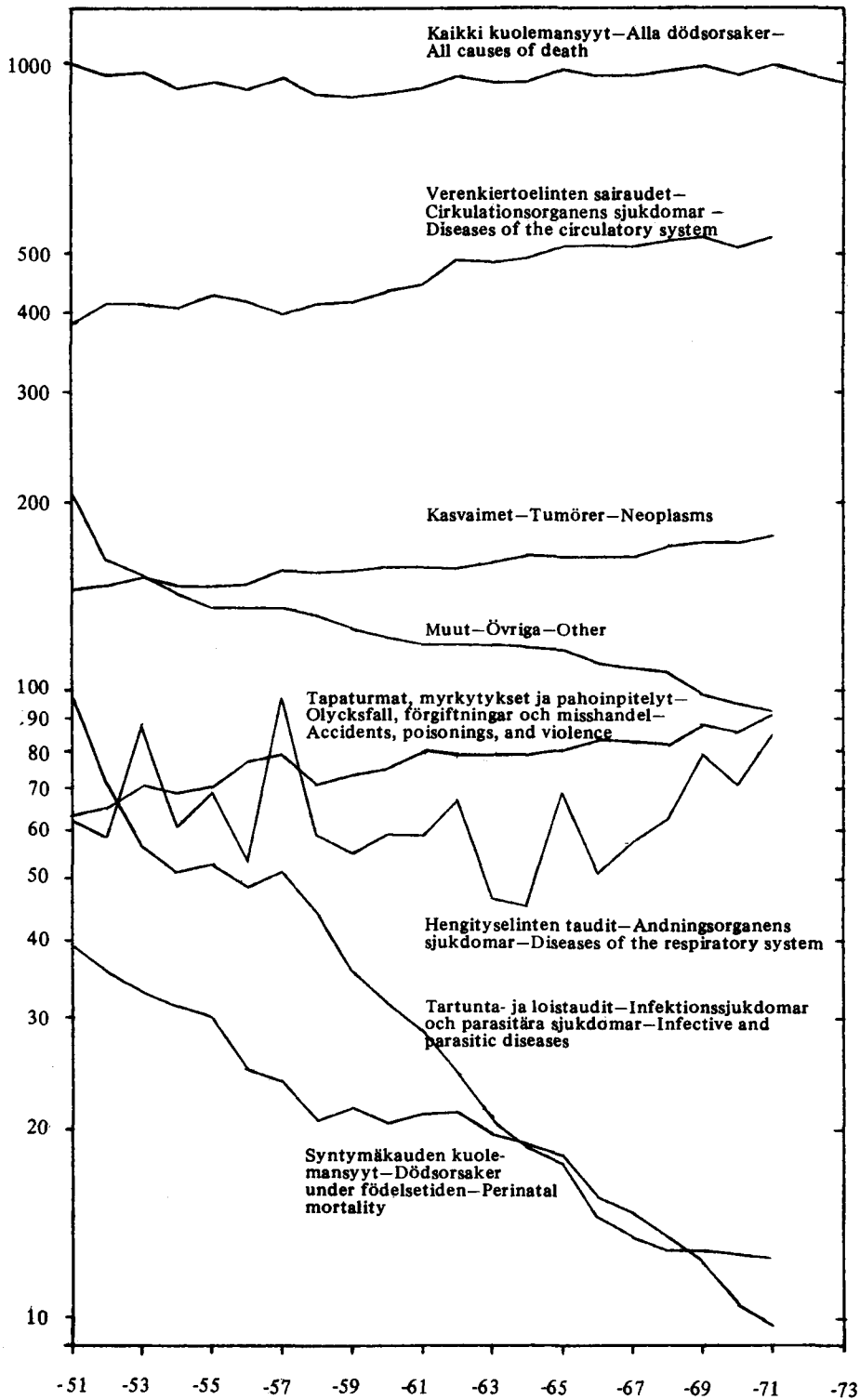
I de prognoser som uppgjorts i vårt land under 1960-talet har man i allmänhet antagit att dödligheten håller sig på samma nivå, som vid prognosens utgångspunkt. Även om den återstående medellivslängden ökat långsamt under 1960-talet, har antalet avlidna varit för stort enligt de uppgjorda prognoserna. T.ex. skillnaden mellan den prognos som motsvarar dödlighetsnivån år 1961 och den verkliga utvecklingen i början av 1970-talet utgör omkring 6 000 dödsfall årligen. Även i statistikcentralens senaste prognos är antalet årligen avlidna redan i början av prognosperioden c. 2000-3000 för stort.

Förhandsuppgifterna för de två senaste åren visar en klar nedgång i dödlighet. Nedanstående tabell visar antalet avlidna åren 1972-73, såvida den ålderskorrigerade dödligheten hade varit på 1970-71 års nivå. Som jämförelseobjekt tjänar den observerade utvecklingen. En ökning av antalet dödsfall i en situation, då den ålderskorrigerade dödligheten bibehålls på 1970-71 års nivå visar den inverkan en åldrande åldersstruktur hos befolkningen har på ökningen av det totala antalet avlidna. Talens skillnad i relation till den verkliga utvecklingen beror på nedgången i den ålderskorrigerade dödligheten. Nedgången kan anses vara mycket anmärkningsvärd.

Förhandsuppgifterna visar endast utvecklingen av det totala antalet avlidna. Uppgifter om dödligheten enligt dödsorsaker, ålder och kön saknas för de senaste åren.

I figur 3 visas dödlighetstalen enligt dödsorsaker i relation till medelfolkmängden åren 1951-71. Dödligheten har minskat kraftigt beträffande infektionssjukdomar och dödsorsaker under födelsetiden. Den medicinska utvecklingen och reformerna inom hälsovården har tidigare kunnat påverka just dessa sjukdomsgrupper. Dödligheten har dock stigit ifråga om hjärtsjukdomar och olika sjukdomar i cirkulationsorganen. Ökningen var relativt brant i början av 1960-talet varefter en utjämning har skett. Dödligheten har även ökat inom grupperna tumörer och olyckor.

Kuvio 3. Kuolleet kuolemansyyn mukaan keskiikäluvun 100 000 asukasta kohden 1951–71
 Figur 3. Avlidna enligt dödsorsak per 100 000 invånare av medelfolkmängden 1951–71
 Figure 3. Deaths by cause of death per 100 000 mean population in 1951–71

Verenkietoelinten sairaudet, kasvaimet ja tapaturmat muodostavat yhdessä ylivoimaisesti suurimman kuolemansyryhmän, nykyisin noin 80% kokonaiskuolleisuudesta. Kehitys näissä kuolleisuusryhmissä on näin ollen ratkaisevaa kokonaiskuolleisuuden kehityksen kannalta. Kuolleisuuden aleneminen vuosina 1972-73 on todennäköisesti tapahtunut lähinnä verenkietoelinten tautien ja mahdollisesti kasvainten kohdalla, sillä tapaturmien kohdalla ei ole tapahtunut näinä vuosina olennaisia muutoksia. Tosin yhteiskuntapolitiikassa on alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota mm. liikenneturvallisuuteen ja työsuojeluun, mutta näiden vaikutukset ovat toistaiseksi olleet vähäisiä. Muut kuolinsyryhmät ovat niin pieniä, etteivät pienet muutokset niissä enää vaikuta paljонkaan kokonaiskuolleisuuteen.

Tarkasteltaessa kuolleisuuden kehitystä iän mukaan voidaan havaita, että selvää kuolleisuuden kasvua on 1960-luvulla ollut ainoastaan keski-ikäisten miesten, erityisesti 40-49-vuotiaiden kohdalla sekä jonkin verran yli 70-vuotiaiden miesten kohdalla (kuvio 4). Kuolleisuuden kasvua näissä ikäryhmissä on tapahtunut lähes yksinomaan sydäntautien ja erilaisten verenkietoelinten tautien kohdalla. Miesten nuoremmissa ikäryhmissä (alle 40-vuotiaat) on kuolleisuus laskenut, joskin esimerkiksi tapaturmien kohdalla on tapahtunut ajoittaista nousua. Naisten kohdalla on kuolleisuus alentunut kaikissa ikäryhmissä. Suhteellisesti eniten on molempien sukupuolten kohdalla laskenut syntymäkauden kuolleisuus, joka tällä hetkellä on maassamme likipitään yhtä alhainen kuin muissa pohjoismaissa. Muissa ikäryhmissä ja erityisesti miesten kohdalla on kuolleisuus vielä huomattavasti korkeampi kuin muissa pohjoismaissa.

Koska kuolleisuuden kehityksestä iän mukaan ei ole saatavissa tietoja viimeisimmiltä vuosilta (1972-73), voidaan siitä esittää ainoastaan arvailuja. Oletettavasti aleneminen on jatkunut edelleen nuorissa ikäryhmissä (alle 40-vuotiaat). Kuolleiden kokonaismäärän aleneminen ei ole kuitenkaan voinut johtua yksinomaan tästä, sillä kuolleiden määrät ovat nuorten kohdalla pieniä, ja riskikuolleisuuden näissä ikäryhmissä muodostavat tapaturmat, joiden kohdalla ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Myös vanhempien naisten kohdalla kehitys on todennäköisesti jatkunut kuten aikaisemminkin. Kehityksen arvioinnin kannalta ongelmaryhmän muodostavat keski-ikäiset miehet, joiden kohdalla kuolleisuus on viime vuosikymmenenä noussut. Kehityksen suunnan muuttumisesta 1970-luvulla voidaan esittää vain olettamuksia, joille löytyy perusteita juuri tämän ikäluokan elin-vaiheisiin sekä yleisiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksiin liittyvistä tekijöistä. Miesten kuolleisuuden kasvu on 1960-luvulla tapahtunut juuri vanhempaan työikään ehtineiden ikäryhmissä, joihin jo sodan aikana

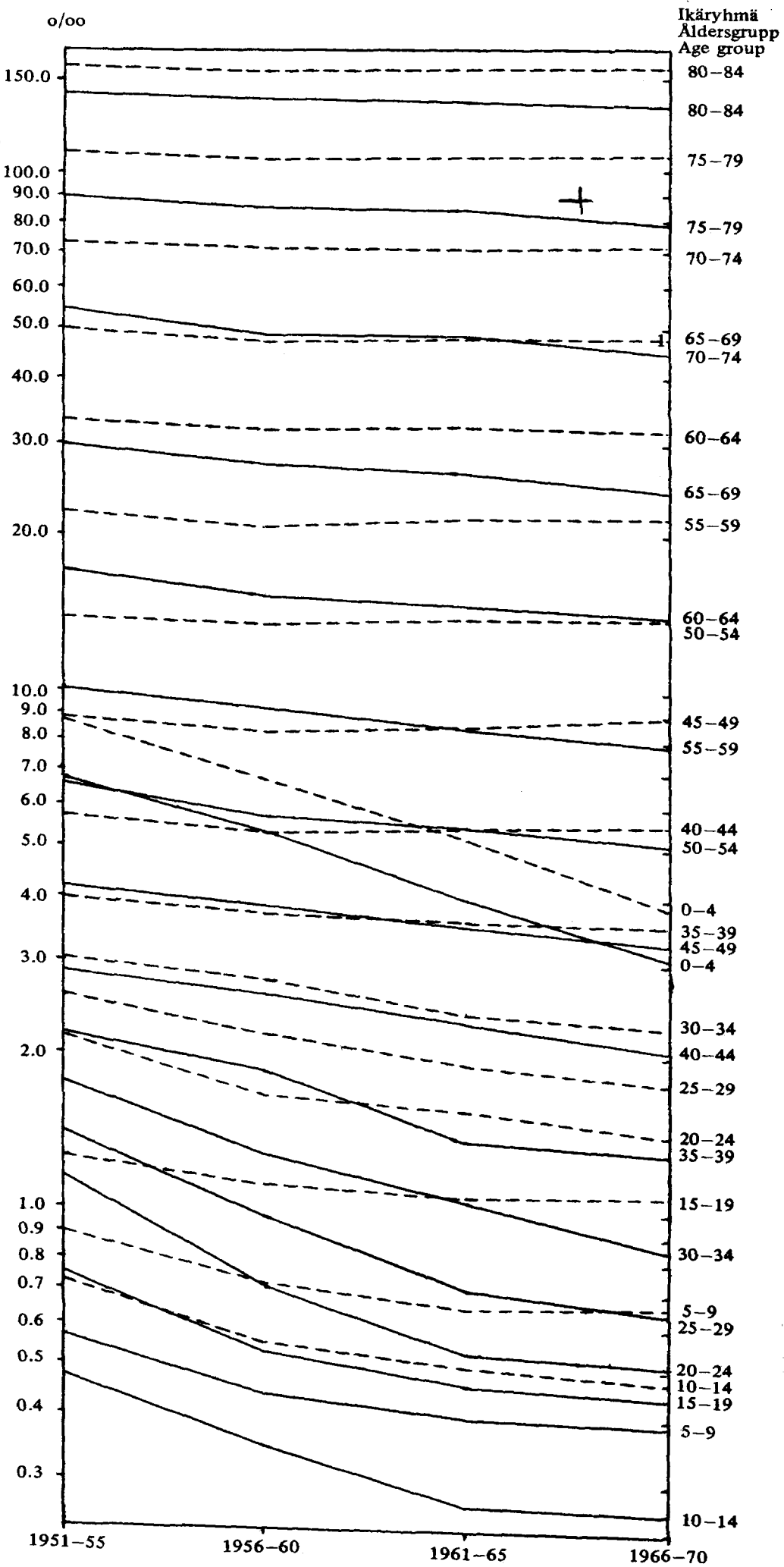
Cirkulationsorganens sjukdomar, tumörer och olycksfall utgör tillsammans den överlägset största dödsorsaksgruppen, för närvarande c. 80% av den totala dödligheten. Utvecklingen inom dessa dödlighetsgrupper är således avgörande för den totala dödlighetens utveckling. En nedgång i dödligheten åren 1972-73 har sannolikt skett närmast ifråga om cirkulationsorganens sjukdomar och eventuellt tumörer, då olycksfallen inte uppvisar större förändringar under dessa år. Inom samhällspolitiken har man visserligen börjat fästa större uppmärksamhet bl. a. vid trafiksäkerheten och arbetarskyddet, men hittills har detta inte medfört nämnvärda förändringar. De övriga dödsorsaksgrupperna är så små, att smärre förändringar i dem inte har någon större inverkan på den totala dödligheten.

Då man betraktar dödlighetens utveckling efter ålder observerar man en tydlig ökning av dödligheten under 1960-talet endast för medelålders män, särskilt i åldern 40-49 år samt något för män över 70 år (figur 4). Dödlighetens ökning inom dessa åldersgrupper har nästan enbart skett ifråga om hjärtsjukdomar och olika sjukdomar i cirkulationsorganen. För männens yngre åldersgrupper (under 40 år) har dödligheten sjunkit, även om t. ex. olyckorna tidvis uppvisat en ökning. För kvinnor har dödligheten minskat i alla åldersgrupper. Relativt sett mest har dödligheten för bägge könen minskat under födelsetiden, som för närvarande är nästan lika låg som i övriga nordiska länder, Inom övriga åldersgrupper och speciellt bland män är dödligheten ännu avsevärt högre än i de andranordiska länderna.

Då uppgifter om dödlighetens utveckling enligt ålder saknas för de senaste åren (1972-73), kan därom endast gissningar framläggas. Nedgången har sannolikt fortsatt i de lägre åldersgrupperna (under 40 år). Den totala nedgången av antalet avlidna kan dock inte enbart bero på detta, ty antalet avlidna är litet bland de unga och riskdödligheten utgörs i dessa åldersgrupper av olyckor, för vilka väsentliga förändringar ej inträffat. Även för äldre kvinnor har utvecklingen sannolikt fortsatt såsom tidigare. Vid kalkyleringen av utvecklingen utgör medelålders män en problemgrupp, vars dödlighet har stigit under det senaste årtiondet. Om utvecklingen kommer att förändra riktning under 1970-talet kan endast antaganden framläggas, vilka kan motiveras med faktorer som berör de livsskeden just denna åldersklass får genomgå samt allmänna reformer av social- och hälsovården. Den ökning av dödligheten bland män som inträffade under 1960-talet berör de åldersgrupper i äldre arbetsålder, vilka redan under kriget (då som 25-35 åringar) utsattes för de kanske största påfrestningar-

Kuvio 4. Kuolemanvaaraluvut 5-vuotiskäryhmittäin 1951-70
Figur 4. Dödsrisker efter 5-års-åldersgrupper 1951-70
Figure 4. Probabilities of death by 5-year age groups in 1951-70

--- Miehet - Män - Men
 — Naiset - Kvinnor - Women

(silloin noin 25-35-vuotiaita) rintamalla kohdistui ehkä suurin räsitus. Tilanne saattaa olla muuttunut, kun nämä ikäluokat ohittavat eläkeiän ja nykyiset nuoremmat ikäluokat saavuttavat keski-ikä. Paitsi korkea kuolleisuus on kyseessä olevan ikäluokan ylirasittuneisuudesta osoituksena 1960-luvulla ja erityisesti 1970-luvun alussa jyrkkä työhönsallistumisen aleneminen, minkä on tehnyt mahdolliseksi eläke-, sosiaaliturva-, pellonvarausyms. järjestelmissä tapahtuneet uudistukset. Näillä uudistuksilla on saattanut ja saattaa olla lyhyellä aikavälillä enemmänkin vaikutusta erityisesti tiettyjen väestöryhmien (esim. pienviljelijät) terveydentilan ja turvallisuuden tunteen kohtentumiseen kuin yleisillä 1970-luvun alussa tapahtuneilla terveydenhuollon uudistuksilla; varsinkin kun vuonna 1972 voimaan tulleeseen kansanterveyslain edellyttämään järjestelmään siirtyminen ei ole tapahtunut kitkattomasti. Viime aikoina on lisäksi kiinnitetty huomiota erityisesti sydän- ja verisuonitautien ennaltaehkäisyyn liittyvään valistustoimintaan (esim. Pohjois-Karjala-projekti). Tämän toiminnan konkreettisia vaikutuksia on kuitenkin vaikea arvioida. Ennakkotiedot (1973) tosin osoittavat juuri tällä alueella kuolleiden määrän alenemista.

Tulevaa kehitystä ennakoitaessa on realistista lähteä olettamuksesta, että kuolleisuus alenee nykyisestä tasosta sekä nuorissa että vanhemmissa ikäryhmissä. Oletamus merkitsee trendikehityksestä poikkeamista ainoastaan keski-ikäisten ja yli 70-vuotiaiden miesten kohdalla.

2.3.3. Siirtolaisuus

Maassamme siirtolaisuuden huippukausi kautta aikojen sijoittuu 1960-luvun loppupuolelle, jolloin maastamuuton tappio oli korkeimmillaan arviolta yli 30 000 vuosittain vuosina 1969-70. Aikaisempina vuosikymmeninä on siirtolaisuus ollut huomattavasti vähäisempää, esimerkiksi 1950-luvulla keskimäärin 7 000 henkeä tappiota vuosittain¹⁾. 1970-luvun alussa sekä maahanmuutto että maastamuuttovirrat ovat pienentyneet, joskin voimakkaamman paluumuuton vuoksi on esiintynyt muuttovoittoa.

1) Tiedot 1950- ja 1960-luvuilta ovat arvioita, jotka on tehty väestölaskentojen väkilukujen ja välivuosien luonnollista väestönkasvua koskevien tietojen perusteella.

na vid fronten. Situationen kan ha förändrats, när dessa åldersklasser passerar pensionsåldern och nuvarande yngre åldersklasser uppnår medelåldern. Utom i en hög dödlighet återspeglas överansträngningen hos ifrågavarande åldersklass i den branta nedgången i dess förvärvsverksamhet under 1960-talet och särskilt i början av 1970-talet, som möjliggjorts av de reformer som skett inom pensions-, socialskydds-, åkerreserverings- o. dyl. system. Dessa reformer kan ha haft och kan på kort sikt ha större positiv inverkan på vissa befolkningsgruppers (t.ex. småbrukare) hälsotillstånd och trygghetskänsla än de allmänna reformer som skedde inom hälsovården i början av 1970-talet; detta särskilt som övergången till det system, som förutsätts i den folkhälsolag, som trädde i kraft år 1972, inte har skett friktionsfritt. Under den senaste tiden hardessutom speciell uppmärksamhet fästs vid upplysningsverksamhet som syftar att förebygga hjärtsjukdomar och sjukdomar i cirkulationsorganen (t.ex. ett projekt i Norra Karelen). Det är dock svårt att uppskatta de konkreta resultaten av denna verksamhet. Förhandsuppgifter (1973) ger dock vid handen, att antalet avlidna nedgått just inom detta område.

Då man förutspår den kommande utvecklingen är det realistiskt, att utgå från antagandet, att dödligheten kommer att minska från sin nuvarande nivå både i äldre och yngre åldersgrupper. Antagandet innebär en avvikelse från trendutvecklingen endast för medelålders män och män över 70 år.

2.3.3. Migration

Emigrationen har aldrig varit större i vårt land än under slutet av 1960-talet, då utflyttningsöverskottet årligen översteg 30 000 åren 1969-70 då det var som störst. Under tidigare årtionden har emigrationen varit avsevärt mindre, t.ex. 1950-talet uppvisade i genomsnitt en förlust på 7 000 personer årligen¹⁾. Under början av 1970-talet har både immigrationen och emigrationen minskat, även om ett inflyttningsöverskott har kunnat noteras p. g. a. den kraftigare återflyttningen.

1) Uppgifterna från 1950- och 1960-talen är kalkyler, vilka har gjorts på basen av folkräkningarnas folkmängder och uppgifter om den naturliga befolkningsökningen under mellanåren.

Taulu C. Siirtolaisuus 1960- ja 1970-luvulla
 Tabell C. Migration under 1960- och 1970-talet
 Table C. International migration in the 1960s and 1970s

Vuosi År Year	Maastamuutto Emigration	Maahanmuutto Immigration	Netto (keskimäärin vuodessa) Netto (i genomsnitt per år) Net (annual average)
1961-65 ...	x	x	-13 600
1966-70 ...	x	x	-22 000
1971	18 500	18 400	-100
1972	12 800	18 200	+5 400
1973	10 900	16 700	+5 800
1974 I-III .	2 300	3 000	+700

x) Tieto puuttuu - Uppgift saknas - No information available

1960-luvulla siirtolaisuus vaihteli kiinteästi veto-voimatekijöiden, lähinnä Ruotsin avoimien työpaikkojen mukaan. Edellytyksenä tälle ilmiölle on tietenkin ollut se, että muuttoaltista väestöä on jatkuvasti ollut maassamme. 1970-luvun alun muuttuneeseen siirtolaisuustilanteeseen on läydettävissä syitä maamme työllisyysyms. yhteiskuntakehityksestä sekä myös väestöllisestä kehityksestä, joiden vaikutuksesta muuttoalttius on vähentynyt. Työtilaisuuksien tarjonta on 1970-luvun alussa ollut maassamme verrattain hyvä. Etelä-Suomen alueilla on ollut työvoimapolua, joka on koskenut erityisesti palvelualan, teollisuuden ja rakennustoiminnan työvoimaa. Parantunut työvoiman kysyntätilanne ei ole pelkästään hillinnyt maastamuuttohalukkuutta, vaan on lisännyt myös paluumuuttoa. Väestöllisessä kehityksessä olivat 1960-luvulla ongelmana suuret ikäluokat, jotka tällöin astuivat koulutus-, työ- ja asuntomarkkinoille, mitkä eivät kuitenkaan pystyneet tarjoamaan riittävästi sijoittumismahdollisuuksia. Peruskoulusta siirtyvät ja nuoret työkäiset ikäluokat ovat varsinkin 1970-luvun loppupuolelta lähtien huomattavasti pienempiä kuin 1960-luvun lopulla, joten vastaavanlaisia nuorten ikäluokkien sijoittumisongelmia koulutukseen ja työelämään ei enää ole odotettavissa (vrt. taulu D). Tosin työvoiman alueellisen jakautumisen tasapainottomuudet pitänevät edelleen yllä potentiaalista maastamuuttoa.

Under 1960-talet varierade migrationen enligt dragningskraftsfaktorerna, närmast enligt antalet arbetstillfällen i Sverige. En förutsättning för detta fenomen har naturligtvis varit, att befolkning som varit benägen att flytta fortlöpande funnits i vårt land. Orsakerna till att migrationen förändrade karaktär i början av 1970-talet står att finna i sysselsättnings- och samhällsutvecklingen i övrigt samt även i den demografiska utvecklingen i vårt land, som medverkade till att flyttningsbenägenheten har avtagit. Utbudet på arbetstillfällen har varit rätt gott i vårt land under början av 1970-talet. Arbetskraftsbrist har förekommit i södra Finland och den har speciellt berört servicebranschens, industrins och byggnadsverksamhetens arbetskraft. Den ökade efterfrågan på arbetskraft har inte bara dämpat emigrationslusten, utan har även ökat återflyttningen. Under 1960-talet var befolkningsutvecklingen problematisk med de stora åldersklasserna, vilka då inträdde på utbildnings-, arbets- och bostadsmarknaden, där de dock inte kunde erbjudas tillräckliga möjligheter att placera sig. De unga åldersklasserna i arbetsålder, som lämnar grundskolan, är speciellt fr. o. m. slutet av 1970-talet betydligt mindre än under slutet av 1960-talet, varför motsvarande problem med att placera de unga åldersklasserna i utbildning och arbetsliv inte mera är att vänta (jfr. tabell D). Obalansen i arbetskraftens regionala fördelning kommer troligen dock fortfarande att upprätthålla en potentiell emigration.

Taulu D. Nuorten ikäluokkien koko keskimäärin 1966-80
 Tabell D. Unga åldersklassernas storlek i genomsnitt 1966-80
 Table D. Average size of young age groups in 1966-80

Ikäluokka - Åldersklass - Age group	1966-70	1971-75 ¹⁾	1976-80 ¹⁾
15-19	445 600	409 700	385 200
20-24	422 500	432 300	409 400

1) Ennuste: Vaihtoehto D - Prognos: Alternativ D - Projection: Alternative D

Myös harjoitettu siirtolaisuuspolitiikka on 1970-luvulla muuttunut. Jos siirtolaisuuspolitiikka jaetaan passiiviseen, aktiiviseen ja rajoittavaan, oli maassamme 1960-luvulla harjoitettu siirtolaisuuspolitiikka tyyppillis-

Under 1970-talet har även en förändring skett i den migrationspolitik som utövas. Ifall migrationspolitiken indelas i passiv, aktiv och restriktiv politik var den politik som utövas i vårt land under 1960-talet en typisk passiv politik, m. a. o. följde man bara med utvecklingens

tä passiivista politiikkaa, toisin sanoen lähinnä vain seurattiin kehityksen kulkua. Tätäkin voitiin suorittaa vain verrattain heikosti, koska siirtolaisuutta koskevat tilastot puuttuivat. Silloin siirtolaisuutta ei pidetty niinkään vakavana taloudellista kehitystä horjuttavana tekijänä kuin tilapäisenä ratkaisuna työttömyystilanteen helpottamiseksi. Vasta väestönkasvun kääntynyt laskuun 1960-luvun loppupuolella alettiin kiinnittää huomiota siirtolaisuuden pidemmällä aikavälillä aiheuttamiin rakenteellisiin haittavaikutuksiin, nuoren ja koulutetun työvoiman menetyksistä aiheutuviin tappioihin sekä muihin taloudellisiin ja sosiaalisiin kustannuksiin. 1970-luvun alussa harjoitettu siirtolaisuuspolitiikka onkin ollut aktiivista. Ruotsin kanssa on tehty sopimus, jonka mukaan työvoiman muuttoliikettä maittemme välillä tulisi ohjata virallisen työnvälityksen kautta. Sopimuksella ei liikkuvuutta rajoiteta, mutta se tarjoaa työnvälittäjille paremmat mahdollisuudet jakaa tietoa maastamuuttoa harkitseville kotimaan vaihtoehtoisista työtilaisuuksista. Informatiivinen toiminta, kuten työtilaisuuksista tiedottaminen ja reaaliensiotasovertailut, onkin ollut merkittävä osa aktiivista siirtolaisuuspolitiikkaa. Lisäksi Ruotsista paluumuuton helpottamiseksi on toteutettu erillisiä asuntotuotanto-ohjelmia niillä alueilla, joille paluumuuttoa on ollut odotettavissa.

Tulevaa kehitystä ennakoitaessa on realistista lähteä olettamuksesta, että maastamuutto pysyisi likipitään yhtä suurena kuin maahanmuutto. Tosin arvion epävarmuutta lisää tämän hetkinen epävakaa tilanne kansainvälisessä taloudellisessa kehityksessä, jonka vaikutukset heijastuvat työllisyyskehitykseen. Tällä hetkellä ei ole paljonkaan tietoa siitä, kuinka esimerkiksi suhteelliset työllisyyserot, palkkaerot yms. tekijät tulevat kehittymään maamme ja 1960-luvun ensisijaisen maastamuutokohteen, Ruotsin välillä. Mainittakoon vielä lisäksi työkohteet Neuvostoliitossa, jotka enenevässä määrin tulevat vetämään liikkuvuudelle altista työvoimaa puoleensa ja saattavat näin ollen hillitä muualle suuntautuvaa siirtolaisuutta.

2.3.4. Yhteenveto olettamuksista eri vaihtoehtoissa

Syntyvyyden osalta käytettiin laskelmissa seuraavia olettamuksia (kuvio 5):

- Syntyvyys pysyy arvioidulla vuoden 1973 tasolla.
- Syntyvyys alenee 1970-luvun loppupuolelle, minkä jälkeen se pysyy muuttumattomana.
- Syntyvyys on 1970-luvulla likimäärin vuoden 1972 tasolla, minkä jälkeen se alkaa kohota niin, että ennustekauden lopulla väestön 0-kasvu likipitään toteutuu.
- Syntyvyysoletamus vastaa likipitään vaihtoehtoa A. Lähtökohdانا on kuitenkin vuoden 1972 syntyvyys.

gång. Och t. o. m. detta gick rätt dåligt, då statistik över migrationen saknades. Då ansåg man inte emigrationen vara en faktor som allvarligt kunde rubba den ekonomiska utvecklingen utan snarare som en tillfällig lösning som lättade arbetslöshetsläget. Först när befolkningsökningen förbyttes till en minskning under slutet av 1960-talet började man fästa uppmärksamhet vid de negativa strukturella följderna emigrationen förorsakar på längre sikt, den förlust det innebär att förlora unga och utbildad arbetskraft samt övriga ekonomiska och sociala kostnader. Den migrationspolitik som bedrivits i början av 1970-talet har också varit aktiv. Ett avtal har ingåtts med Sverige, enligt vilket arbetskraftens flyttningsrörelse mellan våra länder borde dirigeras via den officiella arbetsförmedlingen. Avtalet begränsar inte rörligheten, men det erbjuder arbetsförmedlarna bättre möjligheter att lämna information om alternativa arbetstillfällen åt dem som tänker emigrera. Informationen, såsom upplysning om arbetstillfällen och jämförelser av reallönenivån, har utgjort en viktig del av den aktiva migrationspolitiken. För att underlätta återflyttningen från Sverige har separata bostadsproduktionsprogram förverkligats inom de områden, dit en återflyttning har kunnat väntas.

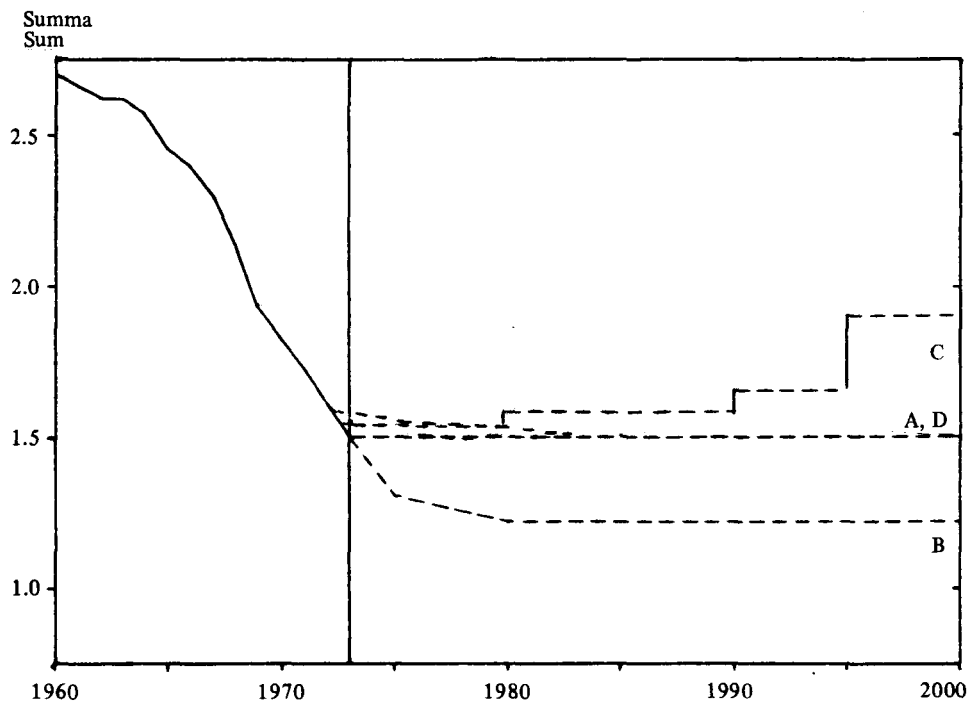
Då man förutspår den kommande utvecklingen kan det vara realistiskt att utgå ifrån antagandet, att emigrationen kommer att förbli ungefär lika stor som immigrationen. Förutsägelserns osäkerhet blir visserligen ännu större genom det nuvarande instabila läget i den internationella ekonomiska utvecklingen, vars inverkan återspeglas i sysselsättningsutvecklingen. För närvarande känner man mycket litet till, hur t. ex. sysselsättningen och avlöningen o. dyl. faktorer kommer att utvecklas i vårt land i relation till Sverige, som utgjorde det huvudsakliga emigrationsmålet under 1960-talet. Här bör dessutom nämnas en del stora projekt i Sovjetunionen, vilka i större utsträckning än hittills kommer att dra till sig den rörliga arbetskraften och härigenom dämpa emigrationen till andra länder.

2.3.4. Sammandrag av antagandena i olika alternativ

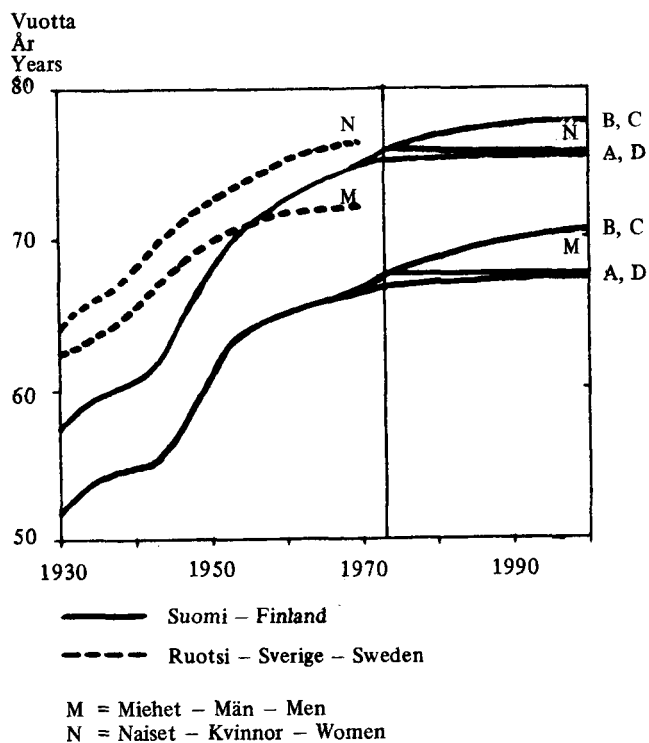
För nativitetens del användes följande antaganden i beräkningarna (figur 5):

- Nativitet håller sig på 1973 års estimerade nivå.
- Nativiteten minskar fram till slutet av 1970-talet, varefter den igen förblir oförändrad.
- Nativiteten är under 1970-talet i genomsnitt på 1972 års nivå, varefter den igen börjar stiga så, att befolkningens 0-tillväxt i det närmaste förverkligas under slutet av prognosperioden.
- Nativitetsantagandet motsvarar i det närmaste alternativ A. Utgångspunkt är dock 1972 års nativitet.

Kuvio 5. Syntyvysolettamukset eri vaihtoehdoissa (erikoishedelmällisyyslukujen summa)
 Figur 5. Nativitetsantaganden i olika alternativ (summan av åldersspecifika fruktsamhetstal)
 Figure 5. Fertility assumptions in different alternatives (the sum of age-specific fertility rates)

Kuvio 6. Keskimääräinen jäljellä oleva elinaika 0-vuotiaille oletusten mukaan
 Figur 6. Återstående medellivslängd vid 0 år enligt antagandena
 Figure 6. The expectation of life at birth according to assumptions

Liitetaulussa 1 ovat eri vaihtoehtoissa käytetyt erikoishedelmällisyysluvut ja niitä vastaavat bruttouusiutumisluvut.

Kuolevuuden osalta käytettiin laskelmissa seuraavia olettamuksia (vrt. liitetäulu 2):

- A. Kuolemanvaaraluvut pysyvät ikä- ja sukupuoliryhmittäin arvioidulla vuoden 1973 tasolla.
- B ja C. Kuolemanvaaralukuja pienennetään 1-2 % vuosittain kaikissa ikäryhmissä kunnes saavutetaan Ruotsin likimääräinen kuolleisuus vuonna 1971. Naisten osalta taso saavutetaan keskimäärin 1980-luvulla, miesten osalta 1990-luvun alussa. Kuitenkin keski-ikäisten miesten kuolleisuus jää arviossa edellä mainittua tasoa hieman korkeammaksi ja elinaika alhaisemmaksi. Imeväiskuolessuuden ei oletettu alevean enää vuoden 1976 jälkeen. Keskimääräinen elinaika 0-vuotiailla nousee olettamusten mukaan keskimäärin noin 3,0-4,0 vuotta vuoden 1970 tasosta. Elinajat ovat ennustekauden lopussa naisilla 77,7 vuotta ja miehillä 70,4 vuotta.
- D. Lähtökohtana ovat vuosien 1970-71 kuolemanvaaraluvut, joita pienennettiin 1-2 % noin 0-40-vuotiaiden ikäryhmissä. Keskimääräiset eliniät ennustekauden lopussa vastaavat likipitään vaihtoehtoa A.

Siirtolaisuus vastaa kaikissa vaihtoehtoissa 0-vaihtoehtoa eli muuttovoittoa tai -tappiota ei ole oletettu esiintyvän.

2.4. Tulokset

2.4.1. Väkiluvut

Vaihtoehtojen perustana käytetyt olettamukset eivät aiheuta kokonaisväkilukuihin vielä 1970-luvulla kovinkaan suurta hajontaa. Laskelmien mukaan tapahtuisi väestönkasvua aina 1980-luvulle saakka, jolloin alhaisen syntyvyyden ja kuolevuuden vaihtoehdossa (B) väestönkasvu pysähtyisi ja kääntyisi laskuun. Mikäli syntyvyys ja kuolevuus pysyisivät vuoden 1973 tasolla (A), pysähtyisi väestönkasvu 1980-luvun lopulla. Tämä laskelma ei poikkeaa sanottavasti vaihtoehdosta, joka perustuu tilastokeskuksen vuoden 1973 väestöennusteen syntyvyys- ja kuolevuusolettamuksiin ilman siirtolaisuutta (D). Vaihtoehdossa C väkiluku kasvaa vuoden 1985 jälkeenkin. Laskelmassa syntyvyyden oletettiin kohoavan niin, että ennustekauden lopulla väestön 0-kasvu likimäärin säilyisi. Vaihtoehtojen mukaiset väkiluvut ovat taulussa E (vrt. kuvio 7).

Lähtöväkilukujen yhteydessä käsiteltiin vuoden 1970 väestölaskennan väkilukujen alipeittävyyttä, jota jo vuoden 1971 väestömuutostietoja tarkistettaessa ilmeni noin 12 000 henkeä. Nämä tapaukset on lisätty lähtöväkilukuihin. On kuitenkin mahdollista että myös muiden vuosien väestömuutostietoja tarkistettaessa 1970-luvulla löytyy henkilöitä, jotka eivät ole mukana väestölaskentaan perustuvassa henkilörekisterissä, johon väkilu-

I tabellbilaga 1 ingår de åldersdifferentierade frukt-samhetstal jämte motsvarande bruttoreproduktionstal som använts i de olika alternativen.

För dödlighetens del användes följande antaganden i beräkningarna (jfr. tabellbilaga 2):

- A. Dödsriskerna ålders- och könsguppvis förblir på 1973 års estimerade nivå
- B och C. Dödsriskerna minskar årligen 1-2 % i alla åldersgrupper tills Sveriges ungefärliga dödlighet år 1971 uppnås. För kvinnornas del uppnås nivån i medeltal under 1980-talet och för männens del i början av 1990-talet. I kalkylen förblir dödligheten för medelålders män dock något högre och livslängden kortare än i jämförelse med ovannämnda nivå. Spädbarnsdödligheten antas inte mera nedgå efter år 1976. Enligt antagandet stiger den genomsnittliga livslängden för 0-åriga med c. 3,0-4,0 år från 1970 års nivå. Vid slutet av prognosperioden är kvinnornas livslängd 77,7 år och männens 70,4 år.
- D. Dödsriskerna åren 1970-71 utgör utgångspunkt och dessa minskades 1-2 % i åldersgrupperna 0-40 år. De genomsnittliga livslängderna i slutet av prognosperioden motsvarar i det närmaste alternativ A.

Migrationen motsvarar i alla alternativ 0-alternativet, d. v. s. man har inte räknat med att något in- eller utflyttningsöverskott skall förekomma.

2.4. Resultat

2.4.1. Folkmängder

De antaganden som ligger som grund till alternativen förorsakar inte ännu under 1970-talet någon alltför stor spridning av de totala folk mängderna. Enligt beräkningarna skulle en befolkningstillväxt ske ända fram till 1980-talet, då befolkningstillväxten skulle avstanna och förbytas till en nedgång i alternativet (B) med låg nativitet och dödlighet. Om nativiteten och dödligheten skulle hålla sig på 1973 års nivå (A), skulle befolkningstillväxten avstanna under slutet av 1980-talet. Denna beräkning avviker inte nämnvärt från det alternativ, som baserar sig på nativitets- och dödlighetsantagandena i statistikcentralens befolkningsprognos år 1973 exkl. migration (D). I alternativ C ökar folk mängden även efter år 1985. I beräkningen antogs nativiteten även öka så, att befolkningens 0-tillväxt i det närmaste skulle uppnås i slutet av prognosperioden. Folk mängderna i de olika alternativen återfinns i tabell E (jfr. figur 7).

I samband med utgångsfolk mängderna behandlades folk mängdernas bristande täckning i 1970 års folkräkning, som redan då 1971 års uppgifter om befolkningsrörelsen granskades befanns uppgå till c. 12 000 personer. Dessa fall har lagts till utgångsfolk mängderna. Det är dock möjligt, att även vid granskningen av uppgifterna om befolkningsrörelsen under andra år på 1970-talet påträffas personer, vilka inte ingår i det personregister

kutilastot pohjautuvat. Nämä puuttuvat tapaukset tullaan aina lisäämään vuosittain maassa asuvan väestön väkilukuihin, minkä vuoksi ennusteen mukaiset väkiluvut jäänevät niihin verrattuna liian pieniksi. On kuitenkin todennäköistä, että muina vuosina ilmenevä vajuus on huomattavasti pienempi kuin vuodelta 1971. Toisaalta rekisterin mukaiset väkiluvut saattavat kasvaa todelliseen kehitykseen nähden liian suuriksi, koska kaikista poistoista ei mahdollisesti tule ilmoitusta (vrt. Lähtöväkiluvut s. 8).

som baserar sig på folkräkningen, som i sin tur utgör bas för statistiken över folkmängden. Dessa saknade fall kommer alltid årligen att läggas till den i riket bosatta befolkningens folkmängder, varför folkmängderna enligt prognosen torde förbli alltför små jämfört med dessa. Det är dock sannolikt, att det underskott som framkommer under övriga år kommer att vara avsevärt mindre än år 1971. Å andra sidan kan det hända att folkmängderna enligt registret växer så, att de blir alltför stora i förhållande till den verkliga utvecklingen, ty det kan eventuellt inträffa att anmälan inte erhålls om alla som avlägsnats (jfr. Utgångsfolkmängder s. 8).

Taulu E. Väkiluvut (1 000) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000

Tabell E. Folkmängder (1 000) enligt prognosalternativen 1973-2000

Table E. Population (1 000) according to alternative projections in 1973-2000

Vuosi-År-Year	A	B	C	D
1973	4 665	4 665	4 665	4 659 ¹⁾
1974	4 678	4 675	4 679	4 671
1975	4 691	4 684	4 695	4 682
1976	4 703	4 691	4 712	4 692
1977	4 717	4 698	4 729	4 702
1978	4 728	4 703	4 744	4 710
1979	4 738	4 707	4 760	4 718
1980	4 747	4 709	4 774	4 725
1981	4 755	4 711	4 789	4 731
1982	4 762	4 711	4 804	4 735
1983	4 768	4 711	4 818	4 739
1984	4 772	4 709	4 830	4 741
1985	4 775	4 706	4 840	4 743
1986	4 777	4 702	4 850	4 743
1987	4 777	4 697	4 858	4 743
1988	4 776	4 690	4 864	4 741
1989	4 773	4 683	4 869	4 738
1990	4 769	4 673	4 872	4 734
1991	4 764	4 663	4 877	4 729
1992	4 756	4 650	4 880	4 722
1993	4 748	4 637	4 882	4 713
1994	4 738	4 622	4 881	4 704
1995	4 726	4 606	4 880	4 693
1996	4 713	4 588	4 884	4 681
1997	4 700	4 568	4 887	4 668
1998	4 685	4 546	4 890	4 654
1999	4 669	4 523	4 890	4 639
2000	4 652	4 499	4 888	4 623

1) Vuoden 1973 siirtolaisuus n. 6 000 puuttuu (lähtöväkiluku 1972 tasolla)

Migrationen 1973 ung. 6 000 saknas (utgångsfolkmängden = 1972 års folkmängd)

International migration in 1973 abt. 6, 000 are missing (basic population = population in 1972)

2.4.2. Syntyneet ja kuolleet

(A). Mikäli syntyvyys ja kuolevuus pysyisivät vuoden 1973 tasolla, kohoaisivat syntyneiden määrät 1970-luvun loppupuolelle saakka, minkä jälkeen ne alkaisivat laskea. Vielä 1980-luvun lopulla syntyisi vaihtoehdon mukaan vuosittain saman verran lapsia kuin tällä hetkellä (1973). Tämän jälkeen syntyneiden määrät laskisivat nopeasti väestön ikärakenteen muuttuessa syntyvyyden kannalta epäedulliseksi. Yleinen syntyisyysluku laskisi 12.2 o/oo: sta vuonna 1973 9.8 o/oo:een vuoteen 2000 mennessä. Kuolleiden määrät kohoaisivat vaihtoehdon mukaan noin 1 000:lla vuosittain. Yleinen kuolleisuusluku olisi vuonna 2000 13.0 o/oo, kun se vuonna 1973 oli 9.2 o/oo.

(B). Alhaisen syntyvyyden ja kuolevuuden vaihtoehdossa (B) syntyneiden määrät jatkuvasti vähenevät. 1980-luvulta lähtien aleneminen johtuisi yksinomaan väestön ikärakenteesta tapahtuvista muutoksista, sil-

2.4.2. Födda och avlidna

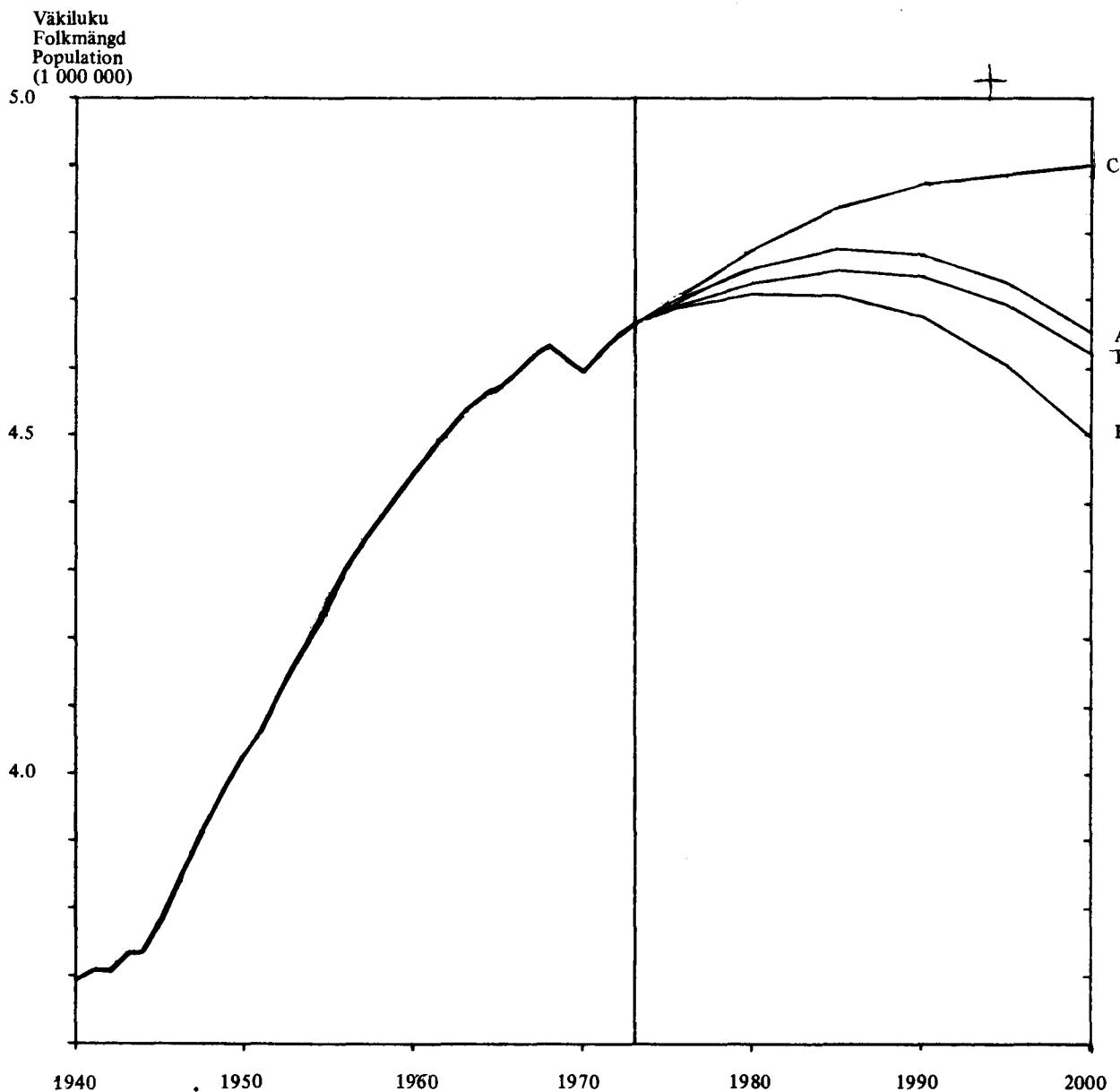
(A). Om nativitetten och dödligheten hålls på 1973 års nivå, ökar antalet födda fram till slutet av 1970-talet, varefter det börjar sjunka. Ännu under slutet av 1980-talet skulle årligen lika många barn födas som för närvarande (1973) enligt detta alternativ. Därefter skulle antalet födda sjunka snabbt då åldersstrukturen blir oförmånligare ur nativitets-synpunkt. Det allmänna födelsetalet skulle sjunka från 12.2 o/oo år 1973 till 9.8 o/oo fram till år 2000. Enligt alternativet skulle antalet avlidna årligen öka med c.1 000. Det allmänna dödstalet skulle vara 13.0 o/oo år 2000 mot 9.2 o/oo år 1973.

(B). I alternativet med låg nativitet och dödlighet (B) minskar antalet födda fortlöpande. Fr. o. m. 1980-talet skulle nedgången enbart bero på förändringar i befolkningens åldersstruktur, ty fruktsamhetstalen

Kuvio 7. Koko maan väkiluku 1940–73 ja ennustelaskelmien mukaan vuoteen 2000

Figur 7. Hela landets folkmängder 1940–73 och enligt prognosberäkningarna fram till år 2000

Figure 7. Population of the whole country in 1940–73 and by projections up to and including the year 2000

A: syntyvyys ja kuolevuus vuoden 1973 tasolla – nativitet och dödlighet på 1973 års nivå – fertility and mortality on the 1973 level

B: alhainen syntyvyys ja alhainen kuolevuus – låg nativitet och låg dödlighet – low fertility and low mortality

C: syntyvyys kohoaa 1980-luvulta lähtien niin, että vuosisadan loppupuolella 0-kasvu toteutuu; alhainen kuolevuus – nativiteten stiger fr.o.m. 1980-talet, så att 0-tillväxt förverkligas i slutet av seklet; låg dödlighet – fertility rises from the 1980s onwards so that there will be an 0-growth at the end of the century; low mortality

D: oletukset kuten tilastokeskuksen vuoden 1973 väestöennusteessa ilman siirtolaisuutta – antaganden såsom i statistikcentralens befolkningsprognos 1973' exkl. migration – assumptions as in the population projection published by the Central Statistical Office in 1973 exclusive of migration

lä hedelmällisyyslukuja on tällöin pidetty vakioina. Mikäli syntyvyys laskisi oletuksen mukaisesti, syntyisi 1990-luvun loppupuolella enää vain hieman yli puolet siitä lasten lukumäärästä, joka syntyi 1960/70-lukujen vaihteessa, eli noin 35 000 lasta vuosittain. Yleinen syntyneisyysluku olisi tällöin enää 7.7 o/oo. Kuolleiden määrät pysyisivät aluksi vakioina, mutta alkaisivat kohota 1970-luvun loppupuolelta väestön ikärakenteen vanhenemisen seurauksena. Yleiset kuolleisuusluvut olisivat 1970-luvulla alle 10 o/oo, mutta luku kohoaisi vuoteen 2000 mennessä 12.4 o/oo:een.

- (C). Vaihtoehdossa C syntyneiden määrät kohoavat niin, että syntyneiden enemmyys on ennustekauden loppulla keskimäärin hieman yli 1 000 vuosittain, jolloin yleinen syntyneisyys- ja kuolleisuusluku olisivat 11.9 o/oo ja 11.7 o/oo.
- (D). Vaihtoehdossa D on lähtötaso syntyneiden ja kuolleiden määrissä hieman korkeampi kuin muissa vaihtoehdoissa. Muutoin syntyneiden ja kuolleiden määrät ovat likipitään samansuuruisia kuin vaihtoehdossa A.

Tauluissa F ja G ovat syntyneiden ja kuolleiden määrät absoluuttisina lukuina ja suhteessa väestön keskilukukuun vuoteen 2000 saakka.

har härvid bibehållits konstanta. Om nativiteten skulle nedgå enligt antagandet, skulle antalet födda i slutet av 1990-talet endast uppgå till något över hälften av det antal barn som föddes i slutet av 1960- och början av 1970-talet, d.v.s. omkring 35 000 barn årligen. Det allmänna födelsetalet skulle sjunka till 7.7 o/oo. Antalet avlidna skulle till en början förbli konstant, men skulle börja öka mot slutet av 1970-talet, som en följd av att befolkningens åldersstruktur blir ofördelaktigare. De allmänna dödstalen skulle under 1970-talet understiga 10 o/oo, men fram till år 2000 skulle talet öka till 12.4 o/oo.

- (C). I alternativ C stiger antalet födda så, att födelseöverskottet vid prognosperiodens slut i genomsnitt uppgår till något över 1 000 årligen, varvid de allmänna födelse- och dödstalen vore 11.9 o/oo och 11.7 o/oo.
- (D). I alternativ D är utgångsnivån ifråga om antalet födda och avlidna något högre än i övriga alternativ. I övrigt är antalet födda och avlidna i det närmaste lika stort som i alternativ A.

I tabellerna F och G återges antalet födda och avlidna såsom absoluta tal och i relation till medelfolkmängden fram till år 2000.

Taulu F. Syntyneiden määrät (1 000) ja syntyneet suhteessa keskilukukuun (o/oo) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000

Tabell F. Födda (1 000) och födda i relation till medelfolkmängden (o/oo) enligt prognosalternativen 1973-2000

Table F. Births (1,000) and crude birth rates (o/oo) according to alternative projections in 1973-2000

Vuosi År Year	A		B		C		D	
	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population
1973	57	12.2	57	12.2	57	12.2	59	12.8
1974	58	12.3	54	11.7	60	12.8	60	12.8
1975	58	12.5	52	11.0	60	12.8	60	12.9
1976	59	12.5	51	10.9	61	12.9	60	12.9
1977	60	12.8	51	10.8	61	12.9	60	12.8
1978	59	12.6	50	10.7	61	12.9	60	12.8
1979	59	12.6	49	10.5	61	12.8	60	12.8
1980	59	12.5	49	10.3	61	12.8	60	12.7
1981	59	12.5	48	10.3	62	12.9	60	12.6
1982	59	12.4	48	10.2	62	12.9	59	12.5
1983	59	12.3	48	10.1	62	12.9	59	12.4
1984	58	12.2	47	10.0	61	12.6	58	12.3
1985	58	12.1	47	9.9	61	12.6	58	12.2
1986-90 ^x	55	11.6	45	9.5	58	11.9	56	11.7
1991-95 ^x	50	10.6	40	8.6	56	11.5	51	10.8
1996-2000 ^x	46	9.8	35	7.7	58	11.9	47	10.0

x) Keskimäärin vuodessa - I genomsnitt per år - Annual average

Taulu G. Kuolleiden määrät (1 000) ja kuolleet suhteessa keskiväkilukuun (o/oo) ennustevaihtoehtojen mukaan 1973-2000

Tabell G. Avlidna (1 000) och avlidna i relation till medelfolkmängden (o/oo) enligt prognosalternativen 1973-2000

Table G. Deaths (1 000) and crude death rates (o/oo) according to alternative projections 1973-2000

Vuosi År Year	A		B		C		D	
	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population	Luku Antal Number	o/oo väestöstä o/oo av befolkningen o/oo of population
1973	43	9.2	43	9.2	43	9.2	45	9.7
1974	44	9.5	43	9.3	43	9.2	48	10.4
1975	45	9.7	43	9.3	43	9.2	49	10.5
1976	46	9.8	44	9.3	44	9.3	50	10.7
1977	47	10.0	44	9.4	44	9.3	51	10.8
1978	48	10.2	45	9.6	45	9.5	52	11.0
1979	49	10.4	45	9.6	46	9.6	52	11.1
1980	50	10.6	47	9.9	47	9.8	53	11.3
1981	51	10.8	47	10.0	47	9.8	54	11.4
1982	52	10.9	48	10.1	48	10.0	55	11.5
1983	53	11.1	48	10.2	48	10.0	55	11.6
1984	54	11.3	49	10.4	49	10.1	56	11.8
1985	54	11.4	49	10.5	50	10.3	56	11.9
1986-90 ^x ...	56	11.8	51	10.9	51	10.5	57	12.1
1991-95 ^x ...	59	12.4	54	11.5	54	11.1	59	12.5
1996-2000 ^x ...	61	13.0	56	12.4	57	11.7	61	13.0

x) Keskimäärin vuodessa – I genomsnitt per år – Annual average

2.4.3. Väestön rakenne

Väestön ikärakenteen kehityksellä on väestön uusiutumisen ja monien yhteiskunnan toimintojen kannalta keskeisempikin merkitys kuin kokonaisväkiluvuissa tapahtuvilla muutoksilla. Seuraavassa tarkastellaan erilaisten syntyvyys- ja kuolevuusolettamusten vaikutusta ikärakenteeseen.

Vaihtoehtoiset syntyvyys- ja kuolevuusolettamukset aiheuttavat varsin huomattavaa hajontaa ikärakennearviointiin. Syntyvyysolettamukset vaikuttavat eroihin nuoresa väestönosassa ja kuolevuusolettamukset vanhemmissa ikäryhmissä. Näissä ikäryhmissä vaikutukset näkyvät jo vuoteen 1985 mennessä ja erot korostuvat myöhemmin. Työikäisen väestön kohdalla eivät vaihtoehdot poikkea vielä vuoteen 1985 mennessä sanottavasti toisistaan, sillä erilaisten syntyvyysolettamusten vaikutus ei tunnu vielä yli 15-vuotiaisiin ja kuolleisuuden vaikutus nuorisosa ikäryhmissä on yleensäkin vähäistä. Sen sijaan vuoteen 2000 mennessä erilaiset syntyvyysolettamukset aiheuttavat hajontaa myös työikäisen väestön kohdalla.

Kuviossa 8 on esitetty väestö karkeilla ikäryhmityksillä sukupuolen mukaan vuosina 1973, 1985 ja 2000 eri ennustevaihtoehtoissa. Liitetaulussa 3 ovat vastaavat luvut ja osuudet koko väestöstä samalla ikäryhmityksellä. Liitetaulussa 4 ovat väkiluvut 1- ja 5-vuotiskäryhmittäin ja sukupuolen mukaan.

2.4.3. Befolkningsstruktur

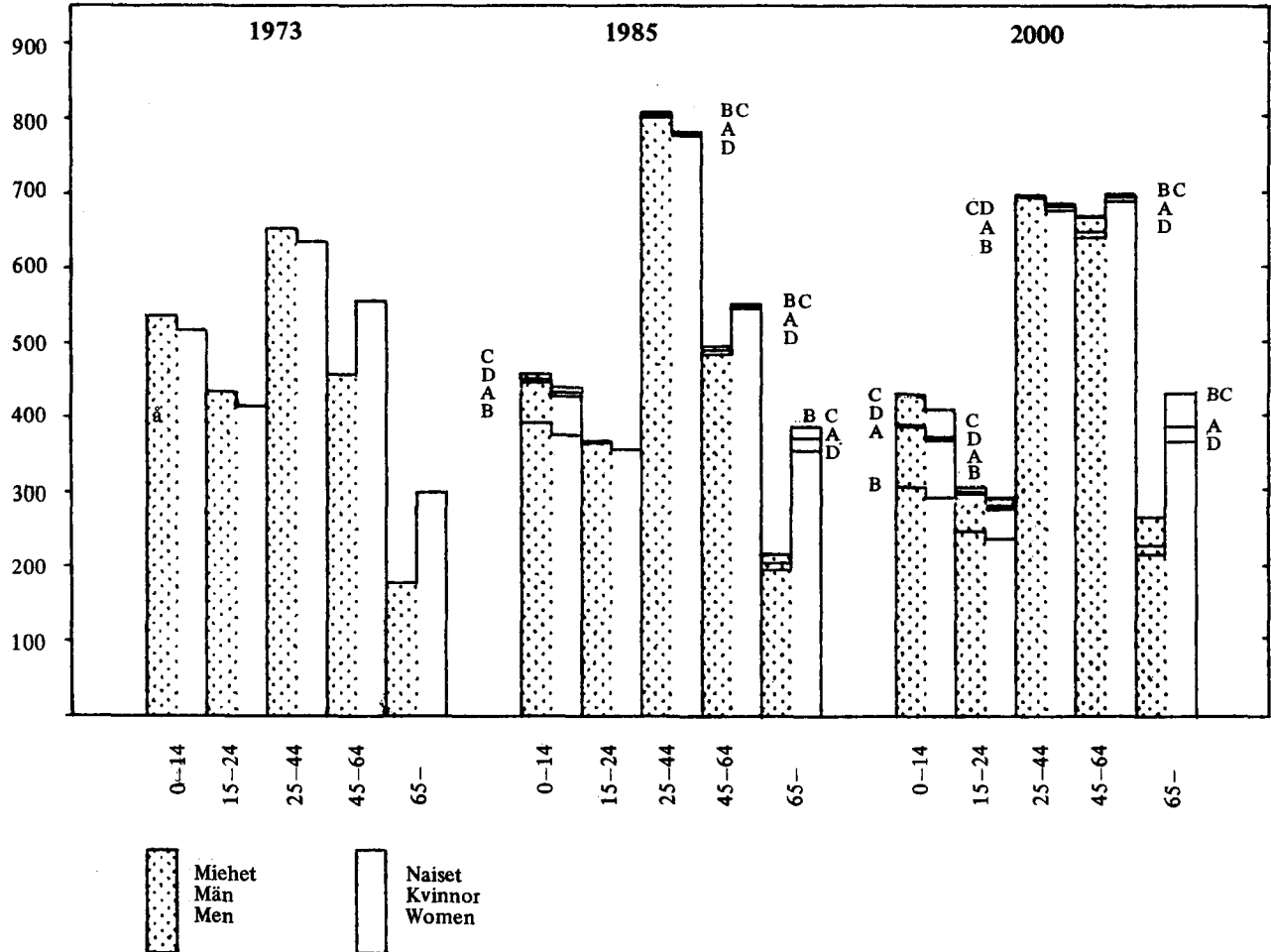
Sett ur reproduktionens och många samhällsaktiviteters synpunkt har befolkningsstrukturens utveckling större betydelse än de förändringar som inträffar i de totala folkmängderna. I det följande granskas olika nativitets- och dödlighetsantagandens inverkan på åldersstrukturen.

De alternativa nativitets- och dödlighetsantagandena förorsakar en rätt avsevärd spridning av åldersstrukturestimaten. Nativitetsantagandena inverkar på skillnaderna i den unga befolkningsdelen och dödlighetsantagandena i de äldre åldersklasserna. I dessa åldersgrupper framträder inverkan redan fram till år 1985 och skillnaderna accentueras ytterligare senare. För befolkningen i arbetsålder avviker alternativen ännu inte nämnvärt från varandra fram till år 1985, ty olika nativitetsantaganden påverkar inte ännu personer över 15 år och dödlighetens inverkan är i allmänhet liten i de unga åldersgrupperna. Fram emot år 2000 förorsakar däremot olika nativitetsantaganden spridning även för befolkningen i arbetsålder.

Figur 8 återger befolkningen med en grov åldersgruppering efter kön åren 1973, 1985 och 2000 i olika prognosalternativ. I tabellbilaga 3 ingår motsvarande tal och andelar för hela befolkningen med samma åldersgruppering. I tabellbilaga 4 ingår folkmängderna i 1- och efter kön.

Kuvio 8. Väestö ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan 1973, 1985 ja 2000 vaihtoehtojen A, B, C ja D mukaan
 Figur 8. Befolkning åldersgruppsvis och efter kön 1973, 1985 och 2000 enligt alternativ A, B, C och D
 Figure 8. Population by age groups and sex in 1973, 1985 and 2000 according to alternatives A, B, C and D

Väkiluku
 Folkmängd
 Population
 (1 000)

Kaikkien vaihtoehtojen mukaan nuoren väestön määrä vähenee. Tosin vaihtoehdossa C, jossa syntyvyyden on oletettu myöhemmin kohoavan, väheneminen on hidasta. Nuoren työikäisen väestön (15-44) määrä kasvaa vuoteen 1985 saakka, jona aikana suuret ikäluokat kuuluvat tähän ryhmään, mutta vähenee vuoteen 2000 tuntuvasti. Yli 64-vuotiaiden ikäryhmässä tapahtuu jatkuvaa kasvua, joka on alhaisen kuolevuuden vaihtoehtoissa voimakkaampaa kuin muissa vaihtoehtoissa. Esimerkiksi vuonna 1973 oli eläkeikäisten osuus koko väestöstä 10,1 %. Mikäli kuolevuus ja syntyvyys pysyisivät nykyisellä tasolla, olisi vastaava osuus vuonna 2000 13,2 % (A). Vaihtoehtojen B ja C mukaan, joissa kuolleisuus alenee, olisivat osuudet 15,5 % ja 14,3 %.

2.4.4. Vaihtoehtojen realismi

Vaihtoehdot antavat karkean kuvan siitä, minkälaiseen väestön kasvuun ja rakenteeseen erilaiset syntyvyys- ja kuolevuusolettamukset johtaisivat. Vaihtoehtojen välillä on kuitenkin niin suurta hajontaa, että niitä tuskin voidaan käyttää sellaisenaan esimerkiksi mitoitushojeena erilaisen suunnittelun perustaksi. Olettamusten yhteydessä on edellä käsitelty väestömuutostekijöiden kehitystä ja arvioita realistisena pidettävistä kehityssuunnista. Vuoden 1974 ennakkotietojen perusteella voidaan esittää lisäksi arvauja kehityksen kulusta. Ennakkotiedot osoittavat luonnollisen väestönkasvun nopeutumista edelliseen vuoteen verrattuna. Tämän mukaan on vaihtoehdon B mukaista syntyvyyttä pidettävä epärealistisen alhaisena. Vaihtoehdossa C on syntyvyyden oletettu hitaasti nousevan. Ennakkotiedot viittaisivat myös alhaiseen kuolevuuteen (B, C). Näillä näkyillä vaikuttaisi lähinnä vaihtoehto C realistiselta ennusteelta. On kuitenkin ilmeistä, että toimeenpantavat perhepoliittiset uudistukset, lähinnä äitiysloman pidentäminen, sekä suurten ikäluokkien patoutunut hedelmällisyys voivat äkillisesti nostaa 1970-luvun puolivälissä syntyvyyslukuja korkeammiksikin kuin on ennustettu, mutta nousu ei todennäköisesti jäisi kovin pitkäaikaiseksi. Kun lisäksi otetaan huomioon väestölaskennan alipeittävyys, voidaan väkilukujen olettaa kasvavan lähivuosina nopeamminkin kuin esitettyssä vaihtoehdossa. Pidemmällä aikavälillä lienee kuitenkin vaihtoehdon C perustana oleva syntyvyysolettamus liian korkea.

3. ALUEELLINEN VÄESTÖNKEHITYS

3.1. Lähtökohta

Tulevan alueellisen kehityksen ennakoitiin liittyvä tällä hetkellä useita epävarmuustekijöitä, jotka johtuvat lähinnä ristiriitaisista aluepoliittisista tavoitteista, aluepoliittisen keinovalikoiman selkiytymättömyydestä ja epävakaaasta menneestä kehityksestä.

Enligt alla alternativ minskar den unga befolkningen i antal. I alternativ C, där nativiteten senare antages stiga, är minskningen ringa. Den unga befolkningen i arbetsålder (15-44) ökar fram till 1985, d. v. s. under den tid de stora åldersklasserna hör till denna grupp, men minskar avsevärt fram till år 2000. I åldersgruppen över 64 år sker en fortsatt ökning, som är kraftigare i alternativet med låg dödlighet än i övriga alternativ. T. ex. 1973 utgjorde pensionärerna 10,1 % av hela befolkningen. Om dödligheten och nativiteten skulle förbli på nuvarande nivå, skulle motsvarande andel vara 13,2 % år 2000 (A). Enligt alternativ B och C, där dödligheten sjunker, skulle andelarna vara 15,5 och 14,3 %.

2.4.4. Alternativens realism

Alternativen ger en grov bild av hur olika nativitets- och dödlighetsantaganden skulle påverka befolkningens tillväxt och struktur. Alternativen uppvisar dock en så stor spridning, att de knappast kan användas som sådana t. ex. som måttstock för olika typer av planering. I samband med antagandena har redan i det föregående de faktorer behandlats, som påverkar befolkningens förändringar samt skattningar av de utvecklingsriktningar som kan anses vara realistiska. På basen av förhandsuppgifterna för 1974 kan dessutom förutsägelser framläggas om den kommande utvecklingen. Förhandsuppgifterna visar att den naturliga befolkningstillväxten blivit snabbare jämfört med föregående år. I enlighet härmed kan nativiteten i alternativ B anses vara orealistiskt låg. I alternativ C har man antagit att nativiteten långsamt kommer att stiga. Förhandsuppgifterna uppvisar också låg dödlighet (B, C). För närvarande verkar närmast alternativ C att vara en realistisk prognos. Det är dock uppenbart att de familjepolitiska reformer som kommer att förverkligas, närmast förlängningen av moderskapsledigheten, samt de stora åldersklassernas uppdämda fruktsamhet snabbt kan höja fruktsamhetstalen i mitten av 1970-talet mer än vad som prognosticerats, men stigningen skulle troligen inte bli särskilt långvarig. Då man dessutom beaktar folkräkningens bristande täckning, kan man antaga, att folkmängderna under de närmaste åren ökar snabbare än i det framlagda alternativet. På längre sikt torde dock det nativitetsantagande alternativet C basera sig på vara alltför högt.

3. REGIONAL BEFOLKNINGSUTVECKLING

3.1. Utgångspunkt

Vid uppgörandet av prognoser över den kommande regionala utvecklingen tillkommer för närvarande flera osäkerhetsfaktorer, vilka närmast beror på motstridiga regionalpolitiska målsättningar, oklarheter beträffande vilka medel som kan komma till användning inom regionalpolitiken och instabiliteten inom utvecklingen hittills.

Tavoitteiden välinen ristiriita ilmenee erilaisena suhtautumisena muuttoliikkeen hillitsemistä koskeviin tavoitteisiin. Muuttoliikkeen hillitsemistä on perusteltu sen tulo- ja lähtöalueille aiheuttamalla haittavaikutuksilla, joita tuloalueilla ovat asuntopula, nopean väestönkasvun alueilla hallitsematon yhdyskuntarakenteen kasvu ja ruuhkautuminen sekä kerrannaisvaikutuksista aiheutuva jatkuva työvoimapula erityisesti rakennus- ja palvelutoiminnan alalla. Lähtöalueille jää vuorostaan hyväkuntoisia rakennuksia käyttämättömäksi, väestön väheneminen alentaa alueiden palveluvarustetasoa sekä johtaa väestörakenteen yksipuolistumiseen ja jatkuvaan rakenteelliseen työttömyyteen. Koska muuttoliikkeen hillitseminen merkitsisi muuttovoittoalueiden kasvupyrkimysten rajoittamista, ei tavoitteista eikä keinoista ole päästy yksimielisyyteen. Väestönkasvun tavoitetta on muuttovoittoalueilla korostettu usein yksipuolisestikin, jolloin ei ole kovinkaan laajasti otettu huomioon kasvun aiheuttamia kustannuksia.

Muuttoliikkeen tuntuva hillitseminen edellyttäisi aluepoliittisten keinojen tehostamista, ts. investointien suuntaamista muuttotappioalueille uusien työpaikkojen luomiseksi. Toimenpiteiden vaikutuksista alueelliseen kehitykseen ja niiden kannattavuudesta kokonaistaloudelliselta kannalta ei ole käytettävissä riittävästi yksiselitteistä tietoa, mikä osaltaan luo epävarmuutta tavoitteenasettelun tilanteeseen.

Aluepoliittisiin keinoihin ja tavoitteisiin liittyvää epävarmaa tilannetta selkiyttäneen jossakin määrin aluepoliittisen lainsäädännön uudistus, joka on parhaillaan meneillään. Uudet lait tulisivat voimaan vuoden 1975 alussa.

Jotta yhteiskunta- ja aluepoliittiset tavoitteet voitaisiin ottaa paremmin huomioon alueellisia väestönkehitysarvioita laadittaessa ja tavoitteet kytkeä keinoihin, on ryhdytty toimenpiteisiin alueellisten väestöennusteiden laadinnan uudelleenjärjestämiseksi.¹⁾ Aikaisemmin ovat alueelliset ennusteet perustuneet lähinnä menneeseen kehitykseen. Kun niitä on käytetty yhteiskuntapoliittisen suunnittelun ja päätöksenteon tukena, on samalla tuettu menneen suuntaista kehitystä vastaisuudessaakin, mitä taas ei ole pidetty yhteiskuntapoliittisesti suotavana. Uudelleenjärjestelyn tuloksena olisi toiminta, jossa tuotetaan hyväksytyin yhteiskunta- ja aluepolitiikan mukaiset työpaikka- ja väestösuunnitteet alueittain ja niitä käytetään mitoitusohjeena yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa yhteiskuntapoliitiikan eri tehtäväalueilla.

1) Väestöennusteiden laadinnan järjestäminen. Väestöennusteryhmä. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 1973:1.

Konflikten mellan olika målsättningar framgår i form av olika inställning ifråga om målsättningar i syfte att stävja flyttningsrörelsen. Stävjandet av flyttningsrörelsen motiveras av dess negativa följder för inflyttnings- och utflyttningsområdena, som inom inflyttningsområdena är bostadsbrist, inom områden med snabb folkökning en illa planerad och dirigerad förändring av samhällsstrukturen och sammangyttring, samt en därav föranledd fortlöpande brist på arbetskraft speciellt inom byggnads- och servicebranschen. Inom utflyttningsområdena kommer däremot byggnader i gott skick att överges, befolkningsminskningen medför en sänkning av områdenas servicestandard samt leder till en ensidig befolkningsstruktur och till en fortlöpande strukturell arbetslöshet. Då ett stävjande av flyttningsrörelsen skulle betyda en begränsning av tillväxten inom inflyttningsområdena, har man inte kunnat enas om målsättningarna eller medlen. Inom inflyttningsområdena har man ofta rätt ensidigt betonat befolkningsstillväxten som målsättning, varvid man inte i alltför stor utsträckning har beaktat de kostnader en sådan tillväxt medför.

En kännbar uppbromsning av flyttningsrörelsen skulle förutsätta en effektivisering av de regionalpolitiska medlen, m.a.o. att investeringarna dirigeras till utflyttningsområdena för att skapa nya arbetsplatser. Om olika åtgärders inverkan på den regionala utvecklingen och deras lönsamhet totalekonomiskt sett finns inte tillräcklig och entydig information tillgänglig och detta bidrar i sin tur att skapa osäkerhet då målsättningar skall uppställas.

Den osäkra situationen i anslutning till regionalpolitiska medel och målsättningar torde bli något klarare genom den reform av den regionalpolitiska lagstiftningen, som nu håller på att genomföras. De nya lagarna kommer att träda i kraft i början av år 1975.

För att samhälls- och regionalpolitiska målsättningar bättre skall kunna beaktas vid uppgörandet av regionala befolkningsutvecklingsförutsägelser och målsättningar anknytas till medlen, har åtgärder vidtagits för att reorganisera uppgörandet av regionala befolkningsprognoser.¹⁾ Förut har de regionala prognoserna närmast grundat sig på den tidigare utvecklingen. Då de har använts som stöd för samhällspolitisk planering och beslutsfattning, har man samtidigt gett stöd för en framtida utveckling i samma riktning som den tidigare, vilket inte har ansetts vara att rekommendera. Reorganiseringen skulle ge som resultat en produktion av regionala målprognoser (planer), för arbetsplatser och befolkning enligt godkända samhälls- och regionalpolitiska principer och dessa skulle sedan användas som måttstock

Suunnitteiden laadintaa valvoo yhteiskunta- ja aluepoliittisesta suunnittelusta vastuussa oleva elin, valtioneuvoston kanslian suunnitteluosasto. Tällä hetkellä on suunnitteiden laadinnasta saatu vasta alustavia kokemuksia (vrt. sisäasiainministeriö ja asunontarvejaosto s. 36).

3.2. Kehitys suuralueittain

Alueellisen kehittämissuunnitelman kannalta maa voidaan jakaa kolmeen keskeiseen suuralueeseen: Helsingin seutu, muu Etelä-Suomi ja kehitysalueeläänit. Helsingin seutu on tyypillistä tungosaluetta, joka saattaa vaatia nopean kasvun vuoksi erityisiä aluepoliittisia toimenpiteitä, mm. hajasijoituskomitea on ehdottanut julkisen hallinnon työpaikkoja siirrettäväksi Helsingin seudulta muualle maahan. Varsinaisia kasvua rajoittavia säädöksiä, kuten investointiveroja tai rajoituksia alueelle pyrkiville yrityksille, ei ainakaan toistaiseksi ole toteutettu. Alueen kasvua sinänsä hillitseväksi tekijäksi on muodostunut asuntopula ja työvoiman saannin vaikeutuminen.

Varsinaiset nykyisten kehitysalueelakien piiriin kuuluvat alueellisen kehittämissuunnitelman toimenpiteet koskevat Itä-, Länsi- ja Pohjois-Suomea. Tällä hetkellä tärkeimmät aluepoliittiset keinot, joilla voidaan ajatella olevan vaikutusta yritysten sijaintipäätöksiin, ovat kehitysalueiden työvoimatuki, investointi- ja korkotuet sekä kuljetusavustukset. Kehitysalueeläänit on usein jaettu vielä Itä-, Länsi- ja Pohjois-Suomeen (vrt. kartta). Nämä alueet ovat useilta kehityspiirteiltään samankaltaisia, Helsingin seudun ja kehitysalueeläänien väliin jäävä alue, Muu Etelä-Suomi, johon kuuluvat osa Uudenmaan läänin, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen läänin sekä Ahvenanmaan, jää nykyisellään varsinaisten kehitysalueelakien edellyttämien toimenpiteiden ulkopuolelle eikä alueella ole katsottu esiintyvän tungostumisen ongelmia samassa määrin kuin Helsingin seudulla.

Mainitut suuralueet poikkeavat väestökehitykseltään olennaisesti toisistaan (kuvio 9). Väestönkasvu on 1960-luvulla ollut voimakkainta Helsingin seudulla, jossa kasvun huippu ajoittuu vuosikymmenen alkupuolelle. Kasvu on johtunut ensisijaisesti (60-70 %) muuttoliikkeestä. Muuttovoitot ovat kuitenkin keskimäärin pienentyneet 1970-luvulle tultaessa. Väestön luonnollinen kasvu voimistui 1960-luvun puolivälissä samalla kun paljon nuorta väestöä muutti alueelle. Tämän jälkeen kasvu on jatkuvasti hidastunut.

vid en mera detaljerad planering inom samhällspolitikens olika uppgiftsområden. Uppgörandet av planer övervakas av det organ som svarar för den samhälls- och regionalpolitiska planeringen, nämligen planeringsavdelningen vid statsrådets kansli. Än så länge har endast preliminära erfarenheter erhållits (jfr. ministeriet för inrikesärendena och bostadsbehovssektionen s. 36).

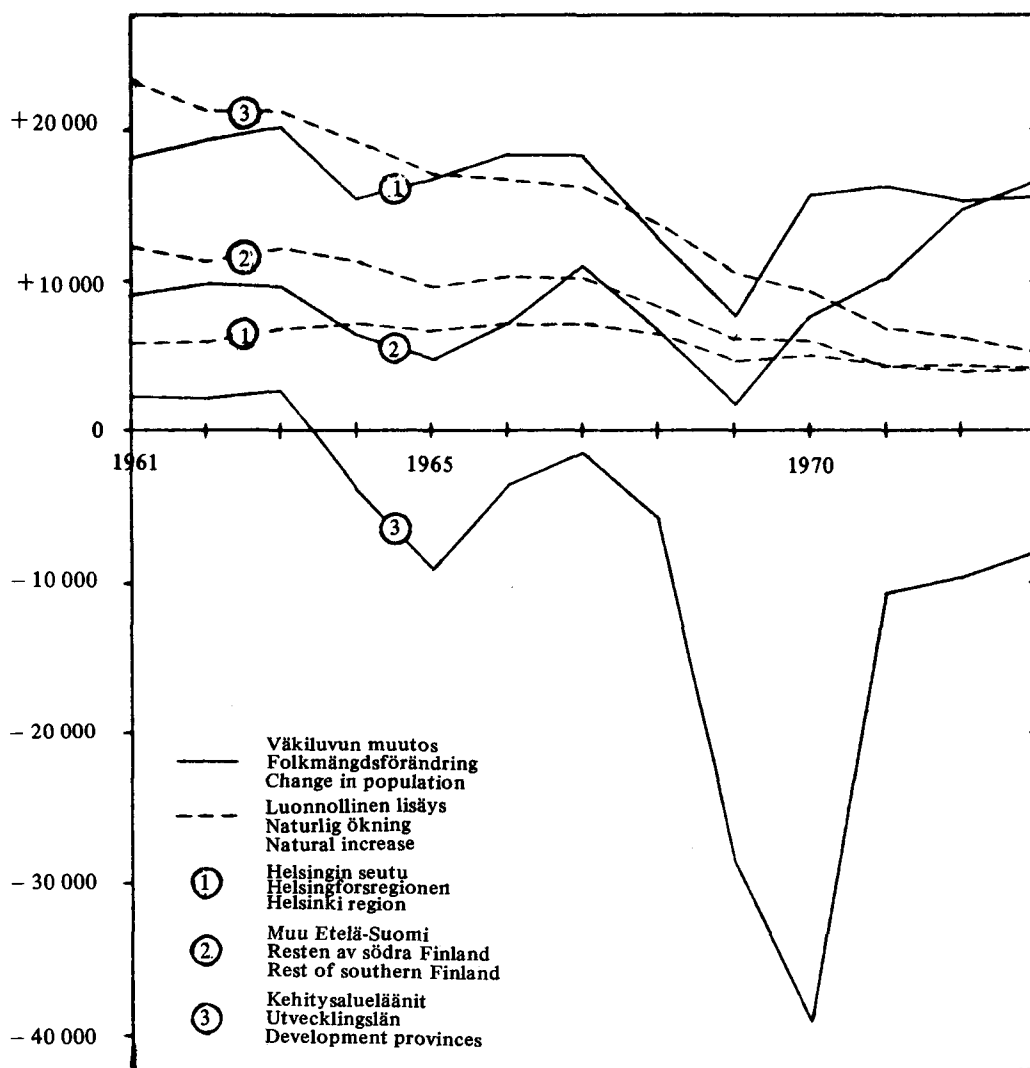
3.2. Utveckling efter storregion

Ur den regionala utvecklingspolitikens synpunkt kan landet indelas i tre viktiga storregioner: Helsingforsregionen, resten av södra Finland och u-områdeslänen. Helsingforsregionen är ett typiskt trängselområde, som p. g. a. sin snabba tillväxt kan kräva speciella regionalpolitiska åtgärder, bl. a. har decentraliseringskommittén föreslagit att den offentliga förvaltningens arbetsplatser flyttas till andra delar av landet. Egentliga stadganden för att begränsa tillväxten, såsom investeringsskatter eller begränsningar för företag som söker sig till regionen, har dock inte tillsvidare förverkligats. Bristen på bostäder och arbetskraft har i sig själv utgjort en faktor som bromsat upp regionens tillväxt.

De utvecklingspolitiska åtgärderna inom ramen för de nuvarande u-områdeslagarna avser närmast östra, västra och södra Finland. För närvarande är de viktigaste regionalpolitiska medel, som kan tänkas kunna påverka företagens lokaliseringsbeslut, arbetskraftsstöd till u-områden, investerings- och räntestöd samt transportunderstöd. U-områdeslänen har ofta ännu indelats i östra, västra och norra Finland (jfr. karta). Dessa områden påminner om varandra ifråga om många utvecklingsdrag. Det område som ligger mellan Helsingforsregionen och u-områdeslänen, d. v. s. resten av södra Finland, dit delar av Nylands län, Åbo och Björneborgs län, Tavastehus och Kymmene län samt Åland hör, faller, sådan situationen nu är, utanför de åtgärder som förutsätts i de egentliga u-områdeslagarna och man har inte ansett att här förekommer trängselproblem i samma utsträckning som i Helsingforsregionen.

De nämnda storregionerna avviker avsevärt från varandra ifråga om befolkningsutvecklingen (figur 9). Befolkningsstillväxten har under 1960-talet varit kraftigast i Helsingforsregionen, där höjdpunkten inföll under början av årtiondet. Tillväxten beror i första hand (60-70 %) på flyttningsrörelsen. Inflyttningsöverskotten har dock minskat i genomsnitt i början av 1970-talet. Den naturliga folkökningen tilltog i styrka omkring mitten av 1960-talet då många unga människor flyttade till regionen. Därefter har tillväxten fortlöpande blivit långsammare.

Kuvio 9. Väkiluvun muutokset suuralueittain 1961–1973
 Figur 9. Befolkningens förändringar efter storregion 1961–73
 Figure 9. Changes in population by region in 1961–73

Muualla Etelä-Suomessa väestönkasvu vastasi 1960-luvulla suuruusluokaltaan korkeintaan luonnollista väestönlisäystä. Alue sai jonkin verran maassamuuton nettolisäystä, mutta se oli kuitenkin vähäisempää kuin siirtolaisuudesta johtuva väestön väheneminen. Sen sijaan vuosina 1972-73 on alue saanut varsin huomattavaa muuttovoittoa, minkä vuoksi väestönkasvu on kääntynyt jyrkkään nousuun. Alueen luonnollinen väestönlisäys on jatkuvasti pienentynyt. Tällä hetkellä (1973) se on noin kolmannes siitä, mitä se oli 1960-luvun alussa.

Kehitysalueläinit ovat olleet varsinaisesti väestöä Etelä-Suomeen ja Ruotsiin luovuttavia alueita. 1960-luvun alussa alueen luonnollinen väestönkasvu, joka oli yli puolet koko maan kasvusta, riitti vielä korvaamaan muuttoliikkeestä aiheutuvan väestön vähenemisen. Tästäkin suhteesta on ollut alueittaisia vaihteluita (vrt. kehitys lääneittäin). Luonnollisen väestönkasvun hidastuessa ja muuttoliikkeen voimistuessa 1960-luvun lopulla tapahtui kehitysalueilla raju väestön väheneminen. 1970-luvulla ovat taas muuttotappiot huomattavasti pienentyneet, joskin väestön väheneminen jatkuu edelleen.

3.3. Kehitys lääneittäin

Uudenmaan läänin väestöstä noin 80 % sijoittuu Helsingin seudulle, jonka kehitystä tarkasteltiin edellä. Muualla Uudellamaalla väestönkasvu oli 1960-luvulla hidasta ja vastasi korkeintaan luonnollista väestönlisäystä. Sen sijaan 1970-luvun alussa alueen saamat muuttovoitot ovat kasvaneet. Koko läänin saamista muuttovoitoista noin viidennes on sijoittunut vuosina 1971-73 Helsingin seudun ulkopuolelle.

Turun ja Porin läänin väestönkasvu oli koko 1960-luvun suhteellisen hidasta. Maassamuutto oli vuosikymmenen loppupuolelle saakka tappiollista, minkä lisäksi oli myös siirtolaisuustappiota. Läänin muuttotappiot vaihtelivat 1 000:sta noin 3 000:een henkeen vuosittain. Sen sijaan vuosina 1972-73 on alue saanut huomattavaa muuttovoittoa (3 000-4 000 henkeä), josta noin kolmannes on ollut paluumuuttoa Ruotsista. 1960-luvun alussa väestön luonnollinen lisäys oli hieman yli 4 000 vuosittain ja on tällä hetkellä (1973) noin 1 500 vuosittain.

Ahvenanmaan väkiluku on 1960-luvulla pysynyt lähes muuttumattomana. 1970-luvulla on väkiluku kasvanut sekä maassamuuton että siirtolaisuuden nettolisäyksen vuoksi. Luonnollinen väestönlisäys on ollut 1960-luvulta lähtien keskimäärin 50-100 henkeä vuosittain.

I resten av södra Finland motsvarade befolknings-tillväxten i fråga om storlek högst den naturliga folkökningen. Området erhöill en viss nettoökning genom omflyttningen inom landet, men denna var dock mindre än den befolkningsminskning som förorsakades av emigrationen. Under åren 1972-73 har området däremot erhöill ett rätt avsevärt inflyttningsöverskott, varför befolkningsstillväxten har övergått till att stiga kraftigt. Områdets naturliga befolkningsstillväxt har fortlöpande minskat. För närvarande (1973) utgör den en tredjedel av vad den var i början av 1960-talet.

U-områdeslänen har varit de områden som i främsta rummet fått avstå befolkning till södra Finland och Sverige. I början av 1960-talet räckte ännu detta områdes naturliga befolkningsstillväxt, som då utgjorde över hälften av tillväxten i hela landet, till för att kompensera den befolkningsminskning som förorsakades av flyttningsrörelsen. Även i detta avseende har regionala variationer förekommit (jfr. utvecklingen länsvis). Då den naturliga befolkningsstillväxten bromsades upp, samtidigt som flyttningsrörelsen tilltog i styrka i slutet av 1960-talet, innebar detta en våldsam befolkningsminskning inom u-omradena. Under 1970-talet har utflyttningsöverskotten blivit avsevärt mindre, även om befolkningsminskningen ännu fortgår.

3.3. Utveckling länsvis

I Nylands län bor omkring 80 % av befolkningen inom Helsingforsregionen, vars utveckling granskades i det föregående. I resten av Nyland var folkökningen långsam under 1960-talet och motsvarade högst den naturliga befolkningsstillväxten. I början av 1970-talet har emellertid områdets inflyttningsöverskott börjat växa. Av länets hela inflyttningsöverskott åren 1971-73 faller en femtedel på området utanför Helsingforsregionen.

I Åbo och Björneborgs län var folkökningen relativt långsam under hela 1960-talet. Inrikesomflyttningen uppvisade en förlust ända fram till slutet av årtiondet, var till dessutom kommer emigrationsförluster. Länets utflyttningsöverskott varierar från 1 000 till c. 3 000 personer årligen. Åren 1972-73 har länet däremot kunnat notera ett avsevärt inflyttningsöverskott (3 000-4 000 personer), av vilket omkring en tredjedel har varit återflyttning från Sverige. I början av 1960-talet uppgick den naturliga folkökningen till något över 4 000 årligen och är för närvarande (1973) c. 1 500 årligen.

Under 1960-talet har Ålands folkmängd bibehållits nästan oförändrad. Under 1970-talet har folkmängden vuxit både p.g.a. inrikesomflyttning och nettoimmigration. Den naturliga folkökningen har fr.o.m. 1960-talet varit i genomsnitt 50-100 personer årligen.

Hämeen läänissä on väestönkasvu ollut 1960-luvulla Uudenmaan läänin jälkeen voimakkainta. Maassamuuton muuttovoitot eivät tosin ole vuosikymmenen alkupuolella olleet paljonkaan suuremmat kuin siirtolaisuudesta johtuva väestön väheneminen, mutta vuosikymmenen loppupuolella muuttovoitot kasvoivat. Viime vuosina on maassamuutto alueelle jonkin verran hidastunut 1960/70-lukujen vaihteesta, mutta paluumuutto Ruotsista on korvannut maassamuuton hidastumisen. Luonnollinen väestönlisäys oli 1960-luvun alussa keskimäärin yli 4 000 henkeä vuosittain ja tällä hetkellä (1973) se on noin 1 900.

Kymen läänissä on 1960-luvulla tapahtunut ajoittain väestön kasvua ja ajoittain väestön vähenemistä. Muuttotappiot ovat vaihdelleet noin 500:sta 1 000:een vuosittain, kun otetaan huomioon myös siirtolaisuus. Luonnollinen väestönkasvu on hidastunut rajusti 1960-luvun alusta, jolloin se oli yli 2 000 henkeä vuosittain. Tällä hetkellä (1973) luonnollinen kasvu on noin 200.

Itä-Suomen lääneissä, Mikkelin, Pohjois-Karjalan ja Kuopion lääneissä, väestönkehitys on ollut hyvin samankaltainen. Mikkelin läänissä väestön väheneminen alkoi jo 1950-luvun puolivälissä ja silloisessa Kuopion läänissä 1950/60-lukujen vaihteessa. Väestön väheneminen on johtunut etupäässä alueelta muutosta muualle maahan. Siirtolaisuus on sen sijaan ollut alueelta vähäistä. Muuttoliikkeessä on esiintynyt kausiluonteisia vaihteluita. Muuttotappiot hidastuivat 1960-luvun puolivälissä, voimistuivat 1960/70-lukujen vaihteessa, minkä jälkeen ne ovat taas hiljentyneet. Väestöä eniten luovutettava alue on ollut Pohjois-Karjala, joskin muuttotappiot ovat ajoittain olleet yhtä suuria myös Mikkelin ja Kuopion lääneissä. Luonnollinen väestönkasvu on hidastunut alueella - Kymen läänin ohella - nopeammin kuin muualle maassa. Vuodesta 1970 lähtien on Mikkelin läänissä ollut vuosittain syntyneitä vähemmän kuin kuolleita. Kuopion ja Pohjois-Karjalan lääneissä esiintyy vähäistä luonnollista kasvua (1973).

Keski-Suomen ja Vaasan lääneissä väestön väheneminen alkoi 1960-luvun alkupuolella. Maassamuuton tappiot ovat olleet alueelta keskimäärin vähäisempiä kuin Itä-Suomessa, mutta siirtolaisuus on ollut voimakkaampaa. Erityisesti 1960/70-lukujen vaihteessa maastamuutto vähensi Vaasan läänin väestöä. 1970-luvulla alueen maassamuuton tappiot ovat olleet keskimäärin yhtä suuria kuin 1960-luvulla, sen sijaan siirtolaisuus on ollut paluuvoittoista. Erityisesti Vaasan lääniin on paluumuutto ollut varsin huomattavaa. Lisäksi luonnollinen väestönkasvu on tällä hetkellä (1973) Vaasan läänissä korkea (1 600 henkeä). Läänin väkiluku onkin ollut viime vuosina hieman nousussa. Keski-Suomen läänissä luonnollinen väestönkasvu on hidastunut voimakkaammin

I Tavastehus län har folkökningen under 1960-talet varit kraftigast näst efter Nylands län. Inrikesomflyttningens överskott har visserligen under början av årtiondet inte varit mycket större än befolkningsminskningen genom emigration, men mot slutet av årtiondet började inflyttningsöverskotten växa. Under de senaste åren har flyttningen inom landet till länet något avtagit jämfört med åren omkring 1970, men återflyttningen från Sverige har kompenserat detta. Den naturliga folkökningen uppgick i början av 1960-talet till i genomsnitt över 4 000 personer årligen och uppgår för närvarande (1973) till omkring 1 900.

Under 1960-talet har Kymmene län tidvis uppvisat en befolkningsökning och tidvis en befolkningsminskning. Utflyttningsöverskotten har varierat mellan omkring 500 och 1 000 årligen, då även migrationen beaktas. Den naturliga folkökningen har kraftigt bromsats upp jämfört med början av 1960-talet, då den översteg 2 000 personer årligen. För närvarande (1973) är den naturliga ökningen c. 200.

I länen i östra Finland d. v. s. S:t Michels, Norra Karelen och Kuopio län har utvecklingen varit mycket likartad. I S:t Michels län började befolkningen minska redan i mitten av 1950-talet och i dåvarande Kuopio län omkring 1960. Befolkningsminskningen berodde huvudsakligen på utflyttning till andra delar av landet. Emigrationen från området har däremot varit liten. Flyttning rörelsen uppvisar säsongbetonade variationer. Utflyttningsförlusterna blev mindre i mitten av 1960-talet, ökade omkring 1970, varefter de igen minskat. Den största utflyttningen har skett från Norra Karelen, även om utflyttningsförlusterna tidvis varit lika stora även i S:t Michels och Kuopio län. Den naturliga folkökningen har inom detta område, i likhet med Kymmene län, bromsats upp snabbare än i andra delar av landet. Fr. o. m. 1970 har antalet födda i S:t Michels län årligen understigit antalet avlidna. I Kuopio och Norra Karelen län förekommer en naturlig folkökning i viss utsträckning (1973).

I mellersta Finland och Vasa län började befolkningsminskningen i början av 1960-talet. Förlusterna p. g. a. inrikes omflyttning har i genomsnitt varit mindre här än i östra Finland, men emigrationen har varit större. Speciellt omkring 1970 minskade befolkningen i Vasa län genom emigration. Under 1970-talet har förlusterna genom flyttning inom landet varit i medeltal lika stora som under 1960-talet, medan däremot migrationen uppvisat en återflyttningsvinst. Återflyttningen har varit speciellt stor i Vasa län. För närvarande (1973) är dessutom den naturliga folkökningen rätt stor i Vasa län (1 600 personer). Länets folkmängd har också ökat något under de senaste åren. I Mellersta Finlands län har den naturliga folkökningen bromsats upp kraftigare än i Va-

kuin Vaasan läänissä, minkä vuoksi väestö vähenee, vaikka muuttotappiot ovat molemmissa lääneissä likipitään yhtä suuret (1973).

Oulun ja Lapin lääneissä on luonnollinen väestönkasvu ollut 1960-luvulla maamme korkeimpia. Oulun läänissä kasvu oli 1960-luvun alussa noin 6 000 ja Lapin läänissä noin 4 000 henkeä vuosittain. Tällä hetkellä kasvu on noin kolmannes tästä. Luonnollinen väestönkasvu oli 1960-luvun puoliväliin saakka suurempaa kuin alueelta muutosta aiheutuva väestön väheneminen. Oulun läänissä esiintyi koko 1960-luvun varsin huomattavaa muuttotappiota, maassamuuttoa ja siirtolaisuutta, joka kärjistyi 1960/70-lukujen vaihteessa voimakkaaseen väestön vähenemiseen. 1970-luvulla ovat maassamuuton tappiot Oulun läänistä olleet keskimäärin suurempia kuin edellisellä vuosikymmenellä, mutta siirtolaisuus on ollut paluuvoittoista. Lapin läänissä maassamuuton tappiot olivat 1960-luvun alussa vähäisiä, mutta voimistui vuosikymmenen loppupuolella. Lapin läänin siirtolaisuustappiot olivat 1960-luvulla likipitään yhtä suuret kuin Oulun läänissä, sen sijaan paluumuutto Ruotsista on 1970-luvulla ollut vähäisempää (ks. Kartta).

Liitetaulussa 5 on esitetty lääneittäiset väkiluvun muutokset, syntyneiden enemmitys, maassamuuton nettolisäys tai -vähennys ja nettosiirtolaisuus, 1960- ja 1970-luvuilla.

Läänien sisäistä väestönkehitystä, väestön keskittymistä asutuskeskuksiin ja vähenemistä haja-asutusalueilla, ei tässä yhteydessä tarkastella. Väestön uudelleensijoittumisen ja keskittymisen kannalta laajempi ilmiö on joka tapauksessa tällä hetkellä läänien välinen muuttoliike. Esimerkiksi vuonna 1973 kehitysalueeläinien maalaiskuntien muuttotappiot olivat lähes 15 000 henkeä, mutta kaupunkien ja kauppaloitten muuttovoitoksi jäi ainoastaan noin 1 400 henkeä. Kasvukeskuspolitiikalla, joka on ollut esillä aluepoliittisia toimenpiteitä suunniteltaessa, pyritään kehitysalueilla tukemaan keskuspaikkojen kehitystä, jotta ne voisivat tarjota Etelä-Suomen asemasta kehitysalueiden haja-asutusalueilta muuttaville sijoittumismahdollisuudet työ- ja asuntomarkkinoille.

3.4. Tuoreimmat alueelliset kehitysarviot

Koska alueellisten väestösunnitteiden laadintajärjestelmä on vasta käynnistysvaiheessa, on useilla tahoilla tuotettu erilaisia arvioita vastaisesta alueellisesta väestönkehityksestä. Arviot perustuvat lähinnä erilaisiin muuttoliike- ja siirtolaisuusolettamuksiin.

sa län, varför befolkningen minskar, även om utflyttningsöverskotten har varit ungefär lika stora i vardera länet (1973).

I Uleåborgs och Lapplands län har den naturliga befolkningsökningen under 1960-talethört till de högsta i vårt land. I Uleåborgs län varden årliga ökningen c. 6 000 i början av 1960-talet och i Lapplands län c. 4 000 personer. För närvarande är tillväxten omkring en tredjedel av detta. Den naturliga folkökningen var fram till mitten av 1960-talet större än den befolkningsminskning som förorsakades av utflyttningen från området. Uleåborgs län uppvisade under hela 1960-talet ett rätt avsevärt utflyttningsöverskott, d. v. s. både utflyttning till andra delar av landet och emigration, som förvandlades till en kraftig befolkningsminskning omkring 1970. Under 1970-talet har inrikes omflyttningen i genomsnitt uppvisat ännu större förluster än under föregående årtionden, men migrationen uppvisade ett återflyttningsöverskott. I Lapplands län var förlusterna genom inrikes omflyttning små i början av 1960-talet, men blev större mot slutet av årtiondet. I Lapplands län var förlusterna genom emigration nästan lika stora som i Uleåborgs län under 1960-talet medan däremot återflyttningen från Sverige har varit mindre under 1970-talet (se Karta).

I tabellbilaga 5 har framlagts länsvisa folkmängdsförändringar, födelseöverskottet, nettoökning eller -minskning av flyttningen inom landet och nettomigrationen, under 1960- och 1970-talet.

Befolkningsutvecklingen inom länen, befolkningens koncentration till befolkningscentra och minskning inom glesbygdsområdena, granskas inte i detta sammanhang. Med tanke på befolkningens omplacering och koncentration utgör flyttningsrörelsen mellan länen i varje fall för närvarande ett mera omfattande fenomen. T. ex. år 1973 uppgick förlusten genom utflyttning i u-områdeslänens landskommuner till nästan 15 000 personer, men städernas och köpingarnas inflyttningsöverskott uppgick till endast omkring 1 400 personer. Tillväxtcentrapolitikens idé, som tillämpats vid planeringen av regionalpolitiska åtgärder, innebär att man inom u-områdena stöder centralorternas utveckling, så att de kan ersätta södra Finland genom att kunna erbjuda arbete och bostäder åt dem som flyttar från u-områdenas glesbygder.

3.4. Senaste regionala utvecklingskalkyler

Emedan systemet för uppgörande av regionala befolkningsplaner som bäst håller på att sättas igång, har olika kalkyler om den framtida regionala befolkningsutvecklingen uppgjorts på många håll. Kalkylerna baserar sig närmast på olika antaganden om flyttningsrörelsen och migrationen.

- (1 ja 2). Vuoden 1973 puolivälissä ilmestyivät tilastokeskuksen kunnittaiset ennustelaskelmat kahtena vaihtoehtona, muuttoliike- ja omavaraisuuslaskelmana. Muuttoliikelaskelman perustaksi oletettiin maassamuuton lisäksi esiintyvän siirtolaisuutta (tappiota). Omavaraisuuslaskelmassa otettiin huomioon ainoastaan syntyvyyden ja kuolevuuden vaikutukset alueiden väestönkehitykseen.¹⁾
- (3). Koska tapahtunut kehitys on osoittanut jatkuvaa siirtolaisuuden vähenemistä, laadittiin edellisten laskelmien pohjalta lääneittäinen kehitysarvio, joka vastaa maassamuuttovaihtoehtoa, mutta jossa siirtolaisuuden vaikutus on eliminoitu. Vaikka siirtolaisuus on 1970-luvulla ollut paluuvoittoista, ei pidemmällä aikavälillä oletettu laskelmassa enää siirtolaisuutta esiintyvän.²⁾
- (4). Hieman tämän jälkeen laadittiin sisäasiainministeriön seutukaavoituksen seurantajärjestelmän yhteydessä seutukaava-alueittaiset ja kunnittaiset väestönkehitysarviot. Niiden pohjana ovat alueittaiset työllisyysarviot elinkeinoittain. Seutukaava-alueittaiset väestöarviot jaettiin kunnittain seutukaavaliittojen toimesta. Nämä laskelmat oli tarkoitettu eräänlaisiksi väestösuunnitteiksi, kunnes valtioneuvoston kanslian suunnitteluosaston toimesta saataisiin aikaiseksi varsinaiset väestösuunnitteet.
- (5). Koska sisäasiainministeriön laskelmia laadittaessa jäi aluepoliittinen tavoitteenasettelu jossakin määrin epäselväksi eikä laskelmien tuloksia ole kaikilla tahoilla pidetty aluepoliittisesti tarkoituksenmukaisina, laadittiin asuntotuotantoneuvottelukunnan asunnontarvejaostossa uudet väestölaskelmat. Laskelmien perustana ovat tavoitevaihtoehdot työllisyyden alueittaisesta kehityksestä elinkeinoittain. Työllisyysarviot laadittiin suuralueittain. Valtioneuvoston kanslian suunnitteluosasto suoritti tavoitevaihtoehtoja koskevat valinnat, minkä jälkeen laadittiin niitä vastaavat väestöarviot ammatissa-toimivuusosuuksien avulla. Suuralueittaiset väestöarviot tarkennettiin seutukaava-aluejakoa vastaavaksi lähinnä sisäasiainministeriössä laaditun laskelman pohjalta, minkä jälkeen seutukaavaliitot jakoivat väestöarviot kunnittain. Väestön ikä- ja sukupuolirakennetta koskevat arviot perustuvat tilastokeskuksen suorittamiin ennustelaskelmiin, joita korjattiin muuttoliikeolettamuksia muuttamalla suunnitteen mukaisia kokonaisväkilukuja vastaavaksi.

Taulussa H on esitetty laskelmien mukaiset perusväkiluvut vuodelta 1972 sekä ennusteväkiluvut vuodelle 1980 suuralueittain. Asunnontarvejaoston laskelmissa perusväkiluvut (suluissa) ovat hieman suuremmat kuin muissa laskelmissa, koska niissä on otettu huomioon väestölaskennan alipeittävyyttä (vrt. Lähtöväkiluvuts. 8).

- 1) Tilastotiedotus VÄ 1973:6. "Laskelmia tulevasta väestönkehityksestä 1972-2000".
- 2) Arvio on laadittu työvoimaministeriön, tilastokeskuksen ja taloudellisen suunnittelukeskuksen välisessä yhteistyöryhmässä. Julkaisu "Työvoiman tarjonnan kehitys vuoteen 1980". Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto. Monistettuja tutkimuksia 6.

(1 och 2). I mitten av år 1973 utkom statistikcentralens kommunvisa prognosberäkningar i form av två alternativ. I det första alternativet antogs, att förutomflyttningsrörelse, även migration (förlust) förekommer. I det andra alternativet beaktades endast nativitetens och dödlighetens inverkan på regionernas befolkningsutveckling.¹⁾

- (3.) Då den utveckling som ägt rum fortlöpande har visat en minskad emigration, uppgjordes en utvecklingskalkyl länsvis på basen av föregående uträkningar, som motsvarar det första alternativet med flyttningsrörelse, men där migrationens inverkan har eliminerats. Även om migrationen har uppvisat återflyttning under 1970-talet, har man antagit att migration inte kommer att förekomma på längre sikt i beräkningen.²⁾
- (4.) Något senare uppgjordes befolkningsutvecklingskalkyler enligt regionplaneområden och kommuner i samband med ministeriets för inrikesärendena system för uppföljning av regionplaneringen. Dessa kalkyler baserade sig på regionala sysselsättningskalkyler näringsgrensvis. Regionplaneförbunden såg till, att befolkningskalkylerna som uppgjorts enligt regionplaneområde, även uppdelades kommunvis. Avsikten var att dessa beräkningar skulle utgöra ett slags planer för befolkningen, tills planeringsavdelningen vid statsrådets kansli skulle utarbeta egentliga befolkningsplaner.
- (5.) Då ministeriets för inrikesärendena beräkningar utarbetades förblev de regionalpolitiska målsättningarna i viss utsträckning oklara och beräkningarnas resultat har inte heller på alla håll ansetts vara regionalpolitiskt ändmålsenliga. Därför uppgjordes nya befolkningsberäkningar vid bostadsproduktionsdelegationens bostadsbehovssektion. Utvärderingarna baserar sig på olika målsättningsalternativ ifråga om sysselsättningens regionala utveckling näringsgrensvis. Sysselsättningskalkylerna uppgjordes efter storregion. Planeringsavdelningen vid statsrådets kansli utförde de val som rörde målsättningsalternativen, varefter befolkningskalkyler motsvarande dessa uppgjordes med hjälp av yrkesverksamhetsandelar. Befolkningskalkylerna uppgjorda efter storregion preciserades på basen av den beräkning ministeriet för inrikesärendena utarbetat så att de motsvarade indelningen i regionplaneområden, varefter regionplaneförbunden fördelade befolkningskalkylerna kommunvis. De kalkyler som avser befolkningens ålders- och könsfördelning baserar sig på statistikcentralens förhandsberäkningar, vilka korrigerades genom att förändra antagandena om flyttningsrörelsen så, att de motsvarade målprognosens folkmängder.

I tabell H har utgångsfolkmängderna enligt beräkningarna för år 1972, samt prognosfolkmängderna för år 1980 framlagts efter storregion. I bostadsbehovssektionens beräkningar är utgångsfolkmängderna (inom parentes) något större än i övriga beräkningar, ty i dessa har folkräkningens bristande täckning beaktats (jfr. Utgångsfolkmängder s. 8).

- 1) Statistisk rapport VÄ 1973:6. "Beräkningar av den kommande befolkningsutvecklingen 1972-2000".
- 2) Kalkylen har uppgjorts i samarbete mellan arbetskraftsministeriet, statistikcentralen och ekonomiska planeringscentralen. Publikationen "Työvoiman tarjonnan kehitys vuoteen 1980". Arbetskraftsministeriet, Planeringsavdelningen. Dupligerade undersökningar 6.

Taulu H. Väkiluvut alueellisten ennustelaskelmien mukaan vuosina 1972 ja 1980
 Tabell H. Folkmängder enligt regionala beräkningar åren 1972 och 1980
 Table H. Population according to alternative regional calculations for the years 1972 and 1980

Alue Region	Perusväkiluvut Utgångsfolk- mängder Population 1972	1980				
		TK _m (1)	TK _o (2)	TvM, TK, TS (3)	SisM (4)	AsjB (5)
Helsingin seutu Helsingforsregionen Helsinki region	838 (840)	924	859	934	909	914
Muu Etelä-Suomi Resten av södra Finland Rest of Southern Finland	1 898 (1 902)	1 952	1 914	1 964	1 977	1 975
Itä-Suomi Östra Finland Eastern Finland	645 (647)	596	653	605	596	619
Länsi-Suomi Västra Finland Western Finland	657 (659)	631	668	638	648	650
Pohjois-Suomi Norra Finland Northern Finland	595 (597)	556	620	573	559	581
Koko maa Hela landet Whole country	4 633 (4 645)	4 659	4 714	4 714	4 689	4 739

TK_m (1) Tilastokeskus, muuttoliikkeen sis. laskelma (1973) – Statistikcentralen, beräkning med flyttningsrörelse (1973) – Central Statistical Office, calculation with migration (1973)

TK_o (2) Tilastokeskus, omavaraisuuslaskelma (1973) – Statistikcentralen, beräkning exkl. flyttningsrörelse (1973) – Central Statistical Office, calculation excluding migration (1973)

TvM, TK, TS (3) Työvoimaministeriö, Tilastokeskus ja Taloudellinen suunnittelukeskus: laskelmien (1) ja (2) pohjalta tehty laskelma (1973) – Arbetskraftsministeriet, Statistikcentralen och Ekonomiska planeringscentralen: beräkning på basen av beräkningarna (1) och (2) (1973) – Ministry of Labour, Central Statistical Office and Economic Planning Center: calculation based on calculations (1) and (2) (1973)

SisM (4) Sisäasiainministeriön laskelma (1973) – Ministeriets för inrikesärendena beräkning (1973) – Calculation of the Ministry of Interiors (1973)

AsjB (5) Asuntotuotantoneuvottelukunnan asunnontarvejaoston laskelma (1973/74) – Bostadsproduktionsdelegationen, bostadsbehovssektionens beräkning (1973/73) – Housing Production Advisory Council, calculation of the Section for Needs of Housing (1973/74)

3.5. Vaihtoehtojen realismi

Esitettyjen vaihtoehtojen laskemien tuloksissa esiintyy varsin huomattavaa hajontaa. Kovin täsmällisiä kehitysarvioita ei voitaneakaan esittää silloin, kun aluepoliittisista tavoitteista ei ole päästy yksimielisyyteen, keinovalikoima on selkiytymätön ja kun lisäksi mennyt kehitys on ollut varsin epävakaa.

Tilastokeskuksen muuttoliikelaskelmassa (1) jäävät koko maan ja myös alueittaiset väkiluvut ehkä Helsingin seutua lukuunottamatta liian alhaisiksi, koska laskelman perustaksi on oletettu esiintyvän siirtolaisuustappiota. Omavaraisuuslaskelma (2) kuvaa väestönkehitystä siinä tilanteessa, ettei muuttoliikettä esiintyisi koko ennustekautena. Laskelma kuvaa lähinnä luonnollisen väestönkasvun edellytyksiä alueittain, mutta sellaisenaan se ei ole realistinen, sillä muuttoliikettä vielä joka tapauksessa esiintyy. Edellisten pohjalta laaditussa maassamuuttovaihtoehtossa, (3) kehitysalueiden väestön väheneminen vastaa likipi-

3.5. Alternativens realism

De framlagda alternativa beräkningarnas resultat uppvisar en avsevärd spridning. Det torde inte heller vara möjligt att framlägga alltför exakta utvecklingskalkyler, då man ej kunnat enas om de regionalpolitiska målsättningarna, urvalet av medel är outrett och då utvecklingen hittills har varit rätt instabil.

I statistikcentralens flyttningsrörelseberäkning (1) blir folkmängderna i hela landet och även regionvis, måhända med undantag av Helsingforsregionen, alltför små, ty man har antagit att en migrationsförlust skall förekomma. Beräkningen utan flyttningsrörelse (2) visar befolkningsutvecklingen i den situationen, att ingen flyttningsrörelse skulle förekomma under hela prognosperioden. Beräkningen visar närmast den naturliga befolkningsökningens förutsättningar regionvis, men som sådan är den inte realistisk, ty flyttningsrörelse kommer i varje fall ännu att förekomma. I det alternativ med flyttningen inom landet (3), som uppgjorts

täen nykyisen suuruista väestön vähenemistä, mikäli siirtolaisuutta ei enää esiintyisi. Länsi-Suomessa on väheneminen ollut hieman hitaampaakin kuin laskelmassa on oletettu. Koska luonnollinen väestönkasvu oletettavasti kehitysalueilla vielä vähenee, tulisi muuttoliikkeessä tapahtua hidastumista, jotta laskelman mukainen kehitys toteutuisi. Hidastumista voidaan olettaa tapahtuvan jo pelkästään siitä syystä, että muuttoalittiissa iässä olevan väestön määrä näillä alueilla jatkuvasti vähenee. Laskelman mukaan muuttovaitoista sijoittuisi huomattavampi osa Helsingin seudulle kuin muualle Etelä-Suomeen, kuten on tapahtunut aina viime vuosiin saakka.

Sisäasiainministeriön laskelman perustaksi on oletettu myös siirtolaisuustappiota, minkä vuoksi kokonaisväkiluvut jäävät suhteellisen alhaisiksi. Laskelmassa on Helsingin seudun kasvua tavoitteellisesti rajoitettu ja maassamuuton on oletettu suuntautuvan suuremmaksi osaksi muun Etelä-Suomen alueelle. Länsi-Suomessa arvio vastaa lähinnä 1970-luvulla tapahtunutta kehitystä, sen sijaan Itä- ja Pohjois-Suomessa on väestön vähenemisen oletettu edelleen jatkuvan suhteellisen voimakkaana. Etelä-Suomen saamat muuttovoitot tulisivat arvion mukaan etupäässä näiltä alueilta.

Asunnontarvejaoston suorittamissa laskelmissa on koko maan väkiluku muita arvioita hieman korkeampi, sillä siinä on väestölaskennan alipeittävyuden lisäksi otettu huomioon vuonna 1973 tapahtunut siirtolaisuus (n. +5 000) sekä oletettu vuosiksi 1974-75 paluumuuttoa Ruotsista 8 000 henkeä. Alueellisten väestönkehitysarvioiden pohjana ovat tavoitteet muuttoliikkeen hillitsemisestä. On arvioitu, että tavoitteiden mukaisen kehityksen toteutuminen edellyttäisi kehitysalueilla, erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa, vuoteen 1980 mennessä, noin 14 000 teollisuus- ja palvelutyöpaikan lisäystä enemmän kuin mitä trendikehityksen perusteella muutoin olisi odotettavissa. Vastaavasti Helsingin seudulla tulisi hillitä työllisyyden, erityisesti palveluelinkeinojen työpaikkojen kasvua. Arvion mukaan kehitysalueilta tulevasta muuttoliikkeestä tulisi noin puolet Helsingin seudun ja toiset puolet muun Etelä-Suomen osalle.

Asunnontarvejaoston suorittamien laskelmien mukaisia väkilukuja voidaan pitää kehitysalueilla eräänlaisina väestönkehityksen ylärajoina. Menneeseen kehitykseen nähden arviot ovat aluepoliittisesti tavoitteellisia mutta niiden toteutumisen lienee vielä mahdollisuuksien rajoissa.

på basen av de föregående, motsvarar u-områdenas befolkningsminskning i det närmaste storleken hos den nuvarande befolkningsminskningen, såvida migrationen inte mera skulle förekomma. I västra Finland har minskningen varit något långsammare än vad man antagit i beräkningen. Då den naturliga befolkningstillväxten antagligen ännu kommer att minska i u-områdena, borde flyttningsrörelsen bromsas upp, för att en utveckling enligt beräkningen skall förverkligas. Man kan räkna med en uppbromsning redan av den orsaken, att den befolkning som är i flyttningsbenägen ålder hela tiden minskar inom dessa områden. Enligt beräkningen skulle en större del av flyttningsöverskottet placeras inom Helsingforsregionen än i andra delar av södra Finland, än vad som varit fallet intill senaste år.

I ministeriets för inrikesärendena beräkning har man även utgått från en migrationsförlust, varför de totala folkmängderna blir rätt låga. I beräkningen har Helsingforsregionens ökning begränsats enligt målsättning och man har antagit att inrikes omflyttningen till största del enriktar sig till andra delar av södra Finland. Kalkylen för västra Finland motsvarar närmast den utveckling som inträffat under 1970-talet, medan man antagit att befolkningsminskningen fortsättningsvis skulle vara relativt kraftig i östra och norra Finland. Södra Finlands inflyttningsöverskott skulle enligt kalkylen huvudsakligen härröra sig från dessa områden.

I bostadsbehovssektionens beräkningar är hela landets folkmängd något högre än i övriga kalkyler, ty där har, förutom folkräkningens bristande täckning, även beaktats migrationen under 1973 (c. +5 000) samt antagits att återflyttningen från Sverige 1974-75 skulle uppgå till 8 000 personer. Målsättningarna att hejda flyttningsrörelsen utgör basen för de regionala befolkningsutvecklingskalkylerna. Man har beräknat, att det för att förverkliga en utveckling enligt målsättningarna inom u-områdena, särskilt i östra och norra Finland, skulle fram till år 1980 krävas omkring 14 000 flera platser inom industri och servicenäringar än vad man kunde vänta sig på basen av en trendutveckling. I motsvarande grad borde sysselsättningsökningen hejdas i Helsingforsregionen, speciellt ökningen av antalet arbetsplatser inom servicenäringarna. Enligt kalkylen skulle omkring hälften av flyttningsrörelsen falla på Helsingforsregionens del och andra hälften på resten av södra Finland.

Man kan anse folkmängderna enligt bostadsbehovssektionens beräkningar utgöra ett slags övre gränser för befolkningsutvecklingen inom u-områdena. I relation till utvecklingen hittills utgör kalkylerna regionalpolitiska målsättningar och är högre än enligt en trend-

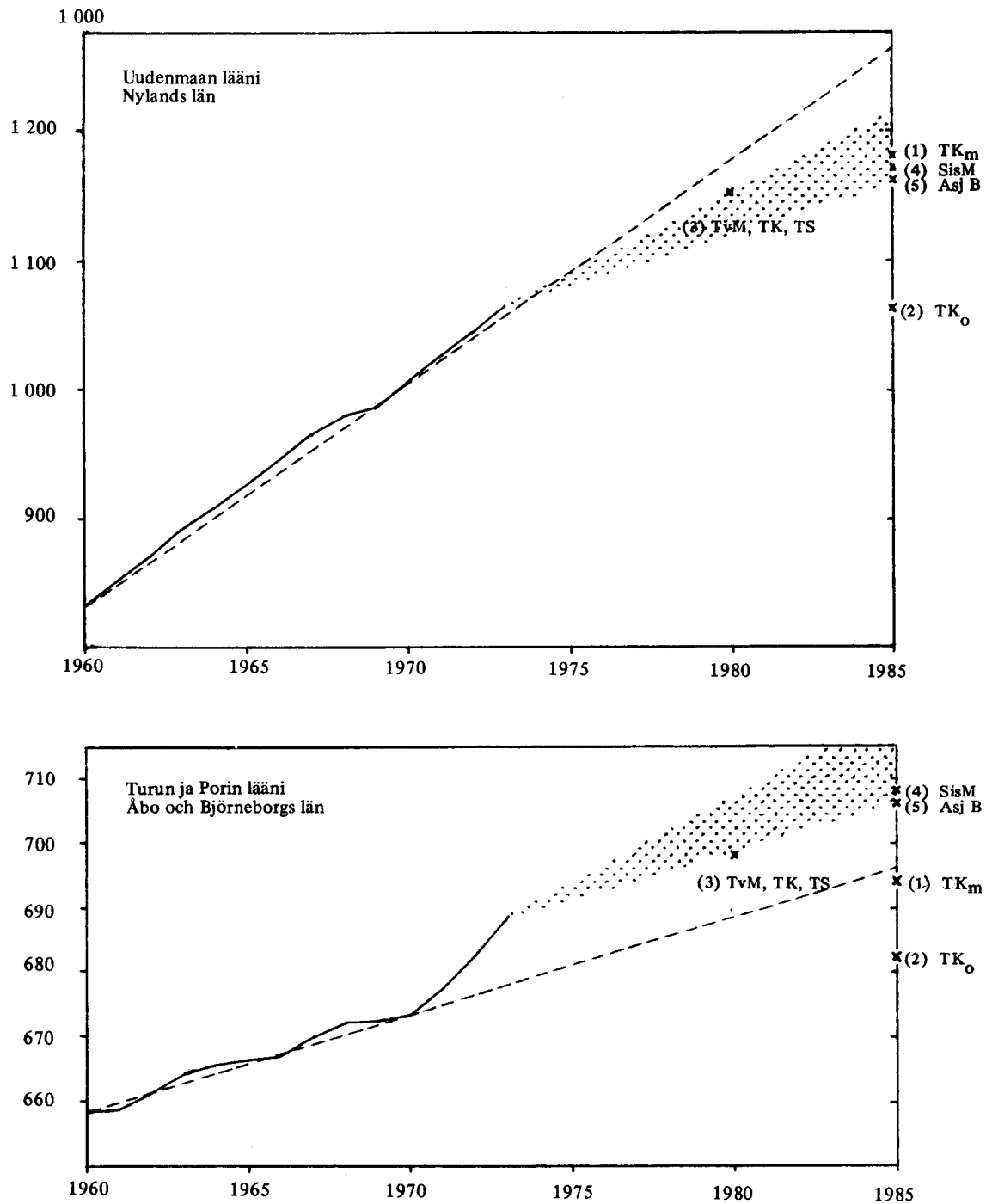
Vastaavasti muuttovoittoalueilla Etelä-Suomessa voidaan arvioiden mukaisia väkilukuja pitää kehityksen alarajana. Mikäli muuttoliikkeen hillisemistä koskevat keinot eivät osittaudu riittäviksi, muodostunee väestönkehitys kehitysalueella laskelman osoittamia lukuja alhaisemmaksi. Kehityksen alarajana voidaankin pitää kehitysalueilla lähinnä tilastokeskuksen ennusteiden pohjalta laaditun korjauksen (3) mukaisia lukuja. Samaa laskelmaa voidaan pitää kehityksen ylärajana Helsingin seudulla, mutta sen sijaan muualla Etelä-Suomessa väestönkasvu saattaa olla nopeampakin. Kun otetaan huomioon aivan viimeisin kehitys, on mahdollista, että esitetyt arviot ovat Etelä-Suomen osalta liian alhaisia.

Kuviossa 10 on esitetty lääneittäin kokonaisväkilukujen kehitys 1960-luvulla sekä ennustelaskelmien mukaiset kehitysarviot vuodelle 1985 (laskelma 3 vuodelle 1980). Kuvioista voidaan havaita väestönkasvun nopeutuminen 1970-luvulla 1960-luvun kehitykseen nähden erityisesti Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, ja väestön vähenemisen hidastuminen 1960/70-lukujen vaihteesta lähtien kehitysalueitäneissä. Kuvioissa varjostettualue kuvaa hajontaa, jonka rajoissa kehityksen voidaan olettaa kulkevan, kun otetaan huomioon viimeisin kehitys, laaditut kehitysarviot ja niiden pohjana olevat olettamukset.

mässig utveckling, menderas förverkligande torde ännu ligga inom möjligheternas gräns. På motsvarandesätt kan de kalkylenliga folkmängderna inom områden med inflyttningsöverskott i södra Finland anses utgöra undre gränsen för utvecklingen. Om medlen för att hejda flyttningsrörelsen visar sig otillräckliga, torde befolkningsutvecklingen inom u-områdena bli mindre än talen i kalkylerna. Som en undre gräns för utvecklingen inom u-områdena kan man närmast anse talen vara i den korrigering (3) som uppgjorts på basen av statistikcentralens prognoser. Samma beräkning kan anses vara utvecklingens övre gräns i Helsingforsregionen, men i resten av södra Finland kan befolkningsstillväxten däremot t.o.m. vara snabbare. Då man beaktar den allra senaste utvecklingen, är det möjligt, att de framlagda kalkylerna är alltför låga för södra Finland.

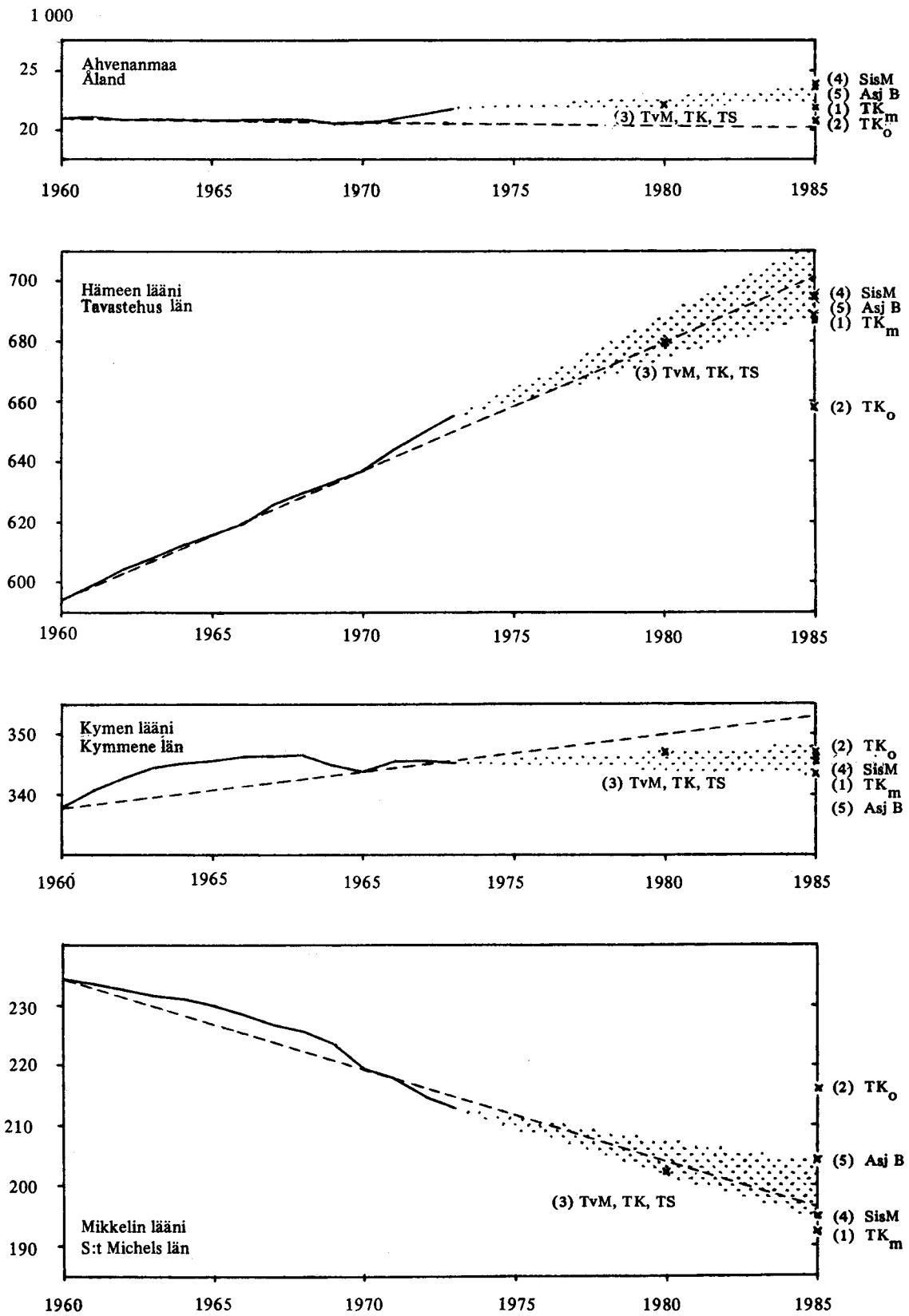
I figur 10 har de totala folkmängdernas utvecklinglänsvis under 1960-talet framlagts, samt utvecklingskalkyler enligt prognosberäkningarna för år 1985 (beräkning 3 för år 1980). Figuren visar tydligt en snabbare befolkningsstillväxt under 1970-talet speciellt inom Åbo och Björneborgs län samt i Tavastehus län och en avtagande befolkningsminskning i u-områdeslänen fr.o.m. ingången av 1970-talet. Det skuggade området i figuren visar den spridning, inom vars gränser man kan antaga att utvecklingen kommer att gå, då man beaktar den senaste utvecklingen, uppgjorda utvecklingskalkyler och de antaganden som utgör basen för dessa.

Kuvio 10. Väkiluvut lääneittäin 1960–73 ja ennustelaskelmien mukaan vuoteen 1985
Figur 10. Folkmängder länsvis 1960–73 och enligt prognosberäkningarna fram till år 1985
Figure 10. Population by province in 1960–73 and according to calculations up to and including the year 1985

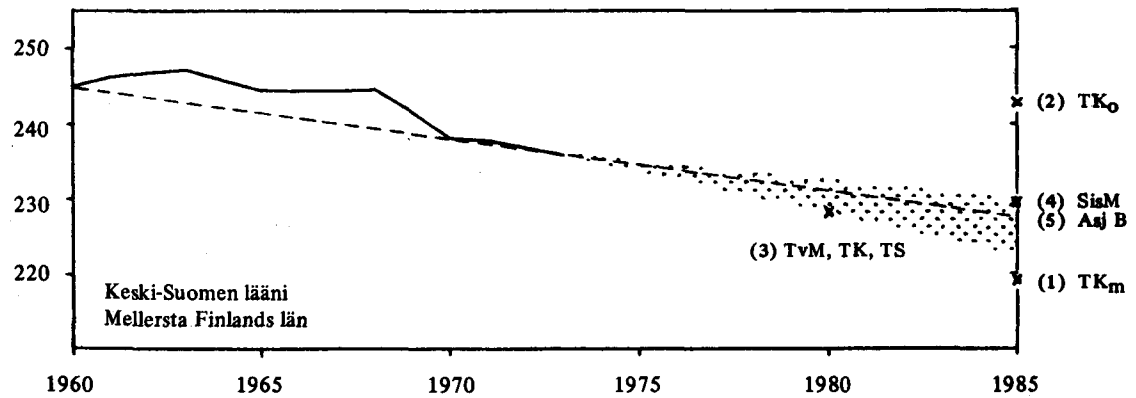
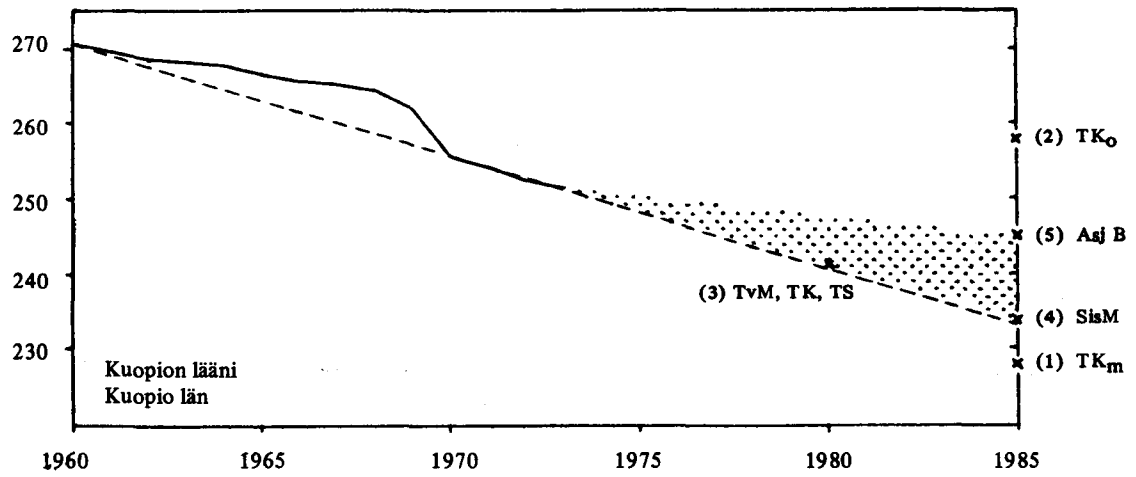
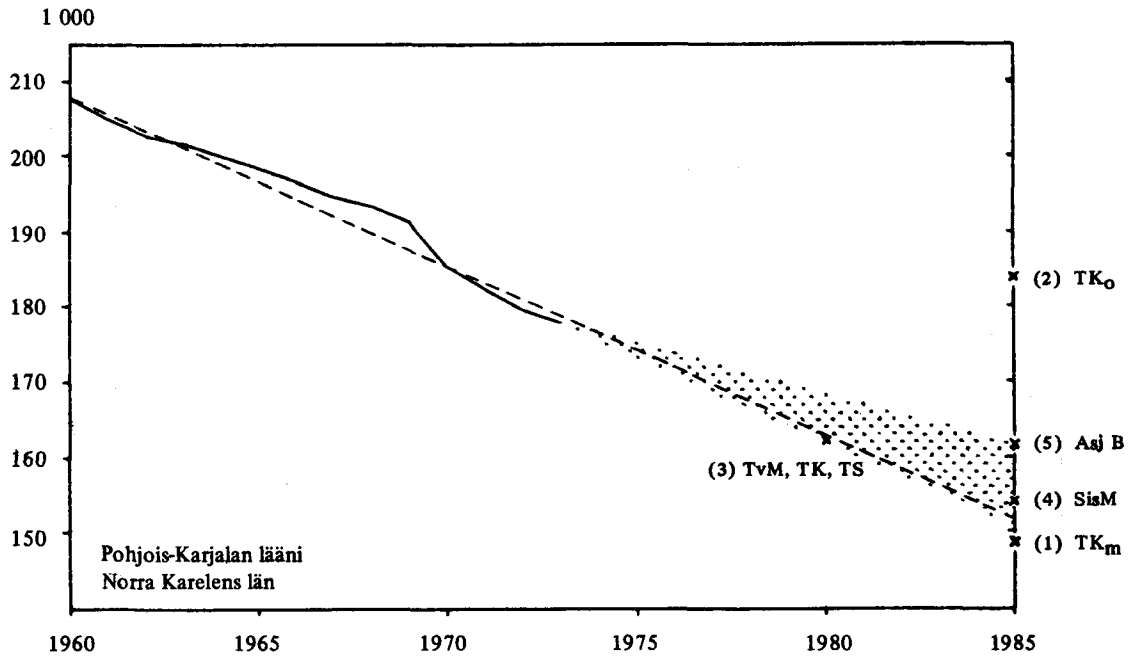

- (1) Tilastokeskus, muuttoliikelaskelma – Statistikcentralen, flyttningsrörelseberäkning – Central Statistical Office, calculation with migration
- (2) Tilastokeskus, omavaraislaskelma – Statistikcentralen, beräkning exkl. flyttningsrörelse – Central Statistical Office, calculation excluding migration
- (3) Työvoimaministeriö, Tilastokeskus, Taloudellinen suunnittelukeskus – Arbetskraftsministeriet, Statistikcentralen, Ekonomiska planeringscentralen – Ministry of Labour, Central Statistical Office, Economic Planning Center
- (4) Sisäasiainministeriö – Ministeriet för inrikesärendena – Ministry of the Interior
- (5) Asuntotuotantoneuvottelukunnan asunnontarvejaosto – Bostadsproduktionsdelegationen, bostadsbehovssektionen – Housing Production Advisory Council, Section for Needs of Housing

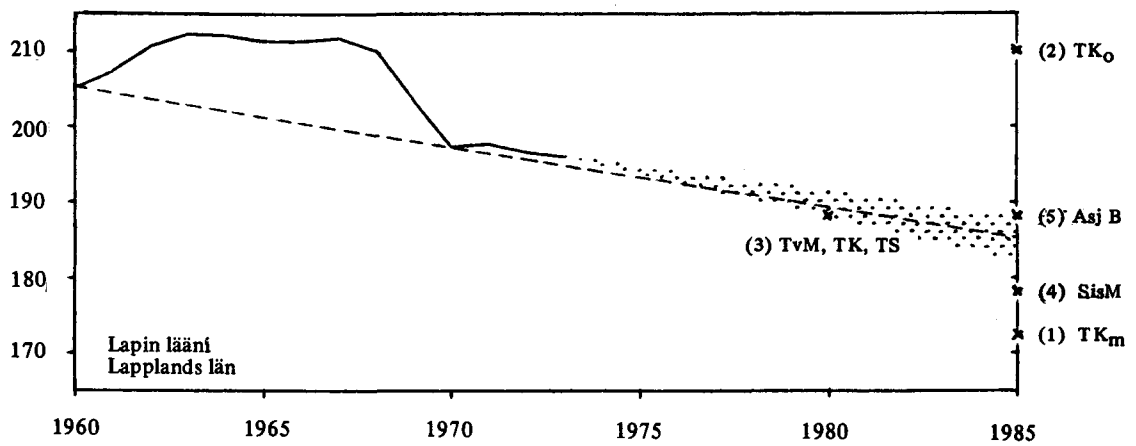
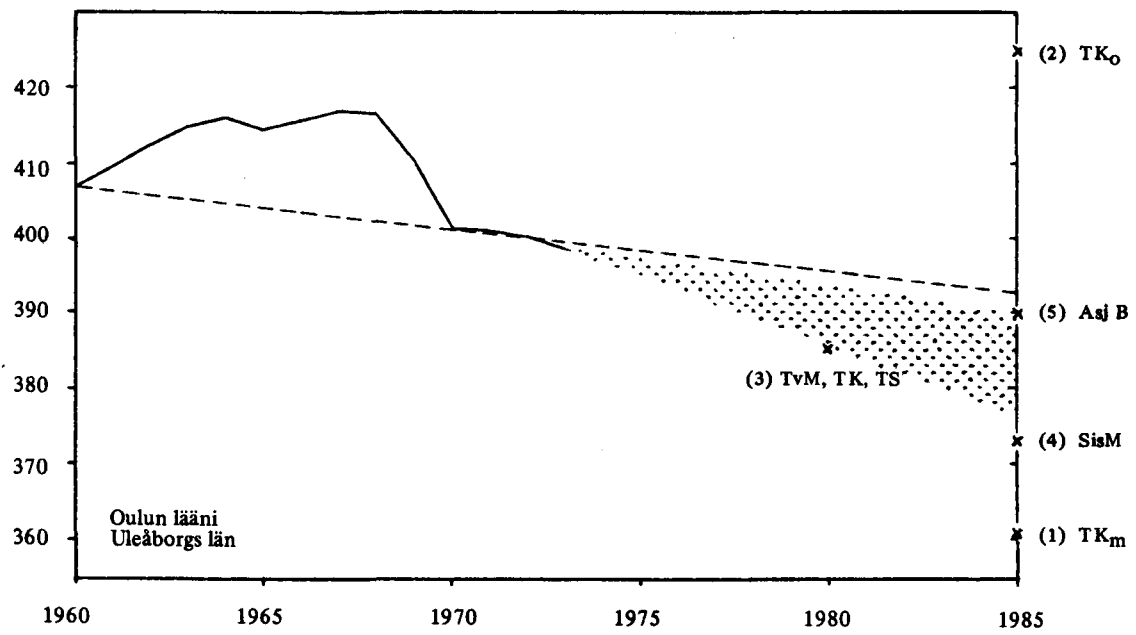
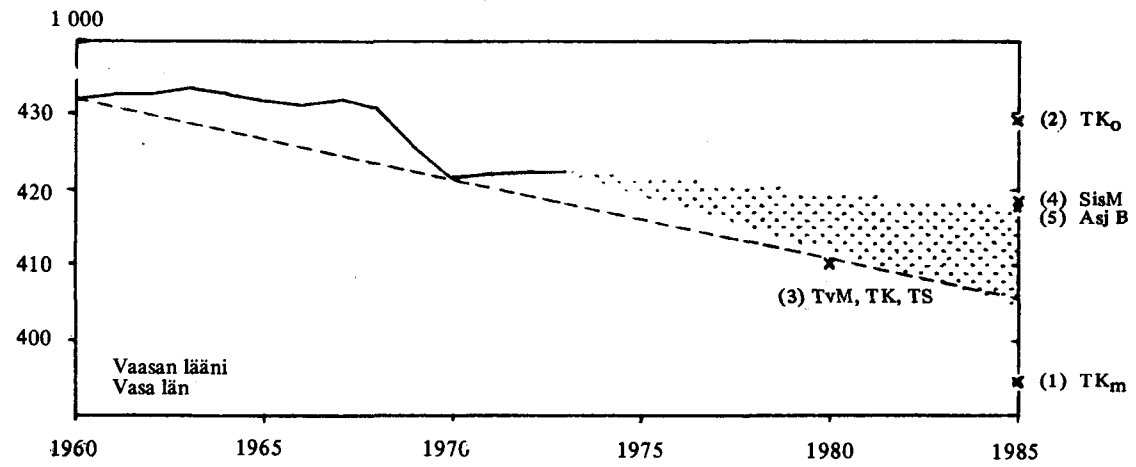
Kuvio 10 (jatk.) – Figur 10 (forts.) – Figure 10 (cont.)

Kuvio 10. (jatk.) – Figur 10 (forts.) – Figure 10. (cont.)

Kuvio 10 (jatk.) – Figur 10 (forts.) – Figure 10 (cont.)

SUMMARY

This publication deals with the recent development of fertility, mortality and migration in the whole country. Here, the development which has taken place has been compared with the results of the earlier population projections. On the basis of the revision, new alternative projections for the whole country have been made with different fertility and mortality assumptions for the years 1973-2000. The following alternatives have been presented:

A. Fertility and mortality will remain on the initial (1973) level.

B. Fertility and mortality will drop from the 1973 level. Fertility decrease will stop at the end of the 1970s. The mean length of life will rise from the 1970 level towards the end of the century by some 3.0 -4.0 years.

C. Low mortality. Fertility will start rising from the 1980s onwards.

D. Slowly dropping and levelling fertility and mortality. The alternative corresponds with the population projection without international migration published by the Central Statistical Office in 1973.

The international migration has been supposed to be zero in all alternatives.

At the end of the publication there is a review of the regional population development and a comparison of regional calculations made by different planning organisations in 1973. The projection alternatives for the whole country now published do not completely correspond with the presented regional calculations at the level of the whole country.

LÄHTEET - KÄLLOR - SOURCES

- Brunborg, Helge: Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell VIII. Framskrivninga 1971-2000, Bakgrunnsmateriale og kommentarer til resultatene. Arbeidsnotat IO 73/14
- Hartman, Tor: Kunnittainen väestöennuste vuoteen 2000 saakka. Osa I. Tilastollisia tiedonantoja, julkaissut Tilastollinen Päätoimisto. 45. Helsinki 1969
- Kunnittainen väestöennuste vuoteen 2000 saakka. Tilastollisia tiedonantoja, julkaissut Tilastokeskus. 49. Helsinki 1972
- Lahikainen, Pekka-Purontaus, Jorma: Selvitys kehitysalueiden vaikutuksista vuosina 1966-1969. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 1972:2
- Laskelmia tulevasta väestökehityksestä 1972-2000. Kunnittainen ennuste 1973. Tilastotiedotus VÄ 1973:6
- Leppo, Kimmo: Reunahuomautuksia väestöpolitiikasta käytyyn keskusteluun. Sosiologia 3/1973
- Työvoimaministeriö - Tilastokeskus - Taloudellinen suunnittelukeskus: Työvoiman tarjonnan kehitys vuoteen 1980. Työvoimaministeriö, Suunnitteluosasto, Monistettuja tutkimuksia 6. Helsinki 1973
- Valtioneuvoston kanslian väestöennusteryhmä: Väestöennusteiden laadinnan järjestäminen. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 1973:1
- Whelpton, Pascal K. - Campbell, Arthur A. - Patterson, John E.: Fertility and Family Planning in the United States. Princeton, New Jersey 1966
- Visuri, Elina - Ritamies, Marketta: The Family Planning Goals and Motives of Finnish Men and Women. The Nordic Demographic Symposium in Tuusula, Finland, June 18-20, 1973. Moniste
- Väestöntutkimuksen vuosikirja XIII 1973-74

LIITETAULUT – TABELLBILAGOR
ENCLOSED TABLES

Taulu 1. ERIKOISHEDELMÄLLISYYSLUVUT JA BRUTTOUSIUTUMISLUVUT VAIHTOEHTOJEN A, B, C JA D MUKAAN
 Tabell 1. ÅLDERSSPECIFIKA FRUKTSAMHETSTAL OCH BRUTTOREPRODUKTIONSTAL ENLIGT ALTERNATIVEN A, B, C OCH D
 Table 1. Age-specific fertility rates and gross reproduction rates according to alternatives A, B, C and D

Ikä Ålder Age	Erikoishedelmällisyysluku - Åldersspecifika fruktsamhetstal - Age-specific fertility rate											
	A, B, C	B			C					D		
	1973	1975	1980/2000	1975/80	1981/85	1986/90	1991/95	1996/2000	1973	1975	1980/2000	
15 - 19	31	32	33	32	32	32	32	32	28	29	29	
20 - 24	101	91	85	106	110	110	116	137	106	105	103	
25 - 29	96	83	77	100	105	105	109	128	99	97	95	
30 - 34	50	41	37	50	50	50	55	65	54	52	50	
35 - 39	19	14	11	15	15	15	15	15	23	21	19	
40 - 44	4	1	1	3	3	3	3	3	7	6	5	
Summa - Sum	1.505	1.310	1.220	1.530	1.575	1.575	1.650	1.900	1.585	1.550	1.505	
Bruttouusiutumisluku Bruttoreproduktionstal Gross reproduction rate	0.734	0.639	0.595	0.747	0.769	0.769	0.805	0.927	0.773	0.756	0.734	

Taulu 2. KUOLEMANVAARALUVUT VAIHTOEHTOJEN A, B, C JA D MUKAAN
 Tabell 2. DODSRISKER ENLIGT ALTERNATIVEN A, B, C OCH D
 Table 2. Probabilities of death according to alternatives A, B, C and D

Ikä Ålder Age	1973				2000			
	A, B, C		D		B, C		D	
	M	N	M	N	M	N	M	N
-1	11.6	8.8	13.9	10.8	10.9	8.3	10.8	8.5
0	1.6	1.5	1.2	0.9	1.3	1.2	0.9	0.7
1	0.8	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5
2	0.6	0.4	0.7	0.4	0.5	0.3	0.5	0.3
3	0.6	0.4	0.7	0.5	0.5	0.3	0.6	0.4
4	0.5	0.4	0.6	0.3	0.4	0.3	0.5	0.3
5	0.6	0.4	0.7	0.4	0.5	0.3	0.5	0.3
6	0.6	0.4	0.7	0.4	0.5	0.3	0.5	0.3
7	0.7	0.4	0.6	0.4	0.5	0.3	0.5	0.3
8	0.5	0.2	0.5	0.2	0.4	0.2	0.4	0.2
9	0.4	0.2	0.4	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2
10	0.5	0.2	0.4	0.2	0.4	0.2	0.3	0.1
11	0.3	0.2	0.4	0.3	0.2	0.2	0.3	0.2
12	0.5	0.2	0.6	0.3	0.4	0.2	0.5	0.2
13	0.5	0.3	0.5	0.3	0.4	0.2	0.4	0.2
14	0.6	0.5	0.9	0.4	0.5	0.3	0.7	0.3
15	0.8	0.3	1.0	0.4	0.7	0.3	0.7	0.3
16	1.0	0.4	1.2	0.4	0.8	0.3	1.0	0.3
17	1.0	0.4	1.3	0.5	0.8	0.3	1.0	0.4
18	1.4	0.4	1.4	0.5	1.1	0.3	1.1	0.4
19	1.3	0.5	1.3	0.4	1.0	0.4	1.0	0.3
20	1.2	0.4	1.5	0.4	0.9	0.3	1.2	0.3
21	1.4	0.4	1.6	0.5	1.1	0.3	1.2	0.4
22	1.4	0.5	1.5	0.6	1.1	0.5	1.2	0.5
23	1.4	0.5	1.4	0.5	1.1	0.5	1.1	0.4
24	1.3	0.4	1.4	0.4	1.0	0.3	1.1	0.3
25	1.4	0.4	1.5	0.6	1.1	0.4	1.2	0.5
26	1.5	0.5	1.6	0.5	1.2	0.4	1.3	0.4
27	1.7	0.5	1.6	0.6	1.4	0.4	1.3	0.4
28	1.4	0.5	1.6	0.7	1.1	0.4	1.3	0.5
29	1.6	0.5	2.0	0.7	1.3	0.5	1.6	0.6
30	2.0	0.7	2.1	0.6	1.5	0.6	1.6	0.5
31	1.8	0.8	2.2	0.8	1.4	0.7	2.0	0.8
32	2.4	0.6	2.6	0.8	1.9	0.5	2.3	0.7
33	2.2	0.8	2.0	0.8	1.7	0.7	1.8	0.7
34	2.4	0.8	2.8	1.0	1.9	0.7	2.4	0.9
35	2.7	1.0	3.2	1.0	2.1	0.8	3.1	1.0
36	3.4	1.0	3.4	0.9	2.7	0.9	3.3	0.8
37	3.5	1.1	3.7	1.3	2.7	0.9	3.6	1.2
38	3.6	1.4	4.5	1.7	2.8	1.2	4.4	1.5
39	4.3	1.5	4.1	1.6	3.4	1.3	4.1	1.4

M = Miehet - Män - Men

N = Naiset - Kvinnor - Women

Taulu 2. (jatk.) - Tabell 2. (forts.) - Table 2. (cont.)

Ikä Ålder Age	1973				2000			
	A, B, C		D		B, C		D	
	M	N	M	N	M	N	M	N
40	4.3	1.5	5.3	1.7	3.4	1.3	5.3	1.4
41	5.1	1.6	5.7	1.8	4.0	1.4	5.7	1.6
42	5.3	1.8	5.8	1.9	4.2	1.6	5.8	1.7
43	5.9	1.8	6.7	2.1	4.6	1.6	6.7	2.0
44	6.9	2.2	7.7	2.5	5.4	1.9	7.7	2.3
45	7.3	2.5	8.0	2.6	5.8	2.1	8.0	2.6
46	8.2	2.4	9.0	2.8	6.5	2.1	9.0	2.8
47	8.6	2.9	9.0	3.5	6.8	2.5	9.0	3.5
48	9.1	3.4	11.2	3.5	7.1	2.9	11.2	3.5
49	10.6	3.4	10.9	4.1	8.3	3.0	10.9	4.1
50	11.0	4.0	11.1	4.6	8.6	3.5	11.1	4.6
51	11.0	4.5	12.6	5.3	8.6	3.9	12.6	5.3
52	12.9	4.6	14.8	4.7	10.2	4.0	14.8	4.7
53	14.3	4.8	15.8	5.5	11.2	4.1	15.8	5.5
54	15.3	5.0	17.3	5.7	12.0	4.3	17.3	5.7
55	16.7	5.8	19.6	6.6	13.1	4.8	19.6	6.6
56	18.1	6.2	19.3	7.6	14.2	5.4	19.3	7.6
57	19.1	6.9	22.9	8.0	15.0	5.7	22.9	8.0
58	22.2	7.9	23.9	9.2	17.4	6.6	23.9	9.2
59	22.6	8.6	25.6	10.0	17.8	7.1	25.6	10.0
60	25.4	9.5	28.6	11.8	20.0	7.5	28.6	11.8
61	28.5	11.4	31.8	13.2	22.4	9.0	31.8	13.2
62	31.6	12.2	33.3	14.1	24.6	9.6	33.3	14.1
63	32.2	13.7	35.6	15.3	25.3	10.8	35.6	15.3
64	36.3	15.2	40.2	18.0	28.5	12.0	40.2	18.0
65	39.2	17.5	40.8	20.7	30.7	13.7	40.8	20.7
66	42.1	19.8	45.5	22.1	33.0	15.6	45.5	22.1
67	43.8	20.5	47.0	23.0	34.4	16.1	47.0	23.0
68	48.6	23.2	54.5	28.6	38.1	17.8	54.5	28.6
69	56.9	27.0	62.3	31.6	44.7	21.2	62.3	31.6
70	60.5	31.3	63.6	36.9	47.5	24.6	63.6	36.9
71	62.8	34.7	64.7	40.0	49.3	27.2	64.7	40.0
72	67.4	39.9	69.9	45.4	52.9	31.3	69.9	45.4
73	74.8	44.2	80.7	50.2	58.7	34.7	80.7	50.2
74	78.3	51.2	82.2	58.6	61.5	40.2	82.2	58.6
75	84.2	56.1	88.4	61.2	72.4	44.1	88.4	61.2
76	92.8	63.4	99.3	73.5	79.8	49.8	99.3	73.5
77	106.9	71.5	107.4	79.3	91.9	56.2	107.4	79.3
78	106.8	78.3	113.1	92.1	91.9	61.5	113.1	92.1
79	119.2	88.3	128.2	98.3	102.5	69.3	128.2	98.3
80	139.9	97.9	166.7 ¹⁾	146.0 ¹⁾	120.3	76.9	166.7 ¹⁾	146.0 ¹⁾
81	138.2	110.7			118.8	87.0		
82	145.7	115.9			125.2	91.0		
83	160.3	128.7			137.8	101.0		
84	179.0	142.1			153.9	111.6		
85-	223.7	195.6			200.2	170.0		

1) 80 -

Taulu 3. VÄESTÖ (1000) IKÄRYHMITÄIN JA SUKUPUOLEN MUKAAN 1973, 1985 JA 2000 KOKO MAASSA
VAIHTOEHTOJEN A, B, C JA D MUKAAN

Tabell 3. BEFOLKNING (1000) EFTER ÅLDERSGRUPP OCH KÖN 1973, 1985 OCH 2000 I HELA LANDET EN-
LIGT ALTERNATIVEN A, B, C OCH D

Table 3. Population (1,000) by age groups and sex in 1973, 1985 and 2000 in the whole
country according to alternatives A, B, C and D

Molemmat sukupuolet - Båda könen - Both sexes

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number					Osuus (%) Andel Portion				
	1973	1985				1973	1985			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	1 053	870	761	894	881	22.6	18.2	16.2	18.5	18.6
15 - 24	844	717	717	718	716	18.1	15.0	15.2	14.8	15.1
25 - 44	1 287	1 581	1 584	1 584	1 576	27.6	33.1	33.7	32.7	33.2
45 - 64	1 008	1 036	1 044	1 044	1 024	21.6	21.7	22.2	21.6	21.6
65 -	473	571	600	600	545	10.1	12.0	12.7	12.4	11.5
Yhteensä Inalles Total	4 665	4 775	4 706	4 840	4 742	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number					Osuus (%) Andel Portion				
	1973	2000				1973	2000			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	1 053	748	591	847	757	22.6	16.1	13.1	17.3	16.4
15 - 24	844	577	479	601	583	18.1	12.4	10.7	12.3	12.6
25 - 44	1 287	1 373	1 369	1 380	1 379	27.6	29.5	30.4	28.2	29.8
45 - 64	1 008	1 340	1 364	1 364	1 327	21.6	28.8	30.3	27.9	28.7
65 -	473	614	696	696	577	10.1	13.2	15.5	14.3	12.5
Yhteensä Inalles Total	4 665	4 652	4 499	4 888	4 623	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Taulu 3. (jatk.) - Tabell 3. (forts.) - Table 3. (cont.)

Miehet - Män - Males

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number					Osuus (%) Andel Portion				
	1973	1985				1973	1985			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	537	444	389	457	450	23.8	19.3	17.2	19.6	19.7
15 - 24	432	365	365	366	364	19.2	15.9	16.1	15.6	15.9
25 - 44	652	802	804	804	799	29.0	34.8	35.5	34.4	34.9
45 - 64	455	489	495	495	481	20.2	21.2	21.8	21.2	21.0
65 -	175	202	214	214	194	7.8	8.8	9.4	9.2	8.5
Yhteensä Inalles Total	2 251	2 302	2 267	2 336	2 288	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number					Osuus (%) Andel Portion				
	1973	2000				1973	2000			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	537	382	302	433	387	23.8	17.0	13.9	18.3	17.3
15 - 24	432	294	244	308	297	19.2	13.1	11.3	13.0	13.3
25 - 44	652	692	692	696	695	29.0	30.8	31.9	29.4	31.2
45 - 64	455	648	667	667	639	20.2	28.9	30.7	28.1	28.6
65 -	175	228	265	266	214	7.8	10.2	12.2	11.2	9.6
Yhteensä Inalles Total	2 251	2 244	2 170	2 370	2 232	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Taulu 3. (jatk.) - Tabell 3. (forts.) - Table 3. (cont.)

Naiset - Kvinnor - Females

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number				Osuus (%) Andel Portion					
	1973	1985				1973	1985			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	516	426	372	437	431	21.4	17.2	15.3	17.5	17.6
15 - 24	412	352	352	352	352	17.1	14.3	14.4	14.1	14.3
25 - 44	634	779	780	780	777	26.3	31.5	32.0	31.1	31.7
45 - 64	553	547	549	549	543	22.9	22.1	22.5	21.9	22.1
65 -	298	369	386	385	351	12.3	14.9	15.8	15.4	14.3
Yhteensä Inalles Total	2 413	2 473	2 439	2 503	2 454	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Luku (1000) Antal Number				Osuus (%) Andel Portion					
	1973	2000				1973	2000			
		A	B	C	D		A	B	C	D
0 - 14	516	366	289	414	370	21.4	15.2	12.4	16.5	15.5
15 - 24	412	283	235	293	286	17.1	11.8	10.1	11.7	11.9
25 - 44	634	681	677	684	684	26.3	28.3	29.1	27.0	28.6
45 - 64	553	692	697	697	688	22.9	28.7	29.9	27.7	28.8
65 -	298	386	431	431	363	12.3	16.0	18.5	17.1	15.2
Yhteensä Inalles Total	2 413	2 408	2 329	2 518	2 391	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Taulu 4. VÄKILUVUT (1000) 1- JA 5-VUOTISIKÄRYHMITÄIN SUKUPUOLEN MUKAAN
 VUOTEEN 2000 KOKO MAASSA VAIHTOEHTOJEN A, B, C JA D MUKAAN
 Tabell 4. FOLKMÄNGD (1000) I 1- OCH 5-ÅRSÅLDERSGRUPPER EFTER KÖN FRAM
 TILL ÅR 2000 I HELA LANDET ENLIGT ALTERNATIVEN A, B, C OCH D
 Table 4. Population (1,000) in single year and five-year age groups
 by sex up to and including the year 2000 in the whole
 country according to alternatives A, B, C and D

Vaihtoehto A - Alternativ A - Alternative A

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Molemmat sukupuoli - Båda könen - Both sexes						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	4 665	4 691	4 747	4 775	4 769	4 726	4 652
0	56	58	59	57	53	48	44
1	59	57	59	57	54	49	45
2	60	56	59	58	55	49	45
3	61	59	59	58	55	51	46
4	64	60	58	59	56	52	47
0 - 4	300	290	294	289	273	249	227
5	69	61	58	58	57	53	48
6	73	64	57	59	57	54	49
7	73	70	56	59	57	55	49
8	74	72	58	59	58	55	51
9	76	73	60	58	59	56	52
5 - 9	365	340	289	293	288	273	249
10	77	74	61	57	58	57	53
11	77	76	64	57	59	57	53
12	78	77	69	56	59	57	55
13	78	77	72	58	59	58	55
14	78	77	73	60	58	59	56
10 - 14	388	381	339	288	293	288	272
15	77	78	74	61	57	58	57
16	81	78	76	63	57	58	57
17	84	77	77	69	56	59	57
18	84	81	76	72	58	59	58
19	85	84	77	73	60	58	58
15 - 19	411	398	380	338	288	292	287
20 - 24	432	423	396	378	337	286	291
25 - 29	420	449	421	395	377	335	285
30 - 34	301	333	447	419	392	374	334
35 - 39	283	287	330	443	415	389	371
40 - 44	282	271	283	325	436	410	383
45 - 49	285	288	265	277	318	427	400
50 - 54	256	270	279	256	267	307	412
55 - 59	232	227	257	265	244	254	292
60 - 64	236	229	210	238	245	225	235
65 - 69	195	206	202	186	210	216	198
70 - 74	137	145	170	166	154	173	177
75 - 79	83	90	106	124	121	113	127
80 - 84	39	43	54	64	74	72	67
85 -	19	21	25	31	37	43	45

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto A - Alternativ A - Alternative A

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Miehet - Män - Males						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 251	2 263	2 288	2 302	2 301	2 281	2 244
0	29	30	30	29	27	24	22
1	30	29	30	29	28	25	23
2	30	29	30	30	28	25	23
3	31	30	30	30	28	26	24
4	33	30	30	30	29	27	24
0 - 4	153	148	150	148	140	127	116
5	35	31	30	30	29	27	24
6	37	33	29	30	29	28	25
7	37	36	28	30	29	28	25
8	38	37	30	30	30	28	26
9	39	37	30	30	30	29	27
5 - 9	186	174	147	150	147	140	127
10	39	38	31	29	30	29	27
11	39	39	33	29	30	29	27
12	40	39	35	29	30	29	28
13	40	39	37	30	30	30	28
14	40	39	37	30	30	30	29
10 - 14	198	194	173	147	150	147	139
15	39	40	38	31	29	30	29
16	41	40	39	32	29	30	29
17	43	39	39	35	29	30	29
18	43	41	39	37	30	30	30
19	43	43	39	37	30	29	29
15 - 19	209	203	194	172	147	149	146
20 - 24	222	216	201	192	171	145	148
25 - 29	215	230	215	200	191	170	145
30 - 34	153	170	228	213	198	189	169
35 - 39	143	145	168	225	210	196	187
40 - 44	141	136	142	164	220	206	191
45 - 49	139	142	132	137	159	213	199
50 - 54	115	124	135	125	130	151	202
55 - 59	101	98	115	125	116	120	140
60 - 64	101	97	87	102	111	103	107
65 - 69	79	83	80	72	85	92	85
70 - 74	51	54	63	61	55	64	70
75 - 79	28	30	36	42	40	37	43
80 - 84	12	13	16	19	22	21	19
85 -	5	6	6	8	9	11	11

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto A - Alternativ A - Alternative A

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Naiset - Kvinnor - Females						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 413	2 428	2 459	2 473	2 468	2 445	2 408
0	27	28	29	28	26	24	22
1	29	28	29	28	26	24	22
2	30	27	29	28	27	24	22
3	30	29	29	28	27	25	22
4	31	30	28	29	27	25	23
0 - 4	147	142	144	141	133	122	111
5	34	30	28	28	28	26	24
6	36	31	28	29	28	26	24
7	36	34	28	29	28	27	24
8	36	35	28	29	28	27	25
9	37	36	30	28	29	27	25
5 - 9	179	166	142	143	141	133	122
10	38	36	30	28	28	28	26
11	38	37	31	28	29	28	26
12	38	38	34	27	29	28	27
13	38	38	35	28	29	28	27
14	38	38	36	30	28	29	27
10 - 14	190	187	166	141	143	141	133
15	38	38	36	30	28	28	28
16	40	38	37	31	28	28	28
17	41	38	38	34	27	29	28
18	41	40	37	35	28	29	28
19	42	41	38	36	30	29	29
15 - 19	202	195	186	166	141	143	141
20 - 24	210	207	195	186	166	141	143
25 - 29	205	219	206	195	186	165	140
30 - 34	148	163	219	206	194	185	165
35 - 39	140	142	162	218	205	193	184
40 - 44	141	135	141	161	216	204	192
45 - 49	146	146	133	140	159	214	201
50 - 54	141	146	144	131	137	156	210
55 - 59	131	129	142	140	128	134	152
60 - 64	135	132	123	136	134	122	128
65 - 69	116	123	122	114	125	124	113
70 - 74	86	91	107	105	99	109	107
75 - 79	55	60	70	82	81	76	84
80 - 84	27	30	38	45	52	51	48
85 -	14	15	19	23	28	32	34

Taulu 4. (jatk.) – Tabell 4. (forts.) – Table 4. (cont.)

Vaihtoehto B – Alternativ B – Alternative B

Ikä Ålder Age	Väkiluku – Folkmängd – Population (1000) Molemmat sukupuolet – Båda könen – Both sexes						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	4 665	4 684	4 709	4 706	4 673	4 606	4 499
0	56	51	49	46	43	38	33
1	59	55	49	47	43	39	34
2	60	56	49	47	45	39	35
3	61	58	50	47	45	41	35
4	64	60	51	48	45	41	36
0 - 4	300	280	248	235	221	198	173
5	69	61	51	48	46	43	38
6	73	64	54	49	47	43	39
7	73	69	56	49	47	44	39
8	74	73	58	50	47	45	41
9	76	73	60	51	48	45	41
5 - 9	365	340	279	247	235	220	198
10	77	74	61	51	48	46	43
11	77	76	64	53	49	47	43
12	78	77	69	56	49	47	44
13	78	77	72	58	50	47	45
14	78	77	73	60	51	48	45
10 - 14	388	381	339	278	247	235	220
15	77	78	74	61	51	48	46
16	81	78	76	64	53	49	47
17	84	77	77	69	56	49	47
18	84	81	76	72	58	50	47
19	85	84	77	73	60	50	47
15 - 19	411	398	380	339	278	246	234
20 - 24	432	423	396	379	337	277	245
25 - 29	420	449	422	395	377	336	276
30 - 34	301	333	447	419	393	375	334
35 - 39	283	287	330	444	416	390	373
40 - 44	282	271	283	326	438	412	386
45 - 49	285	289	266	278	320	430	404
50 - 54	256	270	279	258	270	311	418
55 - 59	232	227	258	267	247	259	299
60 - 64	236	229	212	241	250	232	243
65 - 69	195	206	204	191	218	226	210
70 - 74	137	146	173	172	162	187	194
75 - 79	83	91	109	131	132	126	145
80 - 84	39	43	57	69	85	87	83
85 -	19	21	27	37	47	59	64

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto B - Alternativ B - Alternative B

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Miehet - Män - Males						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 251	2 259	2 269	2 267	2 253	2 222	2 170
0	29	26	25	24	22	19	17
1	30	28	25	24	22	20	17
2	30	29	25	24	23	20	18
3	31	30	26	24	23	21	18
4	33	30	26	24	23	21	18
0 - 4	153	143	127	120	113	101	88
5	35	31	26	24	24	22	19
6	37	33	27	25	24	22	20
7	37	35	29	25	24	22	20
8	38	37	30	26	24	23	21
9	39	37	30	26	24	23	21
5 - 9	186	173	142	126	120	112	101
10	39	38	31	26	24	24	22
11	39	39	33	27	25	24	22
12	40	39	35	29	25	24	22
13	40	39	37	30	26	24	23
14	40	39	37	30	26	24	23
10 - 14	198	194	173	142	126	120	112
15	39	40	38	31	26	24	24
16	41	40	39	33	27	25	24
17	43	39	39	35	29	25	24
18	43	41	39	37	30	26	24
19	43	43	39	37	30	26	24
15 - 19	209	203	194	173	142	126	120
20 - 24	222	216	201	193	171	141	125
25 - 29	215	230	215	200	191	171	140
30 - 34	153	170	228	213	199	190	169
35 - 39	143	145	168	226	211	197	188
40 - 44	141	136	142	165	222	208	194
45 - 49	139	142	132	138	160	216	202
50 - 54	115	124	135	127	132	154	207
55 - 59	101	98	116	126	119	124	145
60 - 64	101	97	88	104	115	108	113
65 - 69	79	84	82	75	90	99	94
70 - 74	51	54	65	64	59	72	80
75 - 79	28	31	37	45	45	42	51
80 - 84	12	13	17	21	26	26	25
85 -	5	6	7	9	12	15	16

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto B - Alternativ B - Alternative B

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Naiset - Kvinnor - Females						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 413	2 425	2 440	2 439	2 420	2 384	2 329
0	27	25	24	22	21	19	16
1	29	27	24	23	21	19	17
2	30	27	24	23	22	19	17
3	30	28	24	23	22	20	17
4	31	30	25	24	22	20	18
0 - 4	147	137	121	115	108	97	85
5	34	30	25	24	22	21	19
6	36	31	27	24	23	21	19
7	36	34	27	24	23	22	19
8	36	36	28	24	23	22	20
9	37	36	30	25	24	22	20
5 - 9	179	167	137	121	115	108	97
10	38	36	30	25	24	22	21
11	38	37	31	26	24	23	21
12	38	38	34	27	24	23	22
13	38	38	35	28	24	23	22
14	38	38	36	30	25	24	22
10 - 14	190	187	166	136	121	115	108
15	38	38	36	30	25	24	22
16	40	38	37	31	26	24	23
17	41	38	38	34	27	24	23
18	41	40	37	35	28	24	23
19	42	41	38	36	30	24	23
15 - 19	202	195	186	166	136	120	114
20 - 24	210	207	195	186	166	136	120
25 - 29	205	219	207	195	186	165	136
30 - 34	148	163	219	206	194	185	165
35 - 39	140	142	162	218	205	193	185
40 - 44	141	135	141	161	216	204	192
45 - 49	146	147	134	140	160	214	202
50 - 54	141	146	144	131	138	157	211
55 - 59	131	129	142	141	128	135	154
60 - 64	135	132	124	137	135	124	130
65 - 69	116	122	122	116	128	127	116
70 - 74	86	92	108	108	103	115	114
75 - 79	55	60	72	86	87	84	94
80 - 84	27	30	40	48	59	61	58
85 -	14	15	20	28	35	44	48

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto C - Alternativ C - Alternative C

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Molemmat sukupuolet - Båda könen - Both sexes						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	4 665	4 695	4 774	4 840	4 872	4 880	4 888
0	56	59	60	60	55	53	56
1	59	58	60	60	57	53	57
2	60	56	60	61	57	55	58
3	61	58	60	61	58	56	58
4	64	60	59	62	59	57	59
0 - 4	300	291	300	304	286	274	288
5	69	61	59	60	60	55	53
6	73	64	58	60	60	57	53
7	73	69	56	60	61	57	55
8	74	73	57	60	61	58	55
9	76	73	60	59	62	59	57
5 - 9	365	340	290	300	304	286	273
10	77	74	61	59	60	60	55
11	77	76	64	58	60	60	57
12	78	77	69	56	60	61	57
13	78	77	72	57	60	61	58
14	78	77	73	60	59	61	59
10 - 14	388	381	339	290	300	303	286
15	77	78	74	61	59	60	60
16	81	78	76	64	57	60	60
17	84	77	77	69	56	60	61
18	84	81	77	72	57	59	61
19	85	84	77	73	60	59	61
15 - 19	411	398	381	339	289	299	303
20 - 24	432	423	396	379	338	288	298
25 - 29	420	449	422	395	377	336	288
30 - 34	301	333	447	419	393	376	334
35 - 39	283	287	330	444	416	390	373
40 - 44	282	271	283	326	438	411	386
45 - 49	285	289	266	278	320	430	404
50 - 54	256	270	280	258	270	311	418
55 - 59	232	227	258	267	247	259	299
60 - 64	236	229	212	241	250	232	243
65 - 69	195	206	204	190	218	226	210
70 - 74	137	146	173	172	162	187	194
75 - 79	83	91	109	131	132	126	145
80 - 84	39	43	57	69	85	87	83
85 -	19	21	27	37	47	59	64

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto C - Alternativ C - Alternative C

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Miehet - Män - Males						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 251	2 264	2 302	2 336	2 355	2 360	2 370
0	29	30	31	31	28	27	29
1	30	30	31	31	29	27	29
2	30	28	31	31	29	28	30
3	31	30	31	31	30	29	30
4	33	30	30	32	30	29	30
0 - 4	153	148	154	156	146	140	148
5	35	31	30	31	31	28	27
6	37	33	30	31	31	29	27
7	37	35	28	31	31	29	28
8	38	37	29	31	31	30	28
9	39	37	30	30	32	30	29
5 - 9	186	173	147	154	156	146	139
10	39	38	31	30	31	31	28
11	39	39	33	30	31	31	29
12	40	39	35	28	31	31	29
13	40	39	37	29	31	31	30
14	40	39	37	30	30	31	30
10 - 14	198	194	173	147	154	155	146
15	39	40	38	31	30	31	31
16	41	40	39	33	29	31	31
17	43	39	39	35	28	31	31
18	43	41	39	37	29	30	31
19	43	43	39	37	30	30	31
15 - 19	209	203	194	173	146	153	155
20 - 24	222	216	201	193	172	145	153
25 - 29	215	230	215	200	191	171	145
30 - 34	153	170	228	213	199	190	169
35 - 39	143	145	168	226	211	197	188
40 - 44	141	136	142	165	222	207	194
45 - 49	139	142	132	138	160	216	202
50 - 54	115	124	136	127	132	154	207
55 - 59	101	98	116	126	119	124	145
60 - 64	101	97	88	104	115	108	113
65 - 69	79	84	82	75	90	99	94
70 - 74	51	54	65	64	59	72	80
75 - 79	28	31	37	45	45	42	51
80 - 84	12	13	17	21	26	26	25
85 -	5	6	7	9	12	15	16

Taulu 4. (jatk.) - Tabell 4. (forts.) - Table 4. (cont.)

Vaihtoehto C - Alternativ C - Alternative C

Ikä Ålder Age	Väkiluku - Folkmängd - Population (1000) Naiset - Kvinnor - Females						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 413	2 431	2 472	2 503	2 517	2 520	2 518
0	27	29	29	29	27	26	27
1	29	28	29	29	28	26	28
2	30	28	29	30	28	27	28
3	30	28	29	30	28	27	28
4	31	30	29	30	29	28	29
0 - 4	147	143	146	148	140	134	140
5	34	30	29	29	29	27	26
6	36	31	28	29	29	28	26
7	36	34	28	29	30	28	27
8	36	36	28	29	30	28	27
9	37	36	30	29	30	29	28
5 - 9	179	167	143	146	148	140	134
10	38	36	30	29	29	29	27
11	38	37	31	28	29	29	28
12	38	38	34	28	29	30	28
13	38	38	35	28	29	20	28
14	38	38	36	30	29	30	29
10 - 14	190	187	166	143	146	148	140
15	38	38	36	30	29	29	29
16	40	38	37	31	28	29	29
17	41	38	38	34	28	29	30
18	41	40	38	35	28	29	30
19	42	41	38	36	30	29	30
15 - 19	202	195	187	166	143	146	148
20 - 24	210	207	195	186	166	143	145
25 - 29	205	219	207	195	186	165	143
30 - 34	148	163	219	206	194	186	165
35 - 39	140	142	162	218	205	193	185
40 - 44	141	135	141	161	216	204	192
45 - 49	146	147	134	140	160	214	202
50 - 54	141	146	144	131	138	157	211
55 - 59	131	129	142	141	128	135	154
60 - 64	135	132	124	137	135	124	130
65 - 69	116	122	122	115	128	127	116
70 - 74	86	92	108	108	103	115	114
75 - 79	55	60	72	86	87	84	94
80 - 84	27	30	40	48	59	61	58
85 -	14	15	20	28	35	44	48

Taulu 4. (jatk.) – Tabell 4. (forts.) – Table 4. (cont.)

Vaihtoehto D – Alternativ D – Alternative D

Ikä Ålder Age	Väkiluku – Folkmängd – Population (1000) Molemmat sukupuoli – Båda könen – Both sexes						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	4 659 ¹⁾	4 682	4 725	4 742	4 734	4 693	4 623
0	59	59	59	57	53	49	45
1	58	59	59	57	54	49	45
2	60	59	60	58	55	51	47
3	61	58	60	59	56	51	47
4	64	61	59	59	57	52	47
0 - 4	302	296	297	290	275	252	231
5	69	61	59	59	57	53	49
6	72	64	59	59	57	54	49
7	73	69	59	60	58	55	50
8	74	72	58	59	58	55	51
9	76	73	60	59	59	57	52
5 - 9	364	339	295	296	289	274	251
10	77	74	61	59	59	57	53
11	77	76	64	59	59	57	54
12	77	77	69	58	60	58	55
13	78	77	72	58	59	58	55
14	78	77	73	60	59	59	57
10 - 14	387	381	339	294	296	289	274
15	77	77	74	61	59	59	57
16	81	78	76	63	59	59	57
17	84	77	77	69	58	59	57
18	84	81	76	72	58	59	58
19	84	84	77	73	60	59	59
15 - 19	410	397	380	338	294	295	288
20 - 24	431	421	396	379	337	293	294
25 - 29	420	448	420	394	377	335	291
30 - 34	301	332	445	417	392	375	334
35 - 39	283	286	329	442	414	389	372
40 - 44	281	271	282	324	435	408	383
45 - 49	285	288	264	275	316	425	398
50 - 54	256	270	277	254	265	305	409
55 - 59	231	226	255	261	241	251	289
60 - 64	236	227	207	233	240	221	231
65 - 69	195	204	198	181	204	210	193
70 - 74	136	144	164	159	147	166	170
75 -	141	152	177	205	212	205	215

1) Ks. Taulu E, alaviite 1 – Se Tabell E, not 1 – See Table E, note 1

Taulu 4. (jatk.) – Tabell 4. (forts.) – Table 4. (cont.)

Vaihtoehto D – Alternativ D – Alternative D

Ikä Ålder Age	Väkiluku – Folkmängd – Population (1000) Miehet – Män – Males						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 249	2 259	2 279	2 288	2 286	2 267	2 232
0	30	30	30	29	27	25	23
1	30	30	30	29	28	25	23
2	30	30	31	30	28	26	24
3	31	30	31	30	29	26	24
4	33	31	30	30	29	27	24
0 - 4	154	151	152	148	141	129	118
5	35	31	30	30	29	27	25
6	37	33	30	30	29	28	25
7	37	35	30	31	30	28	25
8	38	37	30	30	30	28	26
9	39	37	30	30	30	29	27
5 - 9	186	173	150	151	148	140	128
10	39	38	31	30	30	29	27
11	39	39	33	30	30	29	28
12	39	39	35	30	31	30	28
13	40	39	37	30	30	30	28
14	40	39	37	30	30	30	29
10 - 14	197	194	173	150	151	148	140
15	39	39	38	31	30	30	29
16	41	40	39	32	30	30	29
17	43	39	39	35	30	30	29
18	43	41	39	37	30	30	30
19	43	43	39	37	30	30	30
15 - 19	209	202	194	172	150	150	147
20 - 24	221	215	201	193	171	149	150
25 - 29	215	229	214	200	192	170	148
30 - 34	153	169	227	212	198	190	169
35 - 39	143	144	167	224	210	196	188
40 - 44	141	136	141	163	219	205	192
45 - 49	139	142	131	136	157	211	197
50 - 54	115	124	134	124	128	149	200
55 - 59	100	98	113	122	114	118	137
60 - 64	101	96	85	99	108	100	104
65 - 69	79	83	79	70	81	89	82
70 - 74	51	54	61	58	52	61	66
75 -	45	49	57	66	66	62	66

Taulu 4. (jatk.) – Tabell 4. (forts.) – Table 4. (cont.)

Vaihtoehto D – Alternativ D – Alternative D

Ikä Ålder Age	Väkiluku – Folkmängd – Population (1000) Naiset – Kvinnor – Females						
	1973	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Yhteensä Inalles Total	2 410	2 423	2 446	2 454	2 448	2 426	2 391
0	29	29	29	28	26	24	22
1	28	29	29	28	26	24	22
2	30	29	29	28	27	25	23
3	30	28	29	29	27	25	23
4	31	30	29	29	28	25	23
0 - 4	148	145	145	142	134	123	113
5	34	30	29	29	28	26	24
6	35	31	29	29	28	26	24
7	36	34	29	29	28	27	25
8	36	35	28	29	28	27	25
9	37	36	30	29	29	28	25
5 - 9	178	166	145	145	141	134	123
10	38	36	30	29	29	28	26
11	38	37	31	29	29	28	26
12	38	38	34	28	29	28	27
13	38	38	35	28	29	28	27
14	38	38	36	30	29	29	28
10 - 14	190	187	166	144	145	141	134
15	38	38	36	30	29	29	28
16	40	38	37	31	29	29	28
17	41	38	38	34	28	29	28
18	41	40	37	35	28	29	28
19	41	41	38	36	30	29	29
15 - 19	201	195	186	166	144	145	141
20 - 24	210	206	195	186	166	144	144
25 - 29	205	219	206	194	185	165	143
30 - 34	148	163	218	205	194	185	165
35 - 39	140	142	162	218	204	193	184
40 - 44	140	135	141	161	216	203	191
45 - 49	146	146	133	139	159	214	201
50 - 54	141	146	143	130	137	156	209
55 - 59	131	128	142	139	127	133	152
60 - 64	135	131	122	134	132	121	127
65 - 69	116	121	119	111	123	121	111
70 - 74	85	90	103	101	95	105	104
75 -	96	103	120	139	146	143	149

Taulu 5. LÄÄNIEN VÄKILUVUN MUUTOKSET KOMPONENTEITTAIN 1961 - 1973
 Tabell 5. FOLKMÄNGDENS FÖRÄNDRINGAR KOMPONENTVIS 1961 - 1973 EFTER LÄN
 Table 5. Population changes in 1961 - 1973 by province

1. = väkiluku - folkmängd - population
 2. = väkiluvun muutos - folkmängdsförändring - change in population
 3. = syntyneiden enenmyys - nativitetsöverskott - excess of births
 4. = maassamuutto - omflyttning inom landet - internal migration
 5. = siirtolaisuus - migration - international migration

Lääni - Län - Province	1961-65 ¹⁾	1966-70 ¹⁾	1971	1972 ²⁾	1973 ²⁾
Koko maa - Hela landet					
Whole country					
1.	4 517.6	4 608.6	4 625.9	4 645.9	4 665.3
2.	+ 24.7	+ 5.7	+ 15.5	+ 20.0	+ 19.3
3.	+ 38.3	+ 27.6	+ 15.2	+ 14.6	+ 13.5
5.	- 13.6	- 22.0	- 0.1	+ 5.4	+ 5.8
Uudenmaan - Nylands					
1.	880.8	968.1	1 025.5	1 044.1	1 064.4
2.	+ 18.6	+ 15.8	+ 17.4	+ 18.7	+ 20.3
3.	+ 7.4	+ 6.7	+ 4.6	+ 4.4	+ 4.5
4.	+ 15.3	+ 13.7	+ 12.9	+ 13.1	+ 14.5
5.	- 4.0	- 4.5	- 0.2	+ 1.1	+ 1.3
Turun ja Porin - Åbo och Björneborgs					
1.	662.5	670.5	677.7	682.6	688.8
2.	+ 1.7	+ 1.4	+ 2.9	+ 4.8	+ 6.2
3.	+ 4.1	+ 3.0	+ 1.4	+ 1.6	+ 1.5
4.	- 1.2	+ 0.2	+ 1.1	+ 2.1	+ 3.4
5.	- 1.2	- 1.8	+ 0.3	+ 1.0	+ 1.3
Ahvenanmaa - Åland					
1.	20.9	20.7	20.9	21.3	21.8
2.	- 0.0	- 0.0	+ 0.2	+ 0.5	+ 0.4
3.	+ 0.1	+ 0.1	+ 0.1	+ 0.0	+ 0.1
4.	+ 0.0	+ 0.1	+ 0.1	+ 0.2	+ 0.2
5.	- 0.2	- 0.2	+ 0.0	+ 0.2	+ 0.2
Hämeen - Tavastehus					
1.	605.8	626.9	644.1	649.8	655.4
2.	+ 4.3	+ 4.3	+ 5.2	+ 5.7	+ 5.6
3.	+ 4.1	+ 3.2	+ 1.6	+ 1.8	+ 1.9
4.	+ 1.4	+ 3.3	+ 3.4	+ 3.3	+ 3.1
5.	- 1.2	- 2.2	+ 0.2	+ 0.7	+ 0.7
Kymen - Kymmene					
1.	342.8	345.7	345.4	345.6	345.1
2.	+ 1.6	- 0.4	+ 0.5	+ 0.2	- 0.5
3.	+ 2.3	+ 1.3	+ 0.7	+ 0.5	+ 0.2
4.	- 0.0	- 0.6	- 0.0	- 0.5	- 0.9
5.	- 0.6	- 1.0	- 0.1	+ 0.1	+ 0.2

1) Keskimäärin vuodessa - I genomsnitt per år - Annual average

2) Ennakkotietoja - Förhandsuppgifter - Preliminary data

Taulu 5. (jatk.)—Tabell 5.(forts.)—Table 5. (cont.)

Lääni - Län - Province	1961-65 ¹⁾	1966-70 ¹⁾	1971	1972 ²⁾	1973 ²⁾
Mikkelin - S:t Michels					
1.	232.3	225.7	217.4	214.7	212.7
2.	- 1.0	- 2.1	- 2.4	- 2.7	- 2.0
3.	+ 1.4	+ 0.7	- 0.1	- 0.1	- 0.2
4.	- 2.3	- 2.4	- 2.3	- 2.6	- 1.8
5.	- 0.1	- 0.3	- 0.1	+ 0.0	+ 0.1
Pohjois-Karjalan - Norra Karelen					
1.	202.5	193.6	182.5	179.8	177.8
2.	- 1.9	- 2.6	- 3.5	- 2.7	- 2.0
3.	+ 1.7	+ 0.8	+ 0.2	+ 0.1	+ 0.2
4.	- 3.6	- 3.0	- 3.5	- 2.8	- 2.3
5.	- 0.0	- 0.4	- 0.2	+ 0.0	+ 0.1
Kuopion - Kuopio					
1.	268.7	263.8	254.2	252.3	251.1
2.	- 0.8	- 2.2	- 2.1	- 1.9	- 1.2
3.	+ 2.3	+ 1.3	+ 0.4	+ 0.4	+ 0.3
4.	- 2.8	- 2.6	- 2.3	- 2.4	- 1.6
5.	- 0.2	- 0.9	- 0.1	+ 0.1	+ 0.1
Keski-Suomen - Mellersta Finland					
1.	246.1	243.2	237.9	236.8	235.7
2.	- 0.1	- 1.3	- 1.1	- 1.0	- 1.1
3.	+ 2.2	+ 1.3	+ 0.6	+ 0.7	+ 0.4
4.	- 1.6	- 1.4	- 1.5	- 2.0	- 1.7
5.	- 0.7	- 1.3	- 0.1	+ 0.2	+ 0.2
Vaasan - Vasa					
1.	432.6	429.1	422.1	422.3	422.7
2.	- 0.1	- 2.1	- 0.1	+ 0.3	+ 0.3
3.	+ 3.6	+ 2.9	+ 1.9	+ 1.6	+ 1.6
4.	- 2.1	- 1.8	- 2.1	- 2.2	- 2.1
5.	- 1.6	- 3.1	+ 0.1	+ 0.8	+ 0.8
Oulun - Uleåborgs					
1.	412.7	413.3	400.9	400.0	398.4
2.	+ 1.5	- 2.6	- 1.1	- 0.9	- 1.6
3.	+ 5.7	+ 4.0	+ 2.6	+ 2.4	+ 2.2
4.	- 2.6	- 3.3	- 4.0	- 4.1	- 4.4
5.	- 1.6	- 3.3	+ 0.2	+ 0.8	+ 0.6
Lapin - Lapplands					
1.	210.0	208.0	197.4	196.6	196.0
2.	+ 1.2	- 2.8	- 0.4	- 0.9	- 0.6
3.	+ 3.6	+ 2.3	+ 1.1	+ 1.2	+ 1.0
4.	- 0.4	- 2.0	- 1.7	- 2.3	- 1.7
5.	- 1.9	- 3.1	+ 0.0	+ 0.2	+ 0.2

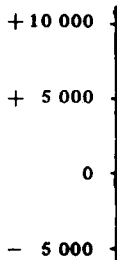
Taulu 6. ALUEELLISTEN ENNUSTELASKELMIEN MUKAISET VÄKILUVUT LÄÄ-
NEITTÄIN 1980 JA 1985Tabell 6. FOLKMÄNGD LÄNSVIS ENLIGT DE REGIONALA PROGNOSSBERÄKNING-
ARNA 1980 OCH 1985Table 6. Population by province according to regional calculations
in 1980 and 1985

Lääni Län Province	TK _m (1)		TK _o (2)		TvM TK TS (3)	SisM (4)		AsjB (5)	
	1980	1985	1980	1985	1980	1980	1985	1980	1985
Uudenmaan- Nylands	1 139	1 181	1 063	1 061	1 151	1 135	1 170	1 140	1 162
Turun-Porin - Åbo och Björneborgs	693	694	684	682	698	702	708	703	706
Ahvenanmaa - Åland	22	22	21	21	22	23	24	23	24
Hämeen - Tavastehus	676	687	658	658	680	680	694	678	688
Kymen- Kymmene	347	346	347	347	347	345	346	345	343
Mikkelin - S:t Michels	200	192	215	216	202	199	195	207	204
Pohjois-Karjalan- Nor- ra Kare lens	159	149	182	184	162	160	154	166	161
Kuopion- Kuopio	237	228	256	258	241	237	233	247	245
Keski-Suomen - Mel- lersta Finlands	226	219	241	242	228	230	229	231	229
Vaasan - Vasa	406	394	428	429	410	418	418	419	418
Oulun - Uleåborgs	375	361	416	425	385	378	373	392	390
Lapin - Lapplands	181	172	204	210	188	181	178	189	188
Koko maa Hela landet Whole country	4 659	4 644	4 714	4 732	4 714	4 689	4 722	4 739	4 757

KARTTA Väestömuutokset suur-
alueittain 1961-65, 1966-70
ja 1971-73 (keskimäärin vuodessa)

KARTA Befolkningsförändringar efter
storregion 1961-65, 1966-70
och 1971-73 (i genomsnitt per år)

MAP Changes in population by region
in 1961-65, 1966-70, and
1971-73 (annual average)

- Syntyneiden enemmisyys
Nativitetsöverskott
Excess of births
- Maassamuutto
Inrikes omflyttning
Internal migration
- Siirtolaisuus
Migration
International migration

